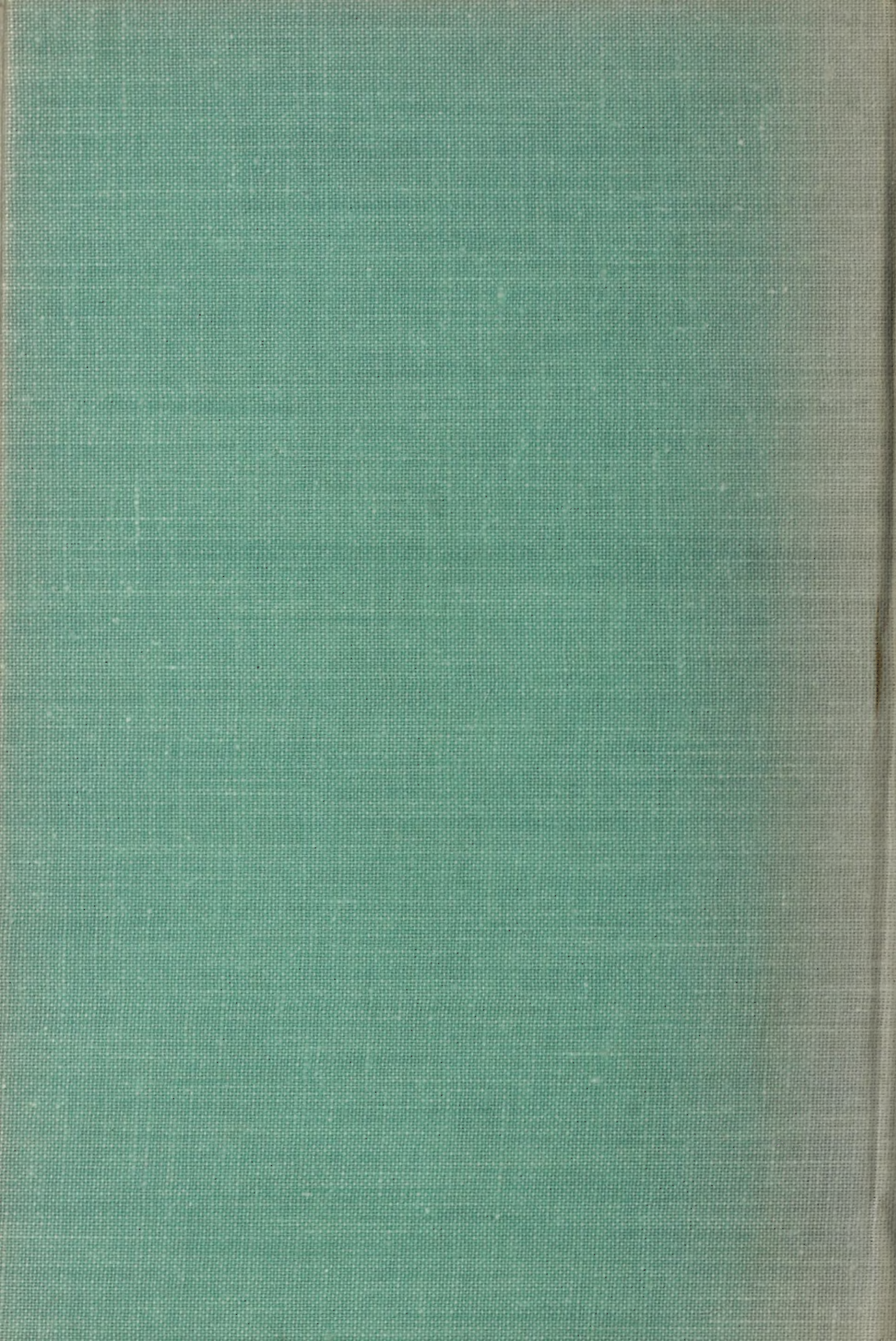

تورك يوردى كتابلرى

٢

خالده اديب

يكى توران

طنين مطبعه‌سى — استانبول
١٣٢٩

خالده ادیب

یکی توران

برنجی طبعی

استانبول — طنین مطبعه‌سی

١٣٢٩

محررك سائر اثرلری

خندان — ایکنجی طبعی

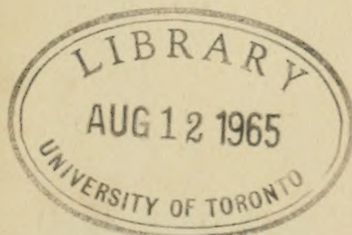
خراب معبدلر

سویه طالب

رائقك آننه‌سی

صوك اثری — (طبع اولونیور)

تعلیم و تربیه

یکی توران

يکی توران

[ای یکی توران، سوکیلی اولکه ،
سویله ، سکا یول نره‌ده ؟]

بو کون یازمغه کندیمی مجبور کوردیکم وقعه ١٣٤٧ سنه‌سنده اولدی . أوله‌جکم تحقق ایتـدیکی دقیقه‌دن بری ـ وجدانمده بویوك بر موقع طوتان ـ بو حادثه‌یی مزاره برابر کوتورمك تهلکه‌سندن همان أولومدن چوق قورقیوردم. اکر بو، بویوکلکلرینی نهایت طانیدیغم روحلرك عذاب واشکنجه‌سنه منحصراً اعتقادات سیاسیه‌م اوغرینه هم براز سـببیت ویرمش هم ده تخفیفی المده ایکن لاقید قالمش اولمق کنـاهندن عبارت اولا ایدی بونی ـ مملکتمك سلامتی ایچون یاپدم اعتقاد صمیمیسی ایله ـ انسانلرك کناهلری و کوکللری ایچون آچیق اولان اللهك حضور غفرانینه کندیمله برابر کوتوروردم . فقط برده بوتون عالم ایچون ایضاح ایدلمه‌مش قرا کلق بر وقعه‌یی تورك تاریخنه تنویر ایتمك وظیفه‌سی وارکه بونی اکر بن أولورسه‌م آرتق یاپه‌بیله‌جك دنیاده کیمسه

قملندیغی ایچون یازمغه کندیمی مجبور کوریورم. اکر بوکون
حالا مملکتی بر فرقه دوربینی ایله کوره ایدم، شبهه‌سز ینه بو
وقعه‌یی مزاره‌کوتوروردم. فقط أولومیاقلاشدقجه نقطهٔنظرمك
مرکزی بوتون مملکتی قوجاقلایان وبوتون سیاسیاتك فوقنده
بیلن وسون بویوك بر روح اولدی. اورادن بنم فرقه‌مه یاخود
مخالفلره منسوب هرهانکی بر وطنداشك یاپدیغی بویوکلکلری
تورك تاریخی ـ استقبالك وچوجقلرینك کندینه قارشی شفقت
ووفالرینی زنکینلشدیرمك ایچون ـ مطلق قید ایتملی اعتقادنده
بولنیورم. هپسنی یازمغه موفق اولورسه‌م هیچ سیاسیاتله مناسبتی
اولمایان برمورخه کوندره‌جکم که نه فرقه‌سنه مخالف نه‌ده فرقه‌سی
ایچون بر ره‌قلام‌دیه حقیقتی تغییره قالقشماسون. الله یاردیمجیم
اولسون!

برنجی قسم

١٣٤٧ تاریخنده یکرمی بش یاشنده ایدم. مکتب ملکیه‌دن
چیقه‌لی بر سنه اولمشدی . حیاتمده هرشیدن ، کنجلکدن ،
استقبالدن حتی قادین عشقندن بویوك بر احتراص واردی :
سیاسیات ! بوکا بن اووقت سیاسیاتدن زیاده وطنپرورلك دییوردم.
چوجوقلغمك الك ارکن زمانلرندن ، کندیمی بیلدیکم ایلك
کونلردن بری حیاتمده حکم ایدوب اوینایان شی مملکتمی
قیصه قیش کونشلری ایله ایصیتوب اوزون و منبعلری مغلق
فیرطنه‌لر ، ظلمتلو ایچنده صاللایان سلسلهٔ مشکلاتدی . بوبیك
چهره‌لی مشکلات وفیرطنه‌لره کویاچاره بولدم، بولاجغم ادعاسنده
بولنان ایکی لیمانده ــ مملکتده بربرینی بعضیلرنده صمیمی
اعتقادلرك فقط برچوغنده‌ده اختیاری ، غیر اختیاری منفعتلرك
یاپدیغی حرصلرله‌ییه‌ن ــ ایکی سیاسی فرقه ایدی .

چوجوقلغمك ایلك زمانلرنده ، که مشروطیتك عقبنده
بولنیوردی ، بو فرقه‌لرك پك‌ده معین ، آیری برر سیمالری ،
امللری ، غایه‌لری یوقدی . ذاتاً مملکتده هیچ معین بر امل
ومقصد یوق کبی ایدی . اوزمان بزم فرقه‌یه سادهجه مخالفلر ،
اوته کیلره اتحادوترقی دییورلردی . اکر بکا بو کون مخالفتك
یاخود اتحادجیلرك پروغراملرینی فلان صورارسه‌کز قطعیاً بر

فکر حاصل ایتمه‌دیکمی سویلیه‌بیلیرم . یالکز عمجه‌مك مخالفتك
اك قوتلی سیماسی اولماسی ودائما اتحادجیلر علیهنده بولنماسی
قلبمده اونلره قارشی درین بر نفرت یاپمشدی . چوجوقلرك
حسلری واعتقادلری بعضاً غدار فقط هروقت پك واضح وخط
مستقیم اوزره کیدن تعریفلرله خلاصه ایدیله‌بیلیر . بن اویله
ایناتیوردم که اتحادجیلر مملکتده دینه، ایلکه ، وطنپرورلکه
مغایر نه وارسه هپسنی یاپیورلردی ؛ خلاصه ، وبا قدر مضر
ایدیلر . بزم فرقه ، عمجه‌مك فرقه‌سی‌ده بجه یکانه خلاصکار
ووطنپرور قدرتدی . بو اعتقادمی بیلمم ناصل بردمیر ارادت
وبندن نهایتسز دفعه‌لر بویوك بر قدرت محاکمه وثباتله عمجه‌م
یکرمی بش یاشنه قدر بنده ادامه ایتدی. حتی عمجه‌مك اطرافی،
ارادتمی ، بوتون محاکمات وحسیاتمی صاران ، اداره ایدن قوتلی
شخصیتی بنی اتحاد وترقیده بر تورك کنجنك طبیعی صورتده
تمایل ایده‌جکی بعض تجلیاته بیله بیکانه براقدی . تورکلکی
تدقیق ایدن ، تورکلکی هر نقطه‌دن اویاندیروب تورکلکی هر
نقطه‌ده اك بویوك مقصد ایدینه‌ن بوکونکی مؤسسه‌نك پراکنده
وبربرینه منسوب کورونمه‌ین باشلانغجلرینی اتحاد وترقینك
اویاندیردیغی تمایلات وجریانك نتایجی دیه تلقی ایتمك پك طبیعی
ایدی . اوکونك یکی لسان جریانی ، اتحاد وترقی مکتبلرینك
ملتپرور تدریساتی ، تورك عرقی آزالیور اخطارینك تجمیع
آوازیله هرشیئی ایشیدوب کورن اسمسز برقسم قلیل؛ حتی

تورك قادینی اویانیور ، اویانسین ، اویانماسین دییه هایقیران ،
شکلی آوروپاده کندن باشقه اولان تورك فه‌مینیزمی بیله
اتحادوترقینك کنیش وغیرمعین محیطنده یاشایوب قاینایوردی ،
یاخود اویله کورونیوردی . بزم فرقه‌نك اجتماعی چهره‌سی
اوزمان بکا اتحاد وترقیدن داها واضح کلیور ، بلکه داها
چوق سیاسی کورونیور ، بلکه‌ده بزمکیلر اووقت ایلك مخالفته
اولدقلرندن ، بیلمه‌یورم . بوتون بو غیر واضح شیلر بوکون
براز داها واضحلاشدی .

اتحادوترقینك‌ده، بزم‌ده سیاسی واجتماعی کیرینتی‌وچیقینتی-
لریمز نسبی بر آچیقلق ودوزلکه کیردی . حتی فرقه اسملری
بیله دها معنیدار اولدی . سیاسیات واجتماعیاتمزك بر غایه‌سی
وار ، اشکالی‌ده هیچ سیلیك دکل . اونلرك دها چوق
سیاسی کورونن کنج تورکلری فقط اجتماعی قوللر صالان
اتحاد وترقیسی بوکون « یکی توران » اسمیله بوتون امل‌وغایه-
لرینی برلشدیرییور . بزم‌ده مخالف اسم مغلقی ایله تعریف ایدیلن
فرقه‌مز ، تورك عنصرینه اوقدر اهمیت ویرن فرقه‌یه قارشی
پولتیقه‌سنی ایضاح ایدن « یکی عثمانلیلر » اسمنی آلدی. یالکز،
پولتیقه‌لریمزك سیمای اصلیلری منطقی فقط غریب بر صورتده
مبادله ایدلدی . « یکی توران » عدم مرکزیت حتی براز
« فه‌ده‌راسیون » بزمکیلر ایسه شدتله مرکزیت طرفداری اولدی.
فقط مقصدم پولتیقه‌مزك اساس واسباب موجبه‌سندن زیاده

پولتيقه ايله قاريشان برقاب حكايه‌سنی دها دوغروسی فجيعه‌سنی ضبط ايتمك اولديغندن شومقدمه‌م فضله‌جه اولدی ظن ايده‌رم.

عمجه‌م حمدی پاشا ناصل اولا مخالفتك ، شيمدی يكی عثمانليلرك ، الك قوتلی وبويوك سياسی ايسه الك سوكيلی مكتب وسلاح ارقداشی لطفی بك‌ده شدتله اتحاد وترقی طرفداری ايدی . لطفی بكك سياسی چوجقلغمك الك اركن زمانلرنده‌كی پولتيقه قوغالری ، حكومتی برفرقه‌دن اوته‌كنه كچيرن بعضاً اختلاله بكزه‌ين ضربهٔ حكومتلری ، هيجانلری ايله‌سيلندی : برزمان اوبزه كليور ، عمجه‌م اونك أوينه كيديوردی . فقط بوده خيالمك اشياوانسانلره واضح چهره‌لر ويرمه‌ديكی زمانلرده ايدی . ذاتاً اوزمان بكا اوته‌كی فرقه‌يه بزم فرقه‌نك قدرت واهميتنی ويرديرمه‌ين شی بلكه لطفی بكك عمجه‌مه نسبةً سيليك سياسی هويتی اولدی . عمجه‌م نه‌قدر قطعی ، مدهش صورتده ادعالرنده قوتلی وبلكه‌ده براز مفرط ايسه لطفی بك اوقدر حقيقتدن اوزاق ، ايشدن زياده خيال ايله دولو بر آدمدی . عمجه‌مله دوستلقلری پولتيقه كركينلكی آراسنده قيرلدی . لطفی بكك شخصيتی‌ده شبهه‌سز سيلينوب كيده‌جكدی : اكر قيزی سامیه اولمايه ايدی .

لطفی بك بزم محله‌ده بويوك بر أوده قزی سامیه ايله‌يالكز ياشايوردی . سامیه‌نك آننه‌سی أولدكدن صوكره لطفی بك بر دها أولنمه‌مشدی .

لطفی بکله عموجه‌مك دوستلغی نهایته ایردکدن صوکره بیله
سامیه بزه ینه کلوب کیدییوردی . بوهرنه‌قدر هرکسه قارشی
مرحوم آنه‌سی ینکه‌مك پك عزیز دوستی اولماسندن وسامیه‌یه
ینکه‌مك هروقت بر آنه محبت وتقیدی کوسترمه‌سندن ایلری
کلیورسه‌ده بن پك اعلا بونی ساده‌جه سامیه‌نك عموجه‌مه
عموجه‌مك‌ده سامیه‌یه اولان محبت ودوستلغی اثری دییه تلقی
ایدییوردم . اووقت کوچوك بر قیزله صاچلری آغیرمش بر
عسکرك آراسنده‌فکری وصمیمی بررابطه غایت‌غریب کورو-
نیورسه‌ده شیمدی هرشیئی اکلادقدن صوکره پك اعلا بونی
ایضاح ایده‌بیلیورم . ایی خاطر لایورم ، لطفی بك ، عمجه‌م
وبوتون عائله- ینکه‌م‌لطفی بکه چیقاردی - صمیمی بر دوستلق
محیطی ایچنده طوپلانیلان کیجه‌لر نهایت بولدقدن ، عمجه‌م‌ایله
لطفی بك ، بربرلرینه آنجق اوفاق برر سلام‌ویروب کچمکه
باشلادقلری کونلرکلدکدن‌صوکره‌بیله‌جمعه کونلری‌سامیه بزه‌مطلق
کلیردی . باباسیله عمجه‌م آراسنده پواتیقه اوچورومی آچیلدیغی
زمانلراوهنوز چارشافه کیرمکه‌باشلایان برقیزدی . جمعه کونلری
عمجه‌مك‌بوکون سامیه کله‌جك‌دی‌یه تلاشنی ، سامیه‌نك‌چارشف
ایچنده دها اوزایان انجه اوزون بوییله ، اوده کیلره قارشی
آزیجق‌باردلشه‌ن‌متکبر طوریله ، کوچوك باشی‌هواده ، دوغرو
عمجه‌مك یازی اوطه‌سنه چیقیشنی اونوتامام .

ذاتاً‌اتحادجیلر مملکتده یواش یواش‌غائب ایتمکه‌باشلادقلری

زماندن بری بزم أولـ ، خصوصـیله کوچوك عمجه‌زاده‌لریمك
طوری نه‌قدر دکیشمش ایســه سامیه‌نك کنه‌ده اودرجه‌ده بر
عظمت ووقار کلمشـدی . مکتب آرقداشلرندن ، آننه‌ســنك
ســوکیلی دوستندن اونی آییران بوحســه رغماً عمجه‌مه محبتی
محـافظه ایتمه‌سی غایت غریب برشیدی . اوزمانلر ینکم « بزم
پاشا شویله، بزم‌پاشا بویله » تفاخریله طاشارکن سامیه‌نك آزیجق
مستهزی وپك چوق بارد برتبسمی واردی‌که عمجه‌مك متکبر
باشـنده هروقت حدتله قاریشیق حرمتکار برشی اویاندیریردی.
سامیه آناسزودائما بویوك لقردیلرله قونوشان بویوکلر آراسنده
بویومش اولماسندن یاشندن چوق بویوك ، عادتا کندینه‌صاحب
بر ارکك طوری آلمشدی . شبهه‌سز دماغی‌ده ، عزم وارادت
قابلیتلری‌ده پك خارق‌العاده ایدی .

فقط بن اوزمان عمجه‌مك یازی ماصه‌سنك اوستنده آیاغی
آیاغی‌اوزرینه آتمش ، تونه‌مش کبی اوتوران ، دنیاده الك‌بویوك
بیلدیکم عمجه‌مه تکلیفسز وآمرانه لاقیردی سویلیه‌ن اتحادجی
قیزی عمجه زاده‌لریمك کینه یقین بر کینله بوغمق ایسـتردم .
هله‌دنیاده الك‌یقینلرینه بیله‌یوز آرشون یوکسکدن باقان‌عمجه‌مك
قدرتلی عسکر چهره‌سندن بوقیزه قارشی کوسـتردیکی اطاعته
بکـزر محبت وشفقتی نه آکلار نه‌ده چکه بیلیردم . بونلر هر
حالده‌پك کولکه‌لی حسلردی . چونکه کوچوك ، پك کوچوك
بر چوجقدم . او ، نسبةً بویوك بر قیزدی. آزیجق صولغون

یوزنده‌کی سیم‌سیاه انجه‌سیاه قاشلری ایله‌دالغه‌لی‌سیاه صاچلرینك
کولکه‌لندردیکی کوزلرینك بعضاً تحفلق ورقتله‌یانان درینلکلرنده‌کی
اوزاق ، بارد تحکملردن آز بجق قورقاردم ،ظن ایدرم .

نهایت برکون ینه برپولانیقه پاطیردیسی اولدی . حکومت
مخـالفلره یعنی بزه‌کچدی واوزون ، تهلکه‌لی ، هیجانلی کونلر
کچیردك. عمجه‌م مهم برموقع صاحبی اولدی. کیجه‌لری مملکتك
ایشنی دوزلتمکدن اوه کله‌میوردی. اتحادجیلرك مهملری اورته‌دن
غائب اولیورلردی. وبوتون بوفنالقلره رغماً، حکومت کندیلرینه
کچرکچمز هر شی دوزه‌له‌جك قناعتیله ممنون کورونن عمجه‌مده
ایچه برکدر کولکه‌سی اولدی . بوپاطیردی آراسنده لطفی بك
سـامیه ایله اورته‌دن غائب اولمشـدی . برقسم خلق حکومت
کندیسنی اورته‌دن قالدیردی دییور، کیمیسی‌ده کندی کندیلرینه
باباقیز مملکتدن کیتدیلر ظن ایدییوردی. اوزمان ایشك حقیقتنی
آکلایه‌مدم. عمجه‌م پك تلاشه دوشدی. بلکه سامیه‌نك خاطری
ایچون اسـکی آرقداشنی قورتارمق ایسته‌یور ، قورتارامیور ،
یاخود ذاتاً اورته‌دن کندی کندینه غائب اولمش دوسـتلری
ایچین کدر ایدییوردی . کدرینك بویوك قسمی هرحالده‌سامیه
ایچین‌دی . فقط بزجمعه کونلری هپمزك فوقنده‌دوران صوغوق
قیزك نفوذندن قورتلدیغمزه ممنون اولدق ، زمان کچدکجه سامیه
ایله باباسنی اونوتدق.

سنه‌لر چابق کلدی کچدی. ١٣٤٧ سنه‌سی بنی بوتون ایمانیله

يكى عثمانليلر فرقەسى طرفدارى اولان عجم حمدى پاشانك
كاتب خصوصيسى يكرمى بش ياشنده بر كنج بولدى . مجلس
مبعوثانده ، بيلمم نەدن ، اكثريتمزه رغماً « يكى توران » صوك
سنه شدتله افكار عموميەنك سوكيليسى اولمغه باشلامشدى .
صوك سنەلرده فعاليتنى پك آرتيرمشدى. يكى تورانك مكتبلرى،
مؤسسەلرى ، كيجه سالونلرى ، فقرا پرور تشكيلاتى ، تكثير
نفوس جمعيتى ، صحت عموميه قلوبى ، تورك ديلى ، تورك ادبياتى
تورك اولان هرشى طرفدارلرى،غزتەلرى آزيتدقجه آزيتمشدى.
يكى تورانى الك چوق كوزه چارپديران شى بلكەده تورك قادينى مؤسساتى
ايدى . يكى توران ، قادينلرينى ده اوقوديەيور ، قادينلرينى ده
يانى باشنده چاليشديرييوردى . يكى توران قادينلرينك قيافتى ده
سادەلشمش ،دكيشمش ،موده يه هيچ موافق دكل فقط ياراتدقلرى
تورك واسلام عالمى ايله پك مناسبتدار برشكل آلمشدى. شيمدى
بزم قادينلرك اينجه ، ظريف ، صنعتكار چارشفلرى وتوالتلريله
أولرينك برزينتى، اركڭلرينك غايۀعشقى اولمقله قالان قادينلريمزه
مقابل يكى تورانك خوجەلق ايدن ، جدى صورتده خسته
باقيجى يتيشن ، برمحاربه اولور اولماز عرب مجاهدەلرى كبى
محمدجكلرك يارالرينى صارمغه كيدن ، اردونك ديكيشنى ديكمك
ايچون قادين اعمالاتخانەلرنده چاليشان ، اسكى تورك ايشلمه
وصنايعنى يكى تورانه تطبيق ايچون اقتصادى ، انسانى ، علمى
وبيلمم دها يوزدورلو چاليشان آقين آقين قادينلرى واردى.

برسوسدن ، قیمتدار بربیلودن بردن بره مفید ، چالیشقان بر
عضو جمعیت ، برآنا ، برآرقداش ، برهرشی‌اولان بوقادینلری
اعتراف ایدرم‌که تقدیر ایدییوردم. فقط هیچ‌ده کوزل بولمایوردم.
آرقه‌لرنده اسکی تاتار تورکلرینی خاطرلاتان بعضاً سیاه ، بعضاً
قورشونی اوزون برمانطو، باشلرنده بیاض، یموشاق بر اورتو،
آیاقلرنده ساده ، قالین آیاق قابیلر ، اللرنده ایش طوربه‌لری
ایله وطن وچوجوقلرندن باشقه برشی حس ایتمه‌ین بوقادینلرده
یکی عثمانلیلر فرقه‌سی قادینلرینك جاذبه‌سنی بولامیوردم . فقط
یکی تورانله برابر نجه مضر اولان پولتیقه‌لرینی خلقه خوش
کوسترنلر بوقادینلر دکلی ایدی ؟ صوك سنه‌لرده یکی تورانی
اوکمزده‌کی انتخاباتده قازانه‌جق کبی ظن ایتدیرن قدرت بوقادینلر
دکلی ایدی ؟ ایشته مضر بر پولتیقه‌یی خوش کوستره‌جك
اولدقلری ایچون مملکتك بوقیزلرینی بوتون فداکارلقلرینه
ویوکسکلکلرینه رغماً سومیوردم. طبیعی مقصدیمزه ایریشمك
ایچون قوللاندیغمز وسائطك چرکینلکنه باقمقسزین ، یاواش
یاواش . یکی توران علیهنه قادینلرینك‌ایلری کیتمش اولماسندن
طوتدیره‌رق خلق آراسنده پروپاغاندایه‌باشلادق. بوپك‌جاهللری
بزم طرفه آلمقله برابر عقلی باشنده‌لری اقناع ایده‌مدی . بر
محله یوقدی‌که فقیری، خسته‌سی یکی‌توران قادینلری فقراپرور
تشکیلاتنك بری طرفندن بالذات باقلمش اولماسون ؛ بر محله
یوقدی‌که مکتب پاره‌سی ویره‌میه‌جك قدر فقیر اولانلرك

چوجوقلرینی یکی توران، آچدیغی مکتبلرک برنده مجاناً اوقوتماسون.
بر محله یوقدیکه اوراده یکی تورانك بنا ایتدیردیکی ساده،
صاغلام برساونده بوقادینلرك اداره ایتدیکی، چوجوقلره دینی،
اخلاقی ومفید معلومات ویرن برجمعه مکتبی اولماسون.

بعضاً جمعه کونلری بزم محله‌نك کوشه‌سندن کچرکن بوجمعه
مکتبنك قاپیسنی آرالق بولورسه‌م، باقاردم. هروقت اوزون،
جدی یوزلی، بیاض باش اورتولو، سیاه جبه‌لی بر قادین،
چوجوقلرك قارشیسنده طاتلی برسسله اخلاقی برحکایه‌سویله‌دیکنی،
یادیوارده‌کی تخته‌یه برحیوان، بر اشیا، نبات رسمی چیزدیکنی
یاخود چوجوقلره برال ایشی یاپدیغنی کوریردم. بوجمعه
مکتبلری هله استانبولده اوقدر چوغالمشدیکه یکی عثمانلیلر
بیله چوجوقلرینی اورالره کوندرمکه باشلامشلردی.

ایشته هپ خلقك مادی، معنوی روحنه کیرمکه باشلایان
یکی تورانی کوزدن دوشورمك ایچون قادینلری علیهنه یاپدیغمز
پروپاغاندا بوسببلرله بر تأثیر اجرا ایتمدی. صوکره باشقه وفنا
بریول طوتدردق. ذاتاً بزم پولتیقه‌مزده بو ابدی برواسطه،
دکلمی؟ قادینلرك بوترقیسی، قادینلرك هر ایشه کیرمه‌سی وبوکا
مماثل بر طاقم احوالك اسلامیته دوقوندیغنی دیلره دولادق.
ظن ایدرسه‌م بونده دها زیاده موفق اولمغه باشلامشدق. فقط
ایشك عجیبی بز کویا دینك مدافعی اولدیغمز حالده اونلر بزدن
زیاده دینداردی. یکی توران مکتبلری ایلك شدید متعصب

شکلنی آتمش اولمقله برابر رسمی مکتبلرك یتشدیردیکی دینسز کنجلره مقابل تماماً مدنی اولمغی اسلامیته مغایر کورمه‌ین ، بوتون وظائف حیاتیه‌لری ومدنی اکلنجه‌لری آراسنده بیله عبادته یر بولان حقیقی دیندار ، بر آلای یکی توران کنجی واردی . حالبوکه مکتبلری رسمی مکتبلر قدرده علوم دینیه اوقوتمادیغی حالده اورالردن یتیشن بوتون دینه لاقید کنجلری یکی توران مکتبلری یتیشدیرمیوردی . فقط عوام وجاهل خلق ظاهر پرستدر . دینی ، قومشوسنك هرحرکتنه مداخله وصرف هرمدنی شیئه قارشی بر دیوار بیلن جاهل طاقمه بویکی یتیشن کنجلری دینسز کوسترمك قابلدی . اونك ایچون موفق اولمغی امید ایدییوردق .

عموجهم بو آرالق پك عصبیلشیوردی . « بو دفعه جداً قازانه‌جقلر ، صوکره فلاکت ! » ایشته بواونی چیلدیرتیوردی . بودوغرو عسکری ، فکرنجه مملکتك اضمحلالنی عد ایتدیکی بو پولتیقه صاحبلرینی موقع اقتداره کلمکدن منع ایچون هرشی یاپمغه حاضر حتی باشقه یرلرده کوچوك وشایان نفرت عد ایده‌جکی وسائطه بیله متمایل کوردم .

بز بو پروپاغاندا ایله اوغراشیرکن اکمکمزه یاغ سوره‌جك برحوادث اورته‌ده چالقانمغه باشلادی : یکی توران قادینلرینك بعضیلری اسکی عرب مسلمان قادینلری کبی اجازت آلوب جامعده درس ویرمك ایسته‌یورلرمش ، ویرییورلرمش ، مش

مش! بيك سنه اول پيغمبر وقتنه دها يقين بر زمانده قادينلرك
يايديغى برشيئى بيك سنه صوكره دينه مغاير ديه كوسترەبيلەجك
حالى بولوق شايان افتخار اولمامقله برابر ينه بوندنده استفادهيه
قالقيشدق .

« يكى توران » يوردلرندن برنده برقادينك منتظماً موعظهلر
ويرديكنى خبر آلدق . بونك ارن كوينــده اولديغنى تحقيق
ايتدم . جمعه كونى سويلهيهجك وعمومه سويلهيهجكدى . بو،
طبيعى يكى انتخاباتده يكى تورانه قازانديرمق ايچوندى . همان
بونى خبر آلير آلماز يولى طوتدم .

حيدر پاشا واپورنده مكتبده ايكن طانيمش اولديغم شدتله
يكى توران طرفدارى بر قاچ كنج كوردم . بونلردن برينك
يانندهياقلاشهرق بويله انتخابات حقنده لاقيردى سويلهمك اقتدارينى
وجسارتنى كنديسنده بولان قادينك كيم اولديغنى صوردم. خطاب
ايتديكم كنج ، ارضرومده بر كوچوك قضــا قائممقامى صبيح
اسمنده برچوجقدى . سؤاله ، يارى حيرت ، يارى استهزا
ايله قاريشيق بر كوزلرينى آچدى :

— فقط بوكون لاقيردى سويليهجك اولان بزم باشبوغ
اوغوز . آزاده قيادهلاقيردىسويلهيور. قيايىهيچايشيتمهدكمى؟

— خاير ، مونشر ، هم باشبوغ نهدر ، شـو سزك
« ليدر » مى ؟

اونكده يكى تورانلى دامارى قاباردى . سرتجه :

— بر کره مونشر دیه ، رجا ایدرم . بو یابانجی کلمه‌لر سیکیره دوقونیور . صوکره قیـاپی بیلمه‌دیککه همان همان اینانمیه‌جغم کلیور . اوغوزی ، شکر ، بیلیورسك .

— نه‌بیله‌یم بن ! شیمدی جبه مسخره‌لغی آلتنده طاش، قیا ، کوك ، آی خلاصه طبقات‌الارض وعلم نجومدن آلنمش اسملرله برچوق عجایب یکی توران قادینی وار .

صبیح قورناز بر میسیونر وضعیتی ایله باشنی صاللادی :

— تورکلکه عائد شیلری ، اصل تورك قادینلرینی بیلمه‌مکی بیله سنك کبی کنجلر برفرقه‌مسئله‌سی یاپارسه مملکته‌جداًیازیق.

— کس عزیزم ؛ اوفکه‌لندیریرسه‌ك مونشر بیله دیرم ، سزك شومشهور طاش خاتونمی ، قیا بیکمی نه‌در، اوکا کل .

— سویلینه‌جك پك چوق شیئم یوق ، عاصم ، دیدی . شو صوك اون سنه ظرفنده یکی توران قادینلرینك فعالیتنی کورییورسك یا ، ایشته بونلری برآز دها کندیکه مال ایدرده یقیندن تدقیق ایدرسه‌ك اك اهمیتلی حرکتلرك اطرافنده دائمـا قیاپی کوروسك . قیا اك اول ارضرومده آچدیغی یکی توران مکتبلری ایله آرامزده طانمغه باشلادی . کندیسنه یاردیم‌ایدن بش آلتی قادین ایله ارضرومده ایلك یکی توران مکتبنی آچه‌لی اون سنه اولیور . بوکون اوراده اون بش یکرمی قدر یکی توران مکتبی وار .

— مملکتی مزارینه سوروکلیه‌جك فنا فکر یوالری !

اولدقلری یرده هیچ بر شی یاپامازلر . شبهه‌سزکه ، بوتون تدریسات یاشاسون یاشاسوندن عبارت ! دی‌یه خورداندم .

صبیح ، مسامحه‌کار و بویوك :

-- بالعکس، دیدی ، همان هیچ پولتیقه یوق. عملی صورتده زراعت ، چوجوقلره لازم اولاجق قدر معلومات ابتدائیه والك چوق صحت و صحتلرینك الزمیتی اوزرینه بنا ایدلمش تدریسات. جمعه کونلری سینه‌ماتوغرافله چوجوقلره وکویلو قادینلره الك ابتدائی طرزده صحی ، عملی ، زراعی قونفرانسلر .

— آکلادم، تکثیر نفوس و تورك کویلوسی جمعیتلری پروپاغانداسی آلتنده ینه نه یاپوب یاپوب یکی توران پولتیقه‌سی .

— پك اعلا ، اولسون. سن قیاپچون معلومات ایسته‌دك، شمدی‌ده سویلتمیورسك، اکر مرامك پولتیقه قوغاسی ایسه، نیتم یوق .

صوکره ینه مستهزی :

— موقع اقتدارده‌کی یکی عثمانلیلرك بویوك سیاسی حمدی پاشانك یکنی ایله قوغا ؛ تکریم صاقلاسون! بوبلکه بکاموقعمی بیله غائب ایتدیریر .

صبیح ایله آدم عقللی لاقیردی ایده‌میه‌جکسزی آکلایجه صوصدم، صومورتدم . صوك زمانلرده ایکی فرقه آره‌سنده‌کی کرکینلك او قدر آرتمشدی‌که ایکی فرقه‌یه منسوب ایکی کنج بربرینك غرتلاغنه آتلمه‌دن همان لاقیردی ایده‌میوردی .

بر آز صوكره ، بزم محاورمزی ديكله‌ين ديكر بر كنج ،
بنم چوق صورمق ايسته‌ديكم برسؤالی صبيحه صورييوردی:

— قيا كنجمی ؟ كوزلمی ؟

— خاير ، اوتوز بشلك برقادين .

— أولیمی ؟

— خاير .

— كوردكسه تعريف ايت .

— براز صبر ايت ، كوره‌جكسك. فقط ناصل اوليورده
سز استانبول كنجلری اونی بيلمه‌يورسكز ؟ قيا بر سنه‌در
استانبولده ، كيرمه‌ديكی جمعه مكتبی ، دولاشمادیغی خسته‌خانه ،
مكتب يوق .

— يكی اما چارشفلی قادين چوق .

— خاير ، قيا چارشفلی ، اينجه خانملردن دكل .

— ها ، شو خوجه قيافتلی جبه‌لی قادينلردن .

— اوت .

— يكی اما جبه‌ليلرده اپيجه چوغالدی . آنلرنده يافته
يوق كه چوجوق هانكيسی قيا ، هانكيسی طاش، آی ، ييلديز
بيلسون .

بو صوك جمله بندن . فقط واپور حيدر پاشايه ياناشمغه
باشلاديغندن صبيح اوموزنی سيلكمكله اكتفا ايتدی وترنده

يك بللى برچكينيشله يانمده‌كى قورمپارتمانه كيتدى، اوطوردى.
استاسيونله «يكی توران» يوردى آراسنده اون اون ايكى دقيقه‌دن فضله مسافه يوقدى . بونى بن آرابه‌ده ، واپورده‌كى يكی توران كنجلرى‌ايسه يورييه‌رك كچركن دوشوندم. بونلرك اك زنكينى بيله شبهه‌سز آرابه‌يه بينمه‌مكى عادتا «يكی توران» اساساتندن عد ايديبوردى . يكی تورانك برچوق پاطيردى ايتديكى اقتصاد ملى جمعيتلرى، يالكز كوچوك امنيت‌صندوقلرى آچمقله قالمايور، هر يكی توراليده هردقيقه‌قطعى برفكر وحيات مقتصدانه ياراتمغه چاليشيوردى . عادتا بو ، تكثير نفوس ويكی توران زراعت جمعيتلرى‌قدر اجراى نفوذايديبوردى. هرحالده برقسمى جدى قناعتلره مستند اولسه بيله بويوك بر قسمى‌ده بونى صرف بركوستەريش ، بر مودا نيه ياپيورلردى . يكی تورانه منسوب اك زنكين بركنج بيله مثلا بركون توقاتليانده يمك ييه‌جكنه مطلق اك اوجوز يكی توران قير ياخود شهر لوقنطه‌لرينك برنده‌ساده برپارچه أت وپلاويير، اوستنه قوميصى ايچر ، كيدردى . بيلمم ، بوتون بكا او وقت مبالغه‌كار كلن بو شيلرك هپسى بوكون توركلرده‌حس اقتصادى وفعاليت اقتصاديه‌يى چوغالتمغه ، هردرلو تشبثاته توركلرى سوق ايتمكه سبب اولديغنى اعترافه مجبورم . فقط ١٣٤٧ ده بكا بونلر كوستەريش وجان صيقه‌جق شيلر كبى كليوردى. بلكه هرشيئك باشلانغيجى بويله‌در.
حاصلى ، يكی توران كنجلرى صانكه آرابه‌يه بينمه‌مكله دنياده

الك خارق العاده قهرمانلق یاپیورلرمش کبی قوللرینی صاللایه‌رق، بن‌ده آرابه‌ده‌صانکه اسکی عثمانلی تورکنك الك کزیده برافندی اساسانه صادق برکوچوك بك وضعیتی ایله آرابه‌یه قورولمش اولدیغم حالده یکی توران یوردینه واصل اولدق .

ارن کوبی یکی توران یوردی ، یوردلرك الك ایبلرندن معدوددی . چیچکلر وچمنلرله سوسلنمش بر باغچه اورته‌سنده اوستنك بر قسمی جاملی وبویوك ساده بر بنا ایدی . اوست قسمندن باشقه هرشی اخلاموردن یاپلمش ، قاپیلری سلچوق تورکلرینك اویمالریله پك استادانه دکلسه بیله جداً پك شخصی وخصوصی صورتده ایشلنمشدی . بو یوردلرك بوکبی تفرعاتی تورك صنایعنی احیا ایچون اوغراشان یکی توران کنجلری طرفدن یاپیلیوردی. بوقاپیلرده‌کی یازیلرآلتنه دائما « یوردینك چوجوغی فلان فلان... » دییه امضا آتدقلرینه دقت ایتدم .

باغچه‌دن کیرنجه کوزه چارپان شی هرطرفی اورتن، آغاچله، صارماشیق وچمنله‌دولمش نهایتسز، صولاق، مبذول بریشیلك‌دی. یوردك کندیسی اورته‌ده مستطیل ، هوا وزمانله آزیجق اسمرلشمش .اسلوبك سرت دنیله‌جك درجه‌ده‌ساده‌کیسی ودوزلکی، اوزرنده‌کی قاپی وپنجره‌لرینك اینجه صنعتیله ـ یکی تورانلیلرك ساده‌لك وچرکینلك مبالغه‌لرینه پك ویرمدیکمـ بر سیمای هویتی اولان بر بنا ایدی . ایکی اوچ باصاماق طاش مردیوندن صوکره آچیق قاپیدن کیرن آلایله بن‌ده ایچری‌یه کیردم .

قاپینك اوکنده بنانك درینلکنه دوغرو اوزانان برقره طاش دهلیز ، اورته‌لرندن ایکی طرفه ایکی بویوك قاپی - بری ایچ ایچه اولان قرائت وکتبخانه واوته‌کی قونفرانس صالونه - آچیلیوردی .

قرائت صالوننداندن ایچری گیردم. اولا بوراده‌کی غرابته کولمك ایسته‌دمسه‌ده بو غرابتده خصوصی بر کوزللك اولدیغنی اعترافه مجبور اولدم. قرائت صالونی ده مستطیل ونهایتی پرده‌لرله کتبخانه‌یه آچیلیر بویوجك بر اوطه ایدی. ایکی طرف باشدن باشه عینی ساده تخته اوزرینه اویولمش، تورك خالیلریله اورتلمش، آلچاق، اوزون یاپلی کروتلرله دوشنمشدی . بو کروتلرك اوستنه اسکی تورك ایشلریله یاپلمش یاصدقلر آتلمش ، اورته‌ده ینه باشدن باشه اوزانان عینی تخته‌دن بر رحله قدر آلچاق واوزون ماصه اوزرینه بر چوق کاغدلر وکتابلر براقلمشدی . ماصه‌نك اطرافنده هیچ صاندالیه یوقدی . ذاتاً بوراده صاندالیه‌یه اوطورنجه ماصه‌یه بلی ایکی بوکلوم اولونجه‌یه قدر اکیلمك لازمدی . اورته‌ده . کوزل قویو برخالی اوزرنده بر آز دولغون ویوکسکجه بر چوق مندر ، اوته‌یه بری‌یه آتلمشدی. هپسنك اوننده ینه اویولمش ساده تخته رحله‌لر واردی . بو مندرلر اوزرنده وکروتلرده صارقلی ، صارقسز ، فسلی ، فسسز ، قیلجلی ، قیلجسز برچوق کنج ، اختیار آدم . کیمیسی رحله اوزرینه قویدیغی کتابه اکیلمش ، کیمیسی النده‌کی

غزته‌یه دالمش ، اوزون ماصه اوستنده ینه مندرلرده ، بر چوغی‌ده دیرسکلرینی ماصه‌یه دایامش ، رسملره باقیورلردی . کرك بو ماصه‌لرك بعضلری اوزرنده‌کی اسکی ایشلردن یاپلمش اورتولر ، کرك پنجره‌لرده‌کی عینی صنعتله واسکی تورك بدیع رنکلریله ایشلنمش پرده‌لر ، هپسی ، اویمالر ناصلسه اونلرده اویله امضالی ایدی . هپسنك آلتنده یوردك قیزی فلان فلان دییه قادین امضالری واردی. صالونك اوزرنده‌کی جاملرقره‌م، یموشاق بروسه بزلرندن پرده‌لرله صیقیجه اورتولمشدی . فقط بورادن نشئه‌لی وصحتلی آچیق برضیانك کیرمه‌سنه مانع اولنمامشدی .

قرائت صالوننك نهایتنده یاریم آچیق کوردیکم کتبخانه‌ده باشی صیقی صیقی اورتولی ، قورشونی جبه‌لی کوچوك براختیار قادین بر ماصه باشنده سسزجه برشیلر یازارق ، اللرنده کتاب، برری آرقه‌سنده سکونتله بکله‌ینلری قید ایدییور ، کتاب داغیتیوردی . بو کون بوتون بوتفرعاته کیریشمه‌م بکا بویوردك استانبولك باشقه طرفلرنده کوردیکم یوردلردن دها جدی ومنتظم سیماسی اولدیغنی حس ایتمکلکمه انضمام ایدن بوراده لاقیردی سویله‌یه‌جك قیا حقنده‌کی تحسسم بوتون کوزللکلری وهرشیده آریستوقراسی‌یی امحا ایدییورلر دیه یکی تورانه‌قارشی دویدیغم حدت ونفرتك فوقنده اولماسندندر . اکر اورته‌ده‌کی یووارلاق مندرلر یرینه آرقه‌لی قولتوقلر قویمش اولسه‌لردی

شبهه‌سز استانبولك الڭ راحت وكوزل قرائت صالونی بو اولدیغنه ایچمدن حکم ایده‌جکدم .

اطرافه باقینیرکن ، چهره‌لری تدقیق ایدرکن قاپی‌یه یاقین مندرلردن برینك اوستنده دیز چوکمش ، کوزلری رحله‌یه معطوف ، صاللانه‌رق برشی اوقویان کوچوك صارقلی براختیار نظر دقتمی جلب ایتدی. عادتا اوطوروب‌ده رحله‌ده اوقونه‌جق قدر یوکسك‌جه اولان بو مندر اوستنده خواجه افندی رحله‌یه دوغری بوکولن بلی ایله غریب کورونیوردی . بر ایکی آدیم آتدم . بردنبره خواجه‌یی طانیدم . بو بزم محله‌نك امامی ، النده بویودیکمز ، هر رمضانده عمجه‌مه افطاره کلن فیضی افندی ایدی . فیضی افندینك اولا اتحاد وترقی‌یه شیمدی‌ده یکی تورانه متمایل اولدیغنی عمجه‌م بیلیورسه‌ده فیضی افندینك ملك کبی حلیم وطاتلی بر آدم اولماسی بلکه‌ده وقتیله لطفی بکك قیزی سامیه‌یه قرآن خواجه‌لغی ایتمسی ، اوکا قارشی عمجه‌مده دائما برحس مسامحه براقمشدی . همان یاننه دوغری کیتدم . جبه‌سنك قولندن چکدم . بنی کورنجه اولا بر آز شاشیریر کبی اولدیسه‌ده ینه بنمله برابر باغچه‌یه قدر کلدی .

— ماشاالله ، عاصم بك ، سز بورالرده ؟

— ماشاالله ، امام افندی ، سز بورالرده ؟

اختیار ، کوزلرنده بر چوجوق سوینجی ایله کولدی .

— شیمدی بکا آکلاتباقه‌لم ، بوراده قیا اسمنده برقادین

آراده نطق ویریبورمش ، بو کیم اولیور ؟ هم بوراده سز،
قوزم، نه‌لر یاپیورسکز؟

— بر آز صبر ایدرسه‌ك، اوغلوم، نه یاپدیغمزی کوررسك.
یاواش قونوشه‌لم، هرکس بزه باقیور . کل، قونفرانس اوطه‌سنه
کیده‌لم، اوراده قونوشورز. ذاتاً باشلامق اوزره .

امام فیضی افندی ایله دوندك ، قونفرانس صالوننه کلدك.
بو ، چیپلاق ، بویوك تخته صیره‌لر دیزلمش بریردی . یکانه
کوزللکی دیوارلر ویرده تکمیل تخته‌لراوزرینه تورك صنعتکارلرینك
ایشله‌دکلری چیزکیلردن عبارتدی . نهایتنده‌کی کوچوك صحنه
یوموشاق ایکی ایپك قرمزی سنجاقدن پرده‌لرله آچیلیور .
نهایتنده ، یاننده اوزانان یشیل یاپراقلرله بر پیانو ، اورته‌ده
ساده ، یوکسك بر رحله دوریبوردی .

بوتون بو صارمتراق ، ایشلنمش ، تمیز تخته‌لرله قیرمزی
سنجاقلرك اتحادی ، قرائت صالونده‌کی بزلرك قویو یشیلندن
پرده‌لر چکیلان جام طاواندن سوزولن لوشلق ، روحی بردن
بره آلایشندن صویان چیپلاق ، صاف وتمیز بررنك آهنکنه
بوغیوردی .

صالونه کیرنجه یان طرفدن ، باغچه‌دن بر قاپی اولدیغنه
دقت ایتدم . اورادن ایچری کیرییورلردی. تلاشله اوك صره‌یه
قوشدم . بر یر بولوب صیقیشدم . فیضی افندی ، متبسم ،
آیاقده دوریبوردی .

— بن آرقه‌یه کیده‌جکم ، اوغوزی اوقدر سنه‌دن بری طانیورم‌که یقیندن کورمکه حاجت یوق .

— یا ؟ دیمك اسکیدن بیلیورسکز ، امام افندی ؟

— أوت ، حتی اوقدر مراق ایتدیککك قیابی بیله .

— دیمك قیا اصل بزم محله‌دن ؟

فیضی افندی جواب ویرمکه وقت بولامادی . دها اوته‌یه کچمك ایچون هرکس کندیسنی ایتوب ایلریلیولردی . عینی تبسمی ایله :

— بیتدکدن صوکره‌قونوشورز ، اولاد ، دیدی ، چکلدی.

اون دقیقه قدر صوکره صالون خنجا خنج دولمشدی . بنده ، کوزلرم صحنه‌ده ، برزمان ایچون شدید بر انتظاردن باشقه بر شی حس ایتمه‌یوردم .

چوق بکله‌مدم . اولا بش آلتی مولوی ، اللرنده نی‌لرله کلدیلر . آرقه‌لرنده اون ایله اون درت یاش آرالرنده ، ینه مولوی قیافتنده اون ایکی چوجوق صیرا ایله دیزیلدیلر . اللرنده اوفاق نوطه‌لری واردی . یکی توران ، موسیقیسنه ، خصوصیله دینی بر شکلده اولورسه ، مطلق مولوی بر سیما ویریبور . موسیقیده، معمارلقده دائما منبع الهامنی سلچوقیلره قدر یوکسلتیوردی . بونکله برابر یکی موسیقی شناسلرندن برینك ملی شرقیلری ، الهیلری ودراملری بوایچه، اسرارانکیز صوفی عناصریله برابر ، بیلمم نه‌دن ، بردن بره ، بوقدر سنه

بوقدر اجنبی نفوذ وتأثیرندن صوكره دیلنی بولان مرد، وحشی، سرسری وقوی بر تاتار تركی سسنی، نفسنی كتیرییوردی. نی‌لرك اینجه، درین بر مقدمه‌سندن صوكره بواون ایكی كنج تورك كوكسندن مختلف سسلره آیریله‌رق كوزل بر آهنك یاپان بوتازه روح شلاله‌لریله یكی توران، بوتون بنالری، قادینلری ومؤسسات اجتماعیه‌سی ایله روحنك چیپلاق ساده‌لكندن قوپمش برنغمه نفخ ایدییوردی.

یكی تورانك، خلقك تا روحنی قازانمق ایچون حیله‌دن عاری كورونن بو موسیقی مقدمه‌سیله نه‌یاپدیغنی، انسان وملت دنیلن شیئك روحنك باغلرینی ناصل بیلدیكنی درحال آكلادم. اسكی تورانك چوجوقلرینه قاریشه‌رق وجوده كتیردكلری عثمانلی تیپنه اهمیت ویرن، اونك هویتنی محافظه ایتمك ایسته‌ین بزیكی عثمانلیلر ایله بو اجدادینك باشلادیغی خط مستقیمه دوغرو یوله چیقارق اورادن تكامله یورومك ایسته‌ین یكی توران چوجقلری آراسنده‌كی فرقی بوتون قدرت وحقیقتی ایله‌اوكون آكلادم. بو كوزل، پوروزسز سسلر، نی‌لرله برابر روحلریمزده، دماغمزده، محیطمزده چارپنه‌رق تا كوكلره چیقاركن بن‌ده اجدادیمك اسكی یولی، اجدادیمك اسكی روحی چاغیرییور ظن ایتدم. فقط بن او اسكی تورانك آنا یولندن چیقارق عثمانلیلق دنیلن خصوصی یولده یوروین آرقداشلرمدن آیرلمامغه قرار ویردم. او یول، حواسمی،

روحمی، بوتون وارلغمی چاغیرسون ، کیتمیه‌جکم، کیتمیه‌جکم!
حالا بوکون اُلورکن اوسسك ، او اسکی توران یولنك
بنی چاغیران درین ، چیپلاق عکس صدالرینك روحمده‌کی متین
عثمانلی اعتقادی قایالرینی دووب اویدیغنی ، بیدیکنی دوییورم .
فقط کیتمه‌دم ، کیتمیه‌جکم ! بیلمم بو بنم عرقمدن ناصل
اولوب‌ده قوپدیغنه شاشدیغم ، هیچ قوتی غائب ایتمه‌ین موسیقی
ایله برابر «یکی توران» شرقیسنی بوکونکی کبی ایشیدییوردم.
فقط اوکون توران ، قلبی اوقدر شدتله چکرکن ، پك عجیب
اولارق ، بونلرك حیاتك منبعنه کیدن مقصدلری یاننده صرف
پولتیقه کبی کورونن بزم مقصدیمزده بردن بره دها بویوك
ویوکسك برغایه کورور کبی اولمشدم . بوتون موجودیتلرله
تا نباتاتدن حیوان ، انسان وعرق وملته وارنجه‌یه قدر هپسنك
کندیلرینی محافظه ایچون ، مبارزهٔ حیات صحنه‌سنده ، ادامهٔ
نفسه الك زیاده لایق اولمق ایچون کیریشدکاری فعالیتلری
کوردم . اونلر ناصل تا اسکی عرقه عودت ، تورانی محافظه
ایتمك ایستیورلرسه بزده عثمانلی دنیلن بو یکی شی ایچین
چالیشیوردق . ومطلق بونلردن بری اوته‌کنی یولندن چویروب
کندی یولنه آلمه‌سیله بومبارزه بیته‌جك ، اورته‌ده تورك یاخود
عثمانلی قاله‌جقدی. فقط بونلرك ایکیسی‌ده مساوی قوتده قالان
ودائما بربریله چارپیشان ایکی غایه‌نك ، عثمانلی وتورك غایه‌سنك،
بربرینی امحا ایدوب بریوزندن قالدیردقلرینی برآن ایچین کورور

کبی اولدم . بو اوقدر آجی بر آن اولدی که بنی چاغیران، چکن
تورانه کیرییورم ظن ایتدم . فقط ، خایر ! یالکز ، بن خایر
دیرکن روحمك الك مقاوم زنجیرلرینی تورانك یولنده یورویوب
یول کوسته‌رنلری چکیورلردی :

« ای یکی توران ، سوکیلی اولکه ، سویله ، سکا
یول نره‌ده ؟ »

« آلتی‌یوز ییل وار، یبانجی ایللرده ، ایراق‌یوللرده
صوسز یایلالر ، کولکه‌سز طاغلرده کزدك ؛ قوراق ،
چوراق‌اولکه‌لرده قوراق، چوراق‌آغاچلر کبی‌قورودك.
سویله ، سنك جان ویرن براق ایرماغك ، یشیل
یوردك نره‌ده ؟ »

« ای یکی توران ، سوکیلی اولکه ، سویله ، سکا
یول نره‌ده ؟ »

چوجوقلر چوقدن چکلمشلردی . فقط بوتون ، بو ،
نفس بیله آلمادن ، عرق ویورد چاغریشنی روحلرینك بوتون
محیط وهواسنده دویان خلقله‌برابر بن‌ده نردن‌کلدیکنی بیلمدیکم
برسسله ایچمدن هایقیرییور کبی ایدم :

« ای یکی توران، سوکیلی اولکه، سویله، سکا یول نره‌ده؟»
صوکره بردن بره ملتك تابنلکندن قوپان بر آلقیشله اویاندم وسیلکندم . صولده‌کی لوجه‌لره بر چوق یکی توران قادینلری ، برطاقم‌ده چارشفلی قادینلر کیرییورلردی. باشده‌کی بویوك لوجه‌یه یالکز بر قادینك کیردیکنی وبو قادینك کیریشی یکی توران کنجلرینه حرمتکار بر وضعیت ویردیکنی کوردم . نردن یانمه کلدیکنی فرق ایده‌مدیکم صبیح :
— باق ، دیدی ، ایشته شو برنجی لوجه‌یه کلن قادین یکی توران قادینلرنده اخلاقی ، اجتماعی بر انقلاب یاپان ، قادینلری براوت ، برماکنه حالندن چیقاروب أرککلره تمیز ، چالیشقان بر آرقداش ، چوجوقلره وبوتون مملکته بر آنا ، بر مربی یاپمق ایچین چالیشان قادیندر .
همان باشمی چویردم .
أوت شیمدی آرتق حواسمك بنی کوتوردیکی کریوه‌یی دویارکبی دماغمك الك صوك قوتیله مقاومته، عصیانه حاضرلانیوردم. یکی توران تورکیسنك عکسی نه قولاقلردن نه قلبلردن کیتمه‌دن اوزون بویلی بر قادینك بولوجه‌یه کیردیکنی کوردم . ایلك حسم ، هیچ قادینه باقمادن ، بو پك شخصی یورویشك معناسنی کشف ایتمك ایچین درونی بر مجادله اولدی . بول ، اوزون جبه‌سی آلتنده اوزون وجودینك تموجی عجبا برقادینك نازلی رفتاریمی یوقسه بوتون فیرطنه‌لره قوی وسوکولمز

بر سازك ، طبیعتك لسان واوضاعیله مقاومت ایدن دالغه‌لرینی؟
دیه دوشوندم . صوکره ، روحم اوکادوغرو کیتدکجه ، ایچمده
ضعیف بر اورپرمه حاصل اولدی . تاریخ اسلامده امثالی چوق ،
فقط تورك تاریخنده کورولمه‌مش برشی ، بر قادین نمونه‌سی
قارشیسنده ایدم . قادین ایلرلرکن قیافتی اوقدر اسلامك روایات
واعتقاداتیله متناسب کورونیوردی که بومثلسز حادثه حضار
آراسنده بکله‌دیکم بر کوچوك عصیان یاخود حیرت حاصل ایتمه‌دی .
آرقه‌سنده تا آیاقلرینه قدر اینه‌ن ، و ، بول ، اوزون قوللری
اللرینی اورتن ، دیزلرینه دوشن یوموشاق ، قورشونی بر یوك
جبه واردی . اطرافنده اویاندیره‌جغی هر دورلو حسه قارشی
قدرتلی فقط ساده شخصیتی بی‌حس کبی ، قطعی آدیملرله
یورورکن اینجه ، اوزون آیاقلرنده بعضی توران قادینلری کبی
یموشاق بر دریدن فقط تماماً تورك کویلوسی کبی یاپلمش بر
جفت چاریق اولدیغنه قانع ایدم . قادینك بوتون اوضاعی کبی
آیاقلرنده‌ده تاطبیعتدن ، ایکی بیك سنه اولکی اصل توراندن
کلن کورولتوسز ، طبیعی بر قدرت واردی . بوتون بوهیئت
عمومیه‌نك قدرت سادکیسنه اشتراك ایدن باشنده سرت فقط
قصورسز بر خط ومعنا کوزللکی بولدم . دوشوك وقوتلی
اوموزلری اوستنده اینجه واوزون بوینك طاشیدیغی باشنك
اسکلتنده خلقت الك اینجه قلملرله اوینامشدی .
بونك اورتولوشنده‌کی سادکی وقدرت ! آلتنك صاچ خطلك

آلتندن قولاقلرینی وجکه‌سنك آلتنی چویره‌رك یالکز براز
یوارلاقجه یوزینی میدانده براقان بربیاض بروسه بزی اوموزلرینه
ادعاسز فقط کوزل قیوریتیلرله دوشیوردی . بر تل صاچنی
بیله آچیقده براقمه‌دن یوزینی بوتون قابلیت قدرتی ایله کوسترن
بو بیاض اورتو اورته‌سنده بوتون نظرلر دیکلدی . تنی بیاض ،
رنکسز ؛ فقط کونشده هواده دولاشمقدن آلتونی برزنکینلك
آلمش . قاشلری سیاه ، اینجه ، قلمله چکلمش ؛ صوکره آلتنده
اوزون سیاه کیرپیکلر آراسنده بویوك ، بر آز دونوق فیروزه
رنکنده ایکی مائی ، مصر وقدرتلی نظر .. باقیشنده قطعیاً
قادین ، ارکك انسانه جنسیت خاطرلاتان برشی یوقدی . بو
ایکی کوز ، قوتندن بی خبر اولدیغی ایچون غیر قابل مقاومت
ایکی اسمسز قوتدی ! حس ایتدم که یکی تورانك ، حتی بر آزده
کندیمی قاتیشتیردم ، بوتون یکی تورکیه‌نك بو قادینك ایکی مائی
کوزنده تورکیه‌نك هنوز بیانمه‌ین روح ودماغ قابلیتلرندن بحث ایدن
بو ایکی ضیاسندن قوتلی نه طوپی نه ده توفکی وار ! بو وقور ومعظم آلنی
و کوزلری آلتنده بر زمان صوکره کوزل بر بورنی ، یموشاق ، مشفق ،
رنکسز قادین دوداقلری اولدیغنه دقت ایتدم . چکه‌نك اطرافندن
چهره‌نك وقور اسکلتی وجدیتی سودیرن ، کولمکه ، آجیمغه ،
بوتون انسانلره روحنی آچمغه ، فدا ایتمکه اوقدر حاضر ، کوزل
یموموشاق چیزکیلر واردی . بوقدرتك یکی توران ایچون نه
اولاجغنی دوشونه‌مدن اونك بوتون حضاری ارایان ، دلن

نظرلریله قاریشدیغمی حس ایتدم وایچمدن بو نظرلری طانیمق ایسته‌ین بر اذا دویدم.

فقط قادینله‌داها فضله مشغول اولمغه وقت قالمادن یکی توران فرقه‌سنك رئیسی اوغوزك صحنه‌یه کلدیکنی کوردم . عمرمده ایلك دفعه اولارق عجبه‌مك هویتی قدر قوتلی بر هویتله قارشی قارشی‌یه کلدیکمی وایلك دفعه اولارق یکی تورانك ، یکی عثمانلی فرقه‌سی رئیسی حمدی پاشایه معادل بر رئیس بولدیغنی حس ایتدم. بو ، اورته‌دن اوزونجه ، قوتلی اوموزلی فقط کمیکلی ، اوتوز بش ایله قرق اراسنده بر آدمدی . قوتلی چیزکیلری ایله ، قوتلی اعضالریله کمیکلی ، بویوك ، قیرصاچلی بر باشی واردی . الك چوق ، برازچکیك ودرین یشیل کوزلرنده عناد ، یوموشاقلق وعزم انسانه چارپیوردی .

آرقه‌سنده ، بوتون مودایه ویکیلکه میدان اوقور کبی یاقه‌سز بر کوملك ، یوموشاق تورك قماشندن بولجه قورشونی، ساده بر قوستوم واردی. قطعی آدیملرله اورته‌یه کلدی. النی رحلیه دایادی وبرزمان ، افکارینی اکمك ایستدیکی زمینی ، حضارك روحنی کوزلریله پاموق آتار کبی ، تارلا سورر کبی قاریشدیردی . بونده ، بوساده وقوتلی آدمده آتیلالرك ، جنکیزلرك ، تاایلك تورکلرك الك ابتدائی ، سرت ، جدی طبیعت وهویتلرینك صوك درجهٔ تکاملنی بولمش بر تمثالنی ، غایه‌سنه ایرمش ، شکل قطعیسنی آلمش بر تورك املنی کوریورم ظن

ایتدم وینه کوچوك بر دقیقه ایچون ، یکی عثمانلیلردن دکل بر تورك ، تورانك الڭ صحیح بر چوجغی اولدیغمی دویدم . فقط بویکی حس وهیجانك تأثیرینه قاپیله‌رق اعتقاد اتمی صارصماق ایچون ایچمده‌کی وحشی عصیان ومقاومته ینه صارلدم .

اوغوز ، چوق‌سورمه‌دن قطعی وقوتلی بر سسله باشلادی:

قاردشلرم ،

برقاچ آی صوکرا سز وبوتون ملت تکرار اولکه‌مزی اداره ایچون یکی آدملر سچه‌جك وبویکی آدملر واسطه‌سیله تورکیایه درت سنه ایچون خارجی وداخلی شکلنی ویره‌جکسکز. یالکز درت سنه دیمك‌ده بلکه دوغرو دکلدر . چونکه کرك انسان کرك ملت درت سنه ظرفنده متمادیاً آلدیغی استقامته‌یك چوق آلیشیر ، ویریله‌جك شکله‌یك چوق یوموشار ، یاتیشیر. بودرت سنه صوکرا درت سنه‌دن بری آلدیغی شکلده وبویولده دوام اوکا قولای کلیر. باشقه یوله کیتمك لازم کلیرسه پك چوق زورلق چکر . انسانلر کبی ملتلرده آلیشمق دنیان شیئك آز چوق اسیریدرلر . برملته اسکی اعتیادلری دکیشدیروب یکی اعتیادلر ، یکی شکللر ویرمك لازم کلیرسه بونی یاپانلر سنه‌لرجه ، یورولمه‌دن ، حتی ایسته‌دکلرینه بعضاً موفق اولمادن، فداکار وصبور ، چالیشمالیدرلر.

شیمدی سزك اوککزده آچیق ایکی یول وار، قاردشلرم: بری یکی تورانك کوستردیکی یول ، اوته‌کی یکی عثمانلیلرك

كوستردیکی یول . بونلرك هانکیسنی سچه‌جکسکز؟ بونلرك، ایکیسی‌ده سزه کندی یوللرینك دوغرو اولدیغنی سویلیه‌جکلر. نته‌کیم بوکون ، بن، یکی تورانك چوجوغی‌سزی یکی‌تورانك یولنه چاغیرییورم . دوغرو یول بودر دییورم . فقط سز بکا بو یول نره‌ده وناصل؟ دییه‌جکسکز . أوت « ای یکی توران، سوکیلی اولکه ، سویله ، سکا یول نره‌ده ؟ »

اوت ، بن مادامکه سزی یکی‌تورانك یولنه دعوت ایدییورم، عینی زمانده بو یولك دها صاغلام دها دوغرو وصوکی خیره ، سلامته چیقار اولدیغنی اثبات ایتملی‌یم . ظن ایتمه‌ییکز که بن بو یوله یالکز تورانك چوجوقلرینی ، تورك قارداشلریمی چاغیرییورم . خایر ، هپسنی ، ترکیانك بوتون چوجوقلرینی، بو طوپراقده ، اولکه‌ده ماضیسنی، حیاتنی ، اجدادینی وتاریخنی صاقلایان بوتون توركیا طوپراغنك چوجوقلرینی، کوردلری ، عربلری ، ارمنیلری ، روملری ، هپسنی چاغیرییورم وهپسی ایچون بو یولك بوکون سلامت یولی اولدیغنی ادعا ایدییورم . یالکز ، دییورم که تورانك اصل چوجوقلرینك ، تورکلرك ، بو یولده اوته‌کی وطنداشلر آراسنده معناً ومادةً اونلر قدر قوتلی ، اونلری وبوتون مملکتی ، ایپلکلری قاچمش چوراب اورکوسی کبی سوکولوب داغلمقدن منع ایده‌بیله‌جك قدر بر برینه صیقیشمش ، متحد ومقتدر اولملری لازم کله‌جکنی

ادعا ایدییورم واکر بوتون بولاقردیلرمده دها زیاده منسوب اولدیغم عرقه طرفدار کورونیورسه‌م بیلکز که [انسانلر ، صمیمی اولسه‌لر ، اعتراف ایده‌جکاری کبی] سوکیلی عرقی قورتارمق ، یاشاتمق آرزوسنه‌اوته‌کی عرقلرك منفعت وسلامتارینی مزج ایتمش اولمق اعتقادنی‌ده کوکلمده ووجدانمده طاشیورم . کندی اعتقاد ومقصدیمی سویله‌دکدن صوکره اصل سزه اثبات ایتمك ایسته‌دیکم شیئه کچیورم . بونی برجمله شکلنده برکره‌دها تکرار ایده‌یم :

یکی تورانك یولی سلامت یولیدر : بونی اثبات ایچون اولا شیمدی‌یه قدر تورکیانك هانکی یوللردن کیتدیکنی ، بویوللرك هانکیسی یکی تورانك یولنه بکزه‌یوب بکزه‌مه‌دیکنی وبکزه‌مه‌مکدن کوردیکمز ضررلری یاخود فائده‌لری صایالم وصوکره کندی یولمزی وچیقاراجغی ، سوق ایده‌جکی نتیجه‌یی تدقیق ایده‌لم . بونی یاپمق ایچون ، برآز عثمانلی تاریخنده بمله برابر دولاشمه‌کزی رجا ایده‌جکم . کرچه بورادہ‌کی یکی توران چوجوقلرینك علم وحاللرندن صوکرا الك مقدس بروظیفه دیه بلله‌دکاری شی عثمانلی تاریخی اولدیغنه امینم . فقط بعضاً انسان بیلمه‌دیکی فقط بولمق ایسته‌دیکی یوله ، پك آشنا اولدیغی اسکی یوللردن چیقار . بونی یاپه بیلمك ایچونده مطلق بواسکی یوللرده اوزون اوزون دولاشمغه مجبور اولور .

تاميلادك اون دردنجی عصرينه ، هجرتك سكزنجی عصرينك صوكنه ودوقوزنجی عصرك ابتداسنه كيده‌لم . اولا آسيای وسطی‌يه ، صوكرا آوروپايه دوغرو يايیله‌رق اسكی سلچوق وبيزانس حكومتلرينك خرابه‌لری اوزرينه يكی بر حكومت ويكی بر هويتله چيقان عثمانلی توركلرينك ابتداسنه ، اجداديمزه عودت ايده‌لم . يالكز سلچوقلر ومختلف كوچوك تورك عشيرتلری اوزرينه حكومتلرينی بنا ايدركن عثمانلی توركلرينی سير ايده‌لم . بن بوكا برنجی دور ياخود تمل آتمق دوری ديیورم . بودورده‌كی سياسياتلرينی ، غايهٔ خياللرينی ، عثمانلی توركی حكومتنك استقبالنه ويرمك ايسته‌دكلری استقامتی ، سويهٔ اجتماعيه‌لرينی ، خلاصه تكميل اوكونكی چهره‌لرينی تدقيق ايده‌لم .

اجداديمزك تمل آتمق دورنده‌كی سيمای هويتلرينی هيچ بر دورده بولاميه‌جغمز بر بويوكلك ، بر قابليت واستقبال بنا ايدیجی بر سياست وتمدنه دوغرو شتاب ايدن بر استعجال ايله دولو كورورز . درت يوز آتلی ايله كنديلرينه نسبةً پك بويوك بر ساحه‌يه حكم ايتمكله باشلايان اجداديمز تورك عرقنك باشقه يرلرده كوستردیكی قابليتدن [مجارلر وفينوالرله بر درجه‌يه قدر هندده‌كی تورك حكمدارلری مستثنا] دها يوكسك بر قابليتله ايشه باشلايورلر . عادتا عثمانلی توركلرينی قديم غول وآلمانيايه ، بوتون آوروپايه داغيلوب ، — ايلك قيروب خراب ايتمه‌لرينه رغماً — تشكيلات وحكومت بنا ايتمك قابليتنی الك چوق كوسته‌رن

شمال آدملرینك درجهٔ تمدننده بولیورم . سیاسی وقومی بر مقصد بسله‌میه‌رك ساده‌جه، آیاق باصدیغی یرلرده اوت بیتیرمیه‌جك قدر خراب ایدوب کچن ایلك اجدادیمز آتیلالر ، جنکیزلر وهلاکولردن پك باشقه خمیرده اوکمزه بر آووچ تورك چیقیور. بونلر آتیلالر ، هلاکو وجنکیزلرله مشترك محارب بر مشرب واعتیادی، یرلشمك وبنا ایتمك ایچون قوللانیورلر. اوداغیلان تورك عشیرتلرك وسلچوقلرك اوزرینه شایان حیرت صورتده اساسلی بر حکومت بنا ایدییورلر . قانونلر یاپیورلر ، یوللر یاپیورلر ، بنالر یاپیورلر، مکتبلر، مدرسه‌لر یاپیورلر ، یکی بر ادبیات وهویت ذهنیه یاپیورلر . کندیلرنده اولمایان بوشیلری بویوك بر تواضعله عربدن ، عجمدن، سلچوقدن، اسکی رومانك بقیه‌سندن ، خلاصه نردن بولیورلرسه آلیورلر . بوایلك دفعه تشکیلات یاپمقده بوقدر قوی ویوکسك بر قابلیت کوسته‌رن تورکلر اطرافنده روملر وداها باشقه قوملرده طوپلانیور . بوعادتا یکی آمریقا بناسی کبی برشی ! دین ومذهب اختلافنه باقمقسزین یوزلرجه‌سنه کورولمه‌ین برعدالت ومساواتله، دوربین برسیاستله عثمانلی تورك حکومتی قورییورلر. بوراده بوحکومتی قورمق مقصد وغایه‌سنه نه تعصب نه غرور هیچ برشی قاریشمایور. معین برمقصدلری وار ، اونی یاپیورلر .

فقط دقت ایدیکز . بو قوی ، عادل و بناسی صاغلام حکومتك عنصر اصلیسی، تملی یکپاره برتورك عرقی، اوته کیلر

اوعرق ، اوتمل اطرافنه ، اوزرینــه طوپلانیور . وبو تورك عرقی اوکون ایچون مادی ، معنوی بوتون فضیلتلرله جداً مجهزدر.

صوکره ، یاواش یاواش بو حکومتك اطرافه قول صالوب بویودیکنی ، تورك اولمایان عنصر و مملکتلره حکم ایتدیکنی ، یکپاره تورك عرقی یاننده صربلر ، ماکه‌دونیالیلر ، آرناودلر وسائره طوپلاندیغنی وبو حکومتك آوروپایه ممکن اولدیغی قدر ایلرلیوب یورودیکنی کورییورز . ایلك استیلا دورنده‌ده بر مقصد وسیاست وار. عناصری مختلف، طوپراقلری وقابلیتلری چوق اولکه‌لر اوزرنده ، خایر ، بو اولکه‌لری طوپلایه‌رق قوی بر ال ایله عثمانلی تورك حکومتنــه قلب ایدرك بویومك سیاستی ! بو ایکنجی دوره بویومك و اســتیلا ایتمك دوری دیه‌جکم . بونی ، شهزاده سلیمان پاشانك روم ایلی‌یه کچمه‌سندن ســلطان فاتحك ارتحالنه قدر تمــادی ایتدیره‌جکم . بورادەده دیدیکم کبی معین بر مقصــد وغایهٔ خیــال وبوکا سوق ایده‌جك وسائطی تقدیر ایده‌رك استعمال ایدیش وار. اکر عثمانلی تورك حکومتی دائما برنجی وایکنجی دوره‌سنك غایهٔ املنده‌کی وضوح ووسائطنده‌کی بیلکی‌یی کوسترمش اولسه‌یدی بوکون اولکه‌مزی بابل قله‌سنه بکزه‌دن ملت ، دیل وپولتیقه قوغاسنی کورمیه‌جکدك.
اوکون حکومتك بوتون عنــاصری عینی ســویه‌ده بر قابلیت ایچنده، عینی وسائطله اداره ایدیلیورلر ، عینی یوله کیدییورلر.
فقط ایلك دورلرنده‌کی قطعیت واســتعجال صوکره آزالمش ،

بوتون بوعرقلری و حکومتی اداره ایدن قوت تنبللشمش ،
آغیرلاشمش ، مقصدینی غائب ایتمکه باشلامشدر . بوندن
صوکره سلطان سلیمانده داخل اولدیغی حالده عثمانلی تورك
حکمدارلرینك وحکومتك سیاستی مقصدسز و مضر اولمغه
باشلایور. بلکه اسکی دربدر قان ، بلکه بوبیزانس ، تحجم ، روم
ودیگر اسکی مدنیلرك آنجق ضرر ویرن جهتلرینه معروض
قالمق عثمانلی تورکلرینك اسکی بنا ایدیجی ، ساده ، فقط عینی
زمانده هر طرفدن متناظر صورتده تمدن ایتمك هویتلرینی
سیلیور . بو ، « مقصدسزلق وقوغا » دوری . آرتق تورکلری ،
کافی درجه‌ده بویومش ، تشکیلاتی ضعیفلامش اولکه‌لرینك
تقویه‌سی وتأمین ترقیسی ایله مشغول گورمیورز . بلا مقصد ،
بلالزوم ویانه قاپیلرینه قدر کیتمك ، موسقوفله طوتوشمق ،
مجارلرله طوتوشمق ، قوغا ، قوغا ، قان ! صوکره آلدیغی یرلری
پاموق ایپلکنه بیله باغلامه‌دن عودت ، صوکره ینه بوتون
مادی ومعنوی قدرتی ییه‌ن جنك سلسله‌سنه ابتدار ! طبیعی
بو بویوك ، لزومسز وفائده‌سز قوغالره برنجی درجه‌ده تورك
عنصری ، ایکنجی درجه‌ده مسلمان عنصری دوام ایدییور .
آراده برفضله ظلم ، بعضاً فضله برامتیازله وارلغی ، یقینلغی
اخطار ایتمسه تورك ایمپراطورلغنك تماماً لاقید قالدیغی دنیله بیله جك
خرستیان عنصری [چونکه آرتق خرستیانلر اردویه کیرمه‌یور]
یواش ، یواش فقط قطعی بر تکامله مختلف ملتلر وجوده

کتیرییور ، ویاتنده قوغادن دوشونمکه ، بویومکه ، تمدنه وقتی
اولمایان تورك قومشوسنی آرقه‌ده براقوب نسـلی چوغالیور ،
عقلی چوغالیور، وایلریله‌یور . برزمان کلیورکه آسـیا وآوروپا
خریطه‌سنه تماماً یبانجی برشکل ویرن برتحولله تورك اولکه‌سی
اوزرنده حکومتلر قورولدیغنی ، ملتلر یارادلدیغنی، اولکه‌مزده
هیچ برحقلری اولمایان حکومتلرك یرپایلاشدقلرینی کورییورز.
آرتق انحطاط ! حالا ، عثمانلی تورکی ، عرقندن هیچ بر وقت
سیلنمیه‌جك اولان شجاعتی ایله صاغه صوله‌ووریور، یوردینی
مدافعه‌یه چالیشـیور . فقط فائده‌سز . بر زمان ، ایلك تمدنه
دوغرو بر آدیم آتان سـلطان محمود و سلطان سـلیملرك تجدد
فکرلری ، مجاهده‌لری بر ظلمت ایچنده بر نورکبی پارلایور .
فقط بوده پك چابوق اجنبی احتراصلر ، منفعت پرست ومضر
تعصبلر ، تنبللکلر واخلاقسزلقلرله سونیور، آزالیور .

نهایت، الك نهایت بوندن یکرمی بوقدر سنه اولکی انقلاب،
حکومت وسیاست اساسنده بوتون مدنیتك وانسانیتك قبول
ایتدیکی حاکمیت ملیه اوزرینه حکومتلرینی بنـا ایچون عثمانلی
تورکلرینك ایلك ملی انقلابی ... طبیعی برملتك ترقی وتمدنی،
بقاسی او ملتك کندی کندینه بوتون مؤسسات اجتماعیـه ،
مدنیه وسیاسیه‌نی بنا ایتمکده‌کی قابلیت وموفقیتی ایله قابلدر .
دیمك عثمانلی تورکلری یاشایه‌بیلمك ، تمدن ایتمك قابلیت وحقنی
ایسته‌یورلر . فقط ایستدکلری حاکمیت ملیه اللرینه کچر کچمز

پك عجایب بر حاكمیت ملیه اولیور . حاكمیت ملیه او زمان ،
اوت ، فرانسه‌ده ، انكلتره‌ده آلمانیاده وهریرده قابل؛ فقط
توركیاده مشكل ، پك مشكل . حاكمیت ملیه عثمانلی ملتی
خلیطه‌سی ایچنده غایت عجایب و دولاماجلی بر معنا آلیور ،
یوندن روم ، بلغار، تورك ، عرب ، آرناود ، هپسی باشقه
باشقه معنا آكلایور ؛ حتی بو عینی عرقلر ایچنده‌كی مختلف
صنفلر بیله باشقه معنا آكلایور : روملرك بر قسمی یونانستانه
التحاق ، بلغارلر بلغارستانه التحاق، آرناودلر بیلمم‌نه، توركلر
كندی قدرت وعددلرینك و قابلیتلرینك اداره ایده‌میه‌جكی
غیر واضح برمركزیت وساره ! بردن بره عثمانلی ایمپراطورلغی
پك كوشه‌مش وچورومكه یوزطوتمش اساسدن صارصیلیور .
اطرافمزده ذاتاً موجود اولمایان معین ومتحد برمقصد ، برامل
بریول اكسیكلكنی ؛ آیاغمزك آلتنده قایان اجداد یوردینك
خرابیسنی، حرارتنه صوصامش‌اولدیغمز اوجاغمزك‌صوغوماسنی
دویه‌ورز . ایلك زمانلرك ملیت قوغالری ، حاكمیت قوغالری
آراسنده اساسدن زیاده ظاهرینه ، پولتیقه‌سنه شكل ویرمك
ایسته‌ین‌ایكی‌یول، ایكی‌آوازوار . ایلك سنه‌لری ایكی‌طرفده‌ده
غیر معین برپروغرام ، اساساً ضعیف اولان وبو ضعفی سببیله
اوته‌كی عناصری‌ده بربرینه قاتان تورك عنصری آراسنده
قوغالر تولید ایدییور . بوقوغالر برچوق فلاكتەده سببیت
ویرییور . فقط بو فلاكتلر و قوغالرك‌ده آجی اولمقله برابر
بردرسی ، بر فائده‌سی اولدی .

بر آن ایچون ، تورکیا دوردی . اوننده آچیلان ایکی یولك هانکیسندن سلامته چیقارم ، اوکمده‌کی مالزمه‌دن هانکی طرفك کوستردیکی طرزده تمل آتارسه‌م یاپه‌جغم استقبال بناسی صاغلام اولور ؟ دیه دوشونیور . ایشته بورایه کلدکدن صوکره بوایکی یولی کوسته‌رن چوجوقلری‌ده تورکیانك اوننه کچیور : بنم یولمدن کلیرسه‌ك سلامته کیدرسك؛ دیه هایقرییور. بونلرك بری یکی عثمانلیلر ، بری « یکی توران » .

بن بوراده یکی عثمانلیلرك پروغرامندن ، کوستردکلری یولدن بحث ایتمیه‌جکم . بن ساده‌جه یکی تورانك یولندن کیدیکنز دییه‌جکم . یکی تورانك ناصل سلامته چیقاره‌جغندن بحث ایده‌جکم . اونلرده طبیعی کندی یوللرینی ، مملکتك تملنی ناصل آتمق لازم کله‌جکنی آکلاته‌جقلر ، اونلری‌ده دیکلیه‌جکسکنز وبزی‌ده دیکله‌دکدن صوکره ایکیسنی مقایسه ایده‌جکسکنز .

یکی توران؛ وطنی قورتاره‌جغنه ایمان ایتدیکی بوکونکی پروغرامنی حاضرلامه‌دن سنه‌لرجه تجربه‌دن تجربه‌یه کچدی . سنه‌لرجه عثمانلی ملتنك تاریخنی ، تجاربنی کوزدن کچیردی . بوتاریخده ، سیاسی بر پروغرام یاپمق ایچون ، تاریخك مختلف سیاسی مقصدلرینی وبونلرك ملتك تکاملی اوزرینه تأثیرینی تدقیق ایتدی . بونده نه‌بولدی ؟ دمیندن سزه قیصه بر خلاصه یاپدم . شیمدی بونلری ینه بر قیصه‌جه کوزدن کچیروب

هانکیسی اك فائده‌لی اولدیغنه باقه‌لم. طبیعی اورته‌ده‌کی مقصدسز استیلا وقوغا دوری واونی تعقیب ایدن انحطاط دورنده برشی آرامیه‌جغز. ایشـیمزه یارایه‌جق عثمانلی ملتنك حیاتنده اولا برتملی یاپان دوره‌یه، صوکره شان وظفرله ترقی دورینه، برده اك صوك شو یکرمی سنه ظرفنده حاکمیت ملیه اوزرینه دایامق ایسته‌دیکمز دوره باقه‌جغز. بزم ایشمزه طبیعی برنجی دورله اك صوك شو اك قاریشیق دور یارایه‌جق.

اولا هپمز اجدادیمز کبی عثمانلی ایمپراطورلغنه صاغلام ویکی تمللر آتمق لازم کلدیکنه قانعزیا؟ [أوت أوت صدالری] بونده یکی عثمانلیلرله یکی توران وبوتون مملکت متفق دکلمی؟ [أوت، أوت صدالری] پك اعلا، شیمدی بو تملی ناصـل آتاجغز؟ بر کره اجـدادمزك بونی ناصـل ونه شرائط ایچنده یاپدیغنه باقه‌لم. اجدادمز قوتلی بر مرکزیت اوزرینه بنا ایدلمش مطلق فقط عادل برتورك حکومتی تملی آتیوردی، دکلمی؟ وبونده‌ده پك موفق اولیوردی.

فقط بز تورکك روحنه پك یاقین بو غایه‌یی بوکونکی حاکمیت ملیه فکریله مزج ایدرسه‌ك یاپابیلیرمی یز؟ خایر. چونکه اجدادیمز، اساسلرینی متجانس، قوی بر تورك عرقی اوزرینه قورییور. فقط بو اوقدر قوی وعادل بر اساسکه بونك اوزرینه یالکز قوغا ایله ضبط ایدلمش خرستیانلر دکل باشقه حکومته منسوب خرستیانلرده کلوب حیاتلرینی قورییورلردی.

بونی بوکون یاپاماز . چـونکه اولا تورکدن غیری عناصر
تورکیانك بك مهم قسمنی تشکیل ایدییور . وبو عناصرك قسم
مهمنده اون دوقوزنجی ویکرمنجی عصرك میـدانه قویدیغی
«ملیت» حسی صوك درجهٔ قوتنده . اوقدر قوتلی که حتی عینی
دینه منسوب اولانلر بیله عرق مسئله‌سنده بربرندن آیریلیورلر.
مثلا طرابلس غرب محاربه‌سـنده تورك ایله عربی دین قوجاق
قوجاغه برلشدیردیکی حالده عین تاریخده مسلمان آرناودلرك
دنیاده یکانه مسلمان حکومتی اوله‌رق قالان وطنلرینی آوروپانك
پایلاشـه‌جغی ، یغما ایده‌جکی بر اولکه حالنه قویه‌جقلرینی
دوشنمیه‌رك ، بو تهلکه‌لی زمانده عصیان ایتدکلرینی کوریپورز.
حالبوکه آرناودده تورکده منسوب اولدقلری دینی محافظه‌ایچون
نه‌لر فدا ایتمزلر. دیمك که بوکون مملکتمزی بنا ایدرکن تورکی،
عربی ، ارمنی‌یی ، رومی وسائره‌یی بربرینه باغلایه‌جق مشترك
برمنفعت ومحبت بولمالی .

بونی یاپه‌بیلمك ایچون بوطوپراغی هرعنصر کندی اداره
ایتدیکی ، یاشایوب اولدیکی بر اولکه اولمق اوزره سـومهلی
وهردقیقه اوته‌کی عناصرك غرتلاغنه آتلمغه چالیشمامه‌لی . بونك
ایچونده عنصر آراسنده ذهنی سـویه آز چوق برلشمه‌لی .
صـوکره قوغالرینی فصل ایدن ، حدودلرینی بکله‌ین ، کندی
مملکتندن باشقه کندی عرقندن باشقه هر عرق ایچون أولوب
هیچده شو مملکتده برنصیب آلمایان تورکدن نفرت ایتمه‌ملی ،

بو حدود بکله‌مکدن تارلاسنی سوره‌میه‌ن ، باشقه مملکتلرك یوللری ومعارفی ایچون ویرکی ویروب‌ده کندی یوردی ویران وقارا کلق قالان ، حتی مملکتنه چوجوق یتشدیرمکه بیله وقت بولامدیغندن اوته‌کی عرقلرك نسللری چوغالوب یرینه صیغماز کن اونك اوجاغی ، تارلالری وبوتون عمرانی ایله برابر عرقی آزالوب سونن ، اك مقتدر اولادلری کاه کردستان ، کاه عربستان ، کاه بیلمم نره‌ده براوردو ، برقضا ، بر ولایت اداره ایتدیکی ایچون کندی عرقنك تکامل ذهنی ومدنیسنه هیچ یاردیمی اولمایان تورکلره حقسز برظالم دییه باقاملی .

بو ناصل قابل اولور ؟ بو ، آنجق تورك عرقنك کندی تارلاسیله ، کندی پاره‌سیله ، کندی اولادلری وبوتون قابلیت حیاتیه‌سیله اوته‌کی عرقلردن او قدر کریده‌کی آدیملری دولدورماسیله . آرتق براقالی ، هرکس کندی ولایتنك ، هرکس کندی عرقنك ، تارلاسنك وشخصنك مدنیت وترقیسندن مسئول اولسون ؛ وآرتق براقالی ، هرکس کندی آیری کوچوك مملکتنی وعرقنی بر مشترك وطن فکری اطرافنده اداره‌یه آلیشسون . چونکه قارداشلرم ، بو مرکزیت سیاستی ایله یکرمی سنه صوکره مملکتده تورکلردن اثر قالمایه‌جق ، تورکلر اولماینجه‌ده طبیعی بوعثمانلی اولکه‌سی هر عرقك تمایلات ومنفعتندن اوزاق برتقسیم ایله داغیلوب کیده‌جك .

او حالده ؛ اوحالده بویوك عربستان والنده قالان آطه‌لریله

آسیا، تورك خلیفه‌سی آلتنده‌طوپلانان مشروطی بر «فه‌دراسیون» یاپمغه حاضرلانمالی ! و آنجق بو فه‌ده‌راسیون بزی آوروپانك آچیق کوزلرندن قورتاراجق ، بعضی قارداشلریمزی آنا طوپراغیله کوچوك بر اختلاف ، حکومته قارشی کوچوك بر برعصیان نتیجه‌سنده یابانجی حکومتلرك پنچه‌سنه دوشمکدن قورویاجق . بعض یرلر دون کوچوك بر یاره ایکن بوکون تا قلبمزه، جانمزه قدر چیقان برقانغرن‌اولمغه باشلادی. یارین‌ده شبهه‌سز برر برر اوته‌کیلر باشلایه‌جق وبونلری طوتمق ایچون هرطرفه داغیلان تورك ، قوتی تماماً غائب ایده‌جك. نتیجه‌سی دمین‌ده دیدیکم کبی خرابی .

دیمك‌که یکی تورانك پروغرامی واسع بر عدم مرکزیته ، فقط فه‌ده‌راسیون باغلری آلتنده برقوتلی نقطه‌یه، برحکمداره، حکومته‌باغلایه‌جق مشترك منفعت‌ومحبت. یکی‌تورانك پروغرامنی یکی تورانك اساسلرینی قبولدن باشقه بزم ایچون بوکون برنجات یوقدر . یکی توران ، قومشولرینه کندی ملی وذهنی قابلیتلری ایله مملکت وطوپراقلرینك انکشافنه چالیشمغه‌مساعده ایدرکن کندی‌ده بوتون قوتی یکی توران چوجوقلرینك هر درلو ترقیسنه ، انکشافنه وبیومه‌لرینه صرف غیرت ایده‌جکدر . یکی توران ، چوجوقلرینك حتی قادین قسمی‌ده داخل‌اولدیغی حالده هپسنك تکامل وسعادتی ایچون اوغراشه‌جقدر . یکی تورانك بوندن باشقه‌ده بر بویوك وظیفه‌سی وار . یکی توران ،

بوتون قومشولرینه مطلق بر حریت مذهبیه ویرمکله کندیسی
ایلک دفعه اولارق دنیایه اسلامیتك مانع مدنیت اولمادیغنی اثبات
ایده‌جك . بوکون بزم یوزیمزه مدنی آوروپانك فیرلاتدیغی الك
بویوك ضربهٔ معنویه نه‌در ؟ اسلامیت مدنیتله ائتلاف ایده‌مز ،
ادعاسی دکلمی ؟ وبونی بزه برر برر منقرض اولوب کیدن دیکر
مسلمان مملکتلرینی وبزم‌ده آوروپاده‌کی موفقیتسزلکمزی
کوسته‌ره‌رك اثباته چالیشیورلر ، ایشته مادی دلیللر دییورلر
دکلمی ؟ بزده اوکا خایر دیه‌جکز . مدنیت ، عائله اوجاغنك
قدسیتنی ، متانتنی ، قادینلرك جمعیته‌ده‌کی موقع محترمنی ، ومؤسسات
مدنیه‌یی قبول ، دکلمی ؟ یکی ! ایشته یانی باشمزده اوجاغمزك
اصل بکجیلری ، آنالری ، بوتون حیات ومساعیمزك آرقداشلری ،
قادینلریمز ، ایشته ، مکتب وخسته‌خانه‌لریمز ؛ ایشته یوللر
وفابریقه‌لریمز ؛ ایشته بوتون احتیاجات مدنیه واجتماعیه وعلمیه‌یی
تأمین ایدن علما ، متفنن ، صنعتکار ، مهندس ، ماکینیست ،
تجار ، هرشی ، هرشیئمز . بونلری یاپمغه ، کوریبورسکزیا ،
اسلامیت هیچ مانع اولمادی . باقکز یکی تورانك چوجوقلری
مدنیتی ناصل تعصب وریامانعه‌لرینه غلبه چالارق فقط اسلامیتی
محافظه ایده‌رك یاپدی . او حالده ؟ شرقده یارین بو یك مدنی ،
قوی بر فه‌ده‌راسیون شکلنده تجلی ایدن قوتلی وعادل عثمانلی
ایمپراطورلغنه بر آز صوکره زواللی ایرانك وصره ایله سائر
کوچوك دولتلرك التحاق ایتمیه‌جکنی کیم ادعا ایده‌بیلیر ؟

ایشته یابمق ایسته‌دیکمز شیلری سزه برر برر سویله‌دم .
ونهایتنده تورك عرقنی ، صوکرا مشترك وطنمزی قورتارمق آنجق یکی تورانك اساسلرینی بوتون شجاعت مدنیه ومادیه‌ایله قوه‌دن فعله کتیرمکدن باشقه چاره اولمادیغنه سزی اقناع ایتدم، امید ایدییورم .

اوغوزك قوتلی کوکسندن چیقوب بوتون حضارك روحلرنده عکس صدا یاپان معظم ومقنع سسی بر آن ایچون دوردی . صوکرا اسکی شدت وحیاتندن اوزاق، نیازکار، شفیق ودیندار بر خشوعله اللرینی آچدی :

— یکی توران ایچون دعا ایدهلم ، دیدی .

وهپ بردن حضار آیاقده ، باشلری اوکلرنده ، اللری آچیق ، دعا ایدییورلردی . حضار آره‌سنده‌کی یکی عثمانلیلر ، بو دعایه اشتراك ایتمه‌ین یاپانجیلر ، هپمز غیر اختیاری بر حرمتله آیاغه قالقمشدق . قادین ، ارکك ، بر تك روحدن ، قلبدن کلیورمش کبی بوتون پرمعنا وشکلده‌کی سسلر اتحاد ایتمش ؛ یوردك جاملی طاوانلرندن کوکه چیقمق ایچون یوکسه‌لیور ، کوره‌لیوردی . بو دعالری ده ، شرقیلری کبی ، سوکیلی یکی توران غایه‌سی اطرافنده هپسنی یکپاره بر قلب کتله‌سنه بکزتمشدی . [طبیعی بنم روحم بو دعانك عکسنی ، یکی عثمانلی اساسلرینك موفقیتنی الله‌دن استرحام ایدییوردی .] هر یکی توران چوجوغنك ایلك لاقیردی‌یه باشلاکن اوکره‌نوب سویله‌دیکی ، اڭ اختیار بر یکی توران چوجوغنك اولورکن روحندن صوك قوپان بو قیصه دعانك ساده‌لکنده وصمیمیتنده تا ایلك تورکلرك قدرت

وبویوکلکندن کلن بر کوزللك اولدیغنی اعترافه مجبورم .

هر کسك یوزنده جدی ودیندار برمعنا، روحلرینه سوزولن بو یکی توران خطیبنك صمیمی وبویوك نطقی ایله براز بیهوش، داغیلیورلردی ؛ نه یاشاسون یاشاسون ؛ نه آلقیش، نه پاطیردی. بردن بره بو سیلیوسك سلطان سلیمان زماننده تورك اردوسنده کی بایرامی آکلادیشنی خاطرلادم ، مسرت ، الم ، حدت ، هرشی تورك روحنده تا عمقنه چوکن بروقار وجدیتله کندیسنی کوستریبوردی . کندی حسابمه قطعیاً نه حس ایتدیکمی تمامیله تحلیل ایده میوردم . بن ده براز سرخوش کبی ایدم . قاپیدن چیقارکن قولمه برال دوقوندی :

— موزیقه لری، دعالری، بیلمم نه لری ایله خلقی آلداتمغی ایی اوکره نمشلر !

بردن بره دوندم وحیرتله :

— عمجه ، دیدم ، سز بوراده میسکز؟ نره دن چیقدیکز ؟

عمجه مك چهره سی بولوتلی ایدی :

— انسان النده کی کاغدی اوینامه دن دشمنك کاغدی حقنده بر فکر پیدا ایتمه لی ، دکلمی ؟

— موقعی ناصل بولیورسکز ؟

— انتخاباتده قازانمق احتماللری ظنمدن چوق فضله . کوریبورسك یا، بوکا شووه ن دنیاله جك قدر ملیتپرور بر یولدن کیدیبورلر .

— بكا يك اويله كلمدى، هر حالده توركلره ايمپراطورلقده اوته‌كيلردن فضله ير ويرميورلر .

— يكى، ذاتاً بوتون منطقسزلقلرى اورادهيا! هم توركلره فضله ير ويرمه‌مك ، هم بوقدر تورك مليتپرورى كوروثمك ، هم ده‌عينى زمانده بوچيلغين عدم مركزيت ايله مملكتى داغيتمق.

— بكا كليوركه عدم مركزيت ياپسه‌قده ياپماسه‌قده ذاتاً مملكتك اوته‌كى عناصرى داغيليور . نه‌وطن ، نه حاكميت‌مليه طوتقالى اونلرى طوتاميور .

— يا كيليورسك . بوتون اوته‌كى عناصر آراسنده ، بو چيلغين عدم مركزيت پولتيقه‌سنى كوتمه‌مكله برابر مركزيت ايسته‌ينلر يوقمى ؟ بوكون مثلا كردستانه مختاريت ويرمك ايسته‌سه‌ك بوكا قيليجله‌مقاومت‌ايده‌جك كورد يوقمى‌ظن‌ايدرسك؟ عربستان ، كذلك .

— يكى اما ، ويرمديكمز زمانده اللرنده‌قيليج ! صوكره ، عجبه ، بزده يك منطقى كوروثمه‌يورز . هايدى مركزيت ، يكى اما ، بو مركزيت بوقدر شدتله دوام ايتدكجه حكومتك چهره‌سى دائما تورك قاله بيله‌جكمى؟

— حكومتك چهره‌سى دائما عثمانلى‌قاله‌جق !

— اداره ايدنلر ؟

— ايستر تورك ، ايستر ارمنى ، ايستر عرب ، ايستر روم ، ايستر كورد !

— حکومتك دینی ، او حالده ؟

— دین رسمیسی دائما مسلمان ، ملیتی عثمانلی !

— یکی اما بو یولدن کیدرسه‌ك ایمپراطورلقده چوغالان عنصرك چهرهٔ ملیت ومذهبنه کوره بر کون حکومتك دین رسمیسی دکیشه‌جك کبی .

— سن دلیمیسك عاصم ؟ غالبا مملکتده مسلمان عنصرینك قاچ میلیون اولدیغنی بیلمه‌یورسك؟

— بیلیورم ، عمجه ؛ بیلیورم . فقط هر کونکی عصیانلر نتیجه‌سنده آرناودلغك ناصل کیتدیکنی دوشونیورم. صوکره ، عربستانی نره‌لره قدر محافظه ایده‌جکز ؟ دییه دوشونیورم . هرحالده مشکل بر موقعده‌یز !

عمجه‌م شدتله قوللدن صارصدی :

— سن ده‌می اوغوزی دیکلر دیکله‌مز صارصلدك ؟ شیمدی انتخاباتده نه‌قدر صاللاندیغمزی آکلایورم . چونکه اونلرك اولطه‌لرنده‌ایکی یملری وار: تورکلر ایچون یکی توران‌مسخره‌لغی غیر تورکلر ایچون مستقبل فه‌ده‌راسیون !

— یوق ، عمجه ، پولاتیقه‌لری دکل اما مکتبلری وبوتون حرکت فکریه واقتصادیه‌لری جداً مفید ، دکلمی ؟

— پوف ! عجبا بوکا بو یکی توران اسمی ویرلمه‌سه خلق بر شی یاپمایه‌جقمی؟ عاصم ، سنی یوقسه سامیه‌نك کوزل کوزلری طوتیور ؟

— سامیه؟ بونره‌دن چیقدی؟

— قیا!

بردن بره، وورلمش کبی دوردم. قیانك چهره‌سنده خاطرلامق ایچون سیزلاندیغم رابطه‌یی یاقه‌لادم.

— قیا، سامیه ها؟

— أوت. قیایی بر دفعه سویلرکن ایشیتمه‌ملی. طبیعی پولتیقه‌دن زیاده اجتماعیات وخیرپرورلك. فقط بوده خلقی یکی تورانه تمایل ایتدیرییور.

— بکا کلیورکه «یکی توران» ك ایچمدن تقدیر ایتدیکم بر جسارت مدنیه ایله قادینلرینی اخلاقاً وموقعاً یوکسلتمك اونلری بو شایان حیرت وتحسین بر حاله صوقمق ایچون کوستردکلری غیرت پك‌ده برطاقم جاهل خلقی ممنون ایده‌جك شکلده دکل.

— فقط بونی پك باشقه وجداً اسلامیته هیچ دوقونمه‌دن یاپیورلر، هر حالده....

ایکیمزده دوردق، ایکیمزده سیاسیات ایچون فرقه‌مزك بو اجتماعی ترقی وتعالیدن فنا صورتده استفاده ایتمش اولدیغنی دوشنیوردق.

بو نطقدن صوکرا ایکی هفته قدر کچدی؛ عمجه‌مك دائما یکی توران اجتماع ونطقلرنده بولنماسنه حیرت ایدییوردم. اوغوز هر یرده، سلطان احمد، بایزید وآیاصوفیه کبی بویوك

میدانلرده بو نطقنی بلکه دها عوامپرست صورتده برقاچ بیك کشی ایچنده کورله‌ین سسی وقدرت خطـابتی ایله تکرار ایدییوردی .

یکی توران غزته‌لری هپ بر آغیزدن عینی صـدایی مختلف نغمه‌لرله ؛ یکی عثمانلی غزته‌لری اعتراضلر وشـدتلرله تکرار ایدییورلردی . هیچ بو قدر احتراصلی بر انتخـابات اولمامشدی . مملکتده برچوق فکر، حرص واساس ، یوزلرجه سـنه‌نك روایات وعنعناتی ، هر شی بربریله چارپیشیوردی . یکی تورانه غیر تورك عناصر التحاق ایتدیکی کبی تورکلرك بویوجك بر قسمی‌ده التحاق ایتمشدی . فقط التحاق ایتمه‌ین قسم همان بر اختلال یاپه‌جق قدر کورولتو ایدییوردی . الك چوق پاطیردی یاپان شی قادینلرك تحصیلی وفه‌ده‌راسـیون مسئله‌لری ایدی . بوکا اصلا موافقت ایتمك ایسته‌میورلردی . مملکتك هواسنده الکتریق چوغالدقجه چوغالدی . پولتیقه‌دن آیرلمش اولان اردو پولتیقه‌یه قاریشـه‌جق ، قاریشدی کبی تهلکه اشارتلری بلیرمکه باشلادی . بونك ، بو حوادثك یکی عثمانلیلر طرفندن قصداً می اشاعه ایدلدیکنی ، یوقسه حقیقت بویله‌می اولدیغنی بیله‌میورم . بیلدیکم بر شی وارسـه اوغوزك موعظه‌لرینه بیکلرجه خلق طوپلانیور وبو موعظه‌لره قارشی خلقك وضعیت ذهنیه‌سی بر ملتده اجتماعی وداخلی تجددات وانقلابات اولدیغی زمانلرك شدت ومجادلاتنه بکزیوردی .

نهایت بر کون داخلیه ناظری استعفا ایتدی . عمجهم داخلیه ناظری اولدی، تقیدات زیاده‌لشدی . اوغوزی توقیف ایتمك شایعه‌لری چیقدی . وهیچ اونوته‌میه‌جغم بر کیجه وکلا فوق‌العاده اجتماع ایتدی . ایرته‌سی کونی آسایشی اخلال ایتدیکندن‌دولایی اوغوزه عمومی یرلرده لاقیردی‌سویله‌مه‌مسی ایچین حکومت تبلیغاتده بولوندی . بوتبلیغاتی غیر قانونی‌بولان اوغوز ایرته‌سی کونی برمعتاد سلطان احمد میدانده برقاچ بیك کشی‌یه موعظه‌سنی ویردی .

بونده بن‌ده بولنمشدم. بویوك برروزکار واردی. اوغوزك بویوك ، بیاضلانمش باشی آچیلمش ، صاچلری اوچیور ؛ قوللر اوموزلرندن آیریلاجق کبی بویوك وضعیتلرله اوچیور ، سسی روزکارله براز دها طنان، فیرطنه‌لی بر قدرتله اوچیور ؛ خلاصه، اوغوزك بویوك وجودندن ، بویوك حسلرندن هرشی بوروزکارله یالکنز بودیکله‌ین خلقه دکل بوتون مملکتك‌اوجنی بوجاغنی‌دولاشوب هرطرفه‌صاحبنك ایمان واعتقادینی‌کوتوریور کبی ایدی .

اوآقشام ، اوغوزی حکومت توقیف ایتدی . ایرته‌سی کونی غزته‌لرك پاطیردیسنی وبوتوقیف علیهنده‌کی معظم‌میتینغلری صوصدیرمق ایچین حکومت بر هفته مدتله ادارهٔ عرفیه اعلان ایتدی . میتینغلره برآز سکونت کلدی . فقط اهالیده‌کی قایناشمه دوام ایدییور ، بر قسم اوغوز حبسدن چیقمازسه

اختلال یاپه‌جقلرینی سویله‌یور، بر قسم، اوغوزك اعدامنی طلب ایدییوردی. حکومت طبیعی اوغوزك علیهنده ایدی وهیچ شبهه‌م یوق که عمجه‌م مسکین بر غرضدن دکل، خایر، فقط کندی اعتقادنجه مملکتی اونك ویره‌جکی مضر شکل اداره‌دن قورتارمق ایچین اعدامی طرفداری ایدی، اکر بونی یاپه‌بیله‌جك قدرتی کندیسنده بولا ایدی! هرحالده، هیئت وکلانك صوك اجتماعلرنده بر قسم اوغوزی اورته‌دن قالدیرمق، بر قسم‌ده برائت ایتدیرمك ایسته‌یوردی. عمجه‌مله حربیه ناظری شدتله اوغوزك محوی طرفنه کیدییورلردی. فقط اکثریت صالیورلمسی فکرنده بولونیوردی. هرحالده عمجه‌مك شخصیتی وحربیه ناظرینك رأینك اهمیتی مسئله‌یی ایرته‌سی صباحه براقدیردی.

عمجه‌مله بن وحربیه ناظری اوتوموبیلله حربیه نظارتنه قدر کلدك. بو مسئله‌ده هم فکر اولان بو ایکی بویوك آدم کاغدلرك اوزرنده مناقشاته دالدیلر، اوتوردیلر.

هر اون دقیقه‌ده بر خدمه ألنده قهوه تپسیسی ایله کلدکجه صوصیورلر، صوکره ینه آغزلرندن صاورولان سیغاره دومانلریله باشلایورلردی. بو ایکی عسکر ناظر ایکیسی‌ده قیلینجلرینی چیقارمشلر، ستره‌لرینی چوزمشلر؛ بری قولتوقدن آیاقلرینی تا ماصه‌یه اوزاتمش، اوته‌کی قاناپه‌ده، هر آن آرتان برصمیمیت حرارتله مناقشه‌لری وطنپرور اولدیغی قدر دوست حسبحالنه‌ده بکزییوردی. یالکز عمجه‌م ایکیده برده «شو نقطه‌یی ضبط ایت، عاصم» دییوردی.

حربیه نظارتنك الکتریقلری یاندقدن ایچه صوکره ایدی که خدمه قاپی‌یی آچدی :

— پاشا حضرتلری ، سزی برقادین کورمك ایسته‌یور ، دیدی .

ایکی ناظر بردن :

— نه‌می ؟ دیه صوردیلر .

خدمه ، عمجه‌مه خطاباً :

— داخلیه ناظری پاشا حضرتلرینی .

ینکه‌م اولدیکندن بری دنیاده قادینلرله علاقه‌سی کسیلمش کورونن عمجه‌م ، آچیق برصیقنتی ایله :

— بر رجا اولاجق ، کتیریکز ، دیدی . فقط خدمه چکیلمه‌دی :

— مطلق پاشا حضرتلرینی یالکز کورمه‌م لازم کله‌جك دییور ، دیدی .

شیمدی ایکی پاشاده متجسس ، آیاغه قالقمشلردی .

حربیه ناظری صوردی :

— ناصل قادین ؟

— بیلمم ، خوجه‌می نه‌در ؟ جبه‌لی قادینلردن .

حربیه ناظری متبسم :

— پولتیقه ایشی ، بن ایچری‌یه کیدییورم ، بنی خدمه ایله چاغیریکز ، دیدی . چکلدی کیتدی .

عمجه‌مك چهره‌سی متانتی غائب ایتمکسزین صارار دیغنی

کوردم . حرمتکار بر عسکر طوریله همم سترەسنی ایلیکلیور همم ده بردن برە رسمیلەشن بر سسله :

— خانم افندی‌یی بورایه کتیریکز ، دییوردی .

— نیچون بو حرمت ؟ کیم کله‌جك بیلیورمیسکز ، عمجه ؟

— بیلیورم ، قیا کلیور ، اوغوزك تخلیه‌سنی طلب ایده‌جك .

— رجا بلکه . . .

— خایر ، بنم بیلدیکم قیا رجادن زیاده طلب ایده‌جکه بکزر . سن شو پاراوانانك آرقه‌سنده بکله ، سکا احتیاجم اولور .

بن جواب ویرمکه وقت قالمادن قاپی آچیلدی . خدمه‌نك آرقه‌سندن فی الحقیقه قیا کیردی . الکتریك ضیاسندن‌می ، یوقسه اوطه‌نك یورده نسبةً کوچوك اولماسندن‌می ، بیلمم نه‌دن ، قیا بو آقشام داها یوکسك ، صولغون چهره‌سی جدیتنك و بویوکلکنك نوری ایله داها باشقه یانیوردی . اینجه و یوموشاق بر قاشدن بول جبه‌سی ضیانك انعکاسیله بلند وقدرتلی وجودی اوستنده أرییور ، داغیلیوردی .

آیاقلرنده بیاض یموشاق پوده‌سوئددن چاریقلر ، باشنده براز دها اوموزینه دوشن فقط عینی صورتله اورتولمش بیاض قرب دوشین بر باش اورتوسی بوتون اثوابیله برابر دالغه‌لانیوردی . بو ، قدرت ورفتاریله جداً معنیدار و تمیز بر نشیده‌یه بکزه‌ین قادینك یکانه ثابت شیئی متین ، بیاض چهره‌سیله مادی ، معنوی ترەیه باصدیغی یك ایی بیلن بیاض آیاقلری ایدی . اللری ، جبه‌سنك اوزون قوللری ایچنده کورونمه‌یوردی .

عمجه‌م براز دکیشدیکنی فرق ایتدیکم ودوست اولمغه چالیشان برسسله :

— سامیه خانم ، دییه باشلایه جقدی .

فقط قادینك چهره‌سی وسسی حقیقی برقیا کبی دکیشمه‌دی . ونازك اولدیغی قدر صوثوق برسسله تصحیح ایتدی :

— قیا ، ظن ایدرسه‌م داخلیه ناظری پاشا حضرتلری ...

عمجه‌م براز داها صاراردی وچهره‌سی سرتلندی :

— أوت افندم ، بویوریکز .

— اوتورمایه‌جغم .

— اوتوریکز دیمك ایسته‌مدم ، دیکلیورم دیمك ایسته‌دم .

شیمدی ایکی قوتلی معارض روح ، قادین وارکك ، قارشی قارشی‌یه ایکی طرفدن‌ده ، مبالغه ایدیلمکه چالیشیلان بر متانت وسرتلکله ، آیاقده ، بربرلرینه باقیورلردی .

— حکومتك حقسز اولارق توقیف ایتدیکی اوغوز بکك تخلیه‌سنی طلبه کلدم .

— أوت افندم .

— کندیسنی حکومت — بوراده‌سنده حدتله‌می یوقسه تأثیرله‌می آکلایامدیغم براهتزازله — مملکتده‌کی مستثنا قدرت وموقعندن قورقان حکومتك یکی عثمانلی عناصری اونی اعدام ایتدیرمکه قدربیله یورییه‌جکلرمش . طبیعی بو بویوك جنایتی ایشلرلرسه برکون قانونه چارپیلملری ایچون هرشی یاپیله‌جغی‌ده

بیلمەلری لازم کلەجکنی اخطار ایتمك وحکومتك اوغوز بك حقندە فکرینی اوکرنمك ایستەیورم .

— بیتردیکزمی افندم ؟

— أوت .

— اولا حکومتك ایلك وظیفەسی مملکتدە آسایشی اخلال ایدنلری اورتەدن قالدیرمق اولدیغندن یکی عثمانلی ، اسکی عثمانلی ، حتی یکی توران نه اولورسە اولسون حکومت بونی یاپەجقدر. وظیفەسنی یاپان برحکومتك سزك قانون اسمیله یاد ایتدیککز انتقامدن قورقمق خاطرینه بیله کلمز . حکومتك اوغوزبك حقندەکی فکرینه وقرارینه کلنجه بونی اوغوزبکك نەسی صفتیله صوردیغکزی بیلمك ایستەرم .

— تیزەزادەسی واستانبولدە یکانە اقرباسی صفتیله .

— تشکر ایدەرم ، اوغوز بکك تیزە زادەکز اولدیغنی بیلمەیوردم . هرحالدە بوندن یکرمی‌سنه اولی میداندە یرقدی.

— بونی نەفکرلە سویلەدیککزی بیلمەیورم ، حمدی پاشا حضرتلری . فقط بونی حکومتك رسمی قیوداتیله تحقیق قابل اولەجغندن فضله ایضاحاتە لزوم کورمیورم .

— مادامکە اسممی خاطرلادیکز ، تشکر ایدەرم . بندە مساعدەکزلە سامیە خانمك اوغوزبك یکرمی سنە اول اقرباسی ایسە نەیە میداندە یوقدی ؟ دیە صورایم .

— شخصی شیلرە قارشی سزی پك مراقلی کوریورم .

— أوت ، سزه عائد هرشیئك چوجوقلغکزدن بری بنجه براهمیت مخصوصه‌سی واردر .

— بن‌ده تشکر ایتمه‌م لازم. کرچه سزی دائما ، مکتب ، خسته‌خانه بوتون بولندیغم یرلرده خدمتم آراسنده کوربیوردم .

— أوت ، حیاتکزی بویوك بر دقت و مراقله تعقیب ایدیبوردم . معارض بر طرفده اولماسی آجی اولمقله برابر موفقیتلریکزله جداً افتخار ایدیبورم . فقط بوتیزه زاده کز اوغوز بك برتاتارکن ناصل سزك ...

— حمدی پاشا ، نه‌دیمك ایسته‌یورسکز ؟ اوغوز بکك جنسنی ، یرینی ناصل تحقیق ایتدیکزسه مرحوم آننه‌مك‌ده جنسنی وملکتنی تحقیق ایتمه کز لازم کلیردی ...

— عفو ایدیکز .

برزمان سکوت ؛ صوکره ینه قیا :

— اوغوزبك ایچون نه‌یاپمق ایسته‌یورسکز ؟

عمجه‌مك سسی خارق‌العاده بر برودت وقرارله کلدی . عادتا بکا عائد اولمدیغی حالده بنی بیله تیتره‌تدی :

— بونی یارینکی غزته‌لرده کوره‌جکسکز .

— اقرباسی صفتیله شیمدیدن آکلایامازمی‌یم ؟

— خایر .

قیانك ، متانتنی غائب ایتمه‌دن برأولوکبی صاراران چهره‌سنی چویردیکنی ، قاپی‌یه قدر یورودیکنی کوردم . قیا قاپیدن چیقه‌جغی وقت دکیشمك صیراسی عمجه‌مه کلشدی :

— کلیکز، قیاخانم ؛ اوغوزك حیاتنی صاتون آلابیلیرسکز.

قیا ، یوزنده خارق‌العاده بر آتشله ، دوندی . ماصه‌یه دایانمق ایسته‌ین اوزون ، بیاض پارمقلری تیتره‌یوردی . عمجه‌م ساکت ، فقط حرارتی آرتان بر انهماکله قیانك آلتنه براز اول حربیه ناظرینك اوتوردیغی قولتوغی چکدی .

— اوتوریکز ، پازارلغمزه باشلایه‌لم .

قیا کلمه‌دن اول حربیه ناظریله مناقشاتی آراسنده عمجه‌مك اوغوزبکی تخلیه‌یه‌اوته‌کی آرقداشلریله برابر یاقلاشمقده اولدیغنی بیلیوردم . فقط بونی بیلمه‌ین واوغوز بکك حیاتنی هر بهایه صاتون آلمق ایسته‌ین قیایه نه‌لر یاپدیرلمازدی ! ایچمدن بو ، بر مرد عسکره یاقیشیرمی ؟ دیه عصیان ایتمك ایسته‌ین ارککلکمه وطنپرورلکم غلبه چالدی . عمجه‌مك قیادن ایسته‌یه‌جکی شی یالکز فرقه ایچون دکل مطلق مملکت ایچون خیرلی برحرکت اوله‌جقدی .

بوسفر عمجه‌م باشلادی :

— یکی تورانه بوانتخاباتده قازاندیره‌جق اولان ، امین اولکزکه ، بنم اعتقادمجه ، اوغوز بك دکل سزسکز ، قیا .

— اویله‌می ظن ایدییورسکز ؟ اوحالده‌بنی حبس ایدیکز ، اونی صالیویریکز .

— خایر ، سزه الك اوفاق بر ضرر فرقه‌کزك الك بویوك بر موفقیتی اولور وبن بونی حتی وطن ایچون بیله یاپه‌مام .

قيانك چهره‌سنه ايجه باقمق ايچون عادتا پاراواندن باشمى چيقارردم . اوزون سياه كيرپكارى ، جنسنى تعيين ايده‌مديكم بر خلجانك تأثيريله قيزاران ياناقلرى اوزرنده تيتره‌يوردى . عمجه‌م بنم وارلغمى تماماً اونوتمش كبى ايدى . قيانك جوابنى براز بكله‌دكدن صوكره دوام ايتدى :

— فقط بنم ايچون ، بوتون مملكت ايچون اوغوز بك هرنقطهٔ نظردن آسايشه ، سكونته مضر بر آنارشيستدر .

— ايده‌ئاليست ديمك ايسته‌يورسكز .

— خاير، آنارشيست ديمك ايسته‌يورم . فقط بونك بوقدر مؤثر اولماسى‌ده صرف آرقه‌سنده سزك ، أوت ، قيا ، سزك داخل اولديغكز يكى توران قدرتى اولماسنده‌در . سزى اويكى توراندن مثلا چكمك قابل اولسه قياسز بر يكى توران رئيسى اوغوز هيچده اورته‌دن قالديرمق ايچون اعمال فكر ايتمكه‌دكر بر شخص عد ايديله‌مز .

— بن مثلا أولسه‌م ...

— هيچ فائده‌سى اولماز . أولسه‌كز بلكه اولكندن زياده ياشار ، آچديغكز مضر ، فقط بويوك يولده موفق اولورسكز .

— اوحالده نه ايسته‌يورسكز حمدى پاشا ؟ بوتون حياتمك سبب ومقصدى اولان بويكى تورانى رسماً انكارمى ايده‌يم ديورسكز ؟ دنياده بر تك اقربام اوغوز بكدن بيله چوق

سودیکم بومقصدیمی ، بواساسانمی اثواب دکیشدیرر کبی دکیشدیره‌یم‌می ایسته‌یورسکز ؟

— خایر ، برشی سویله‌میکز، برشی یاپمایکز. ساده‌جه، یکی تورانه منسوب اولمایان، یکی‌عثمانلیلغی تمثیل ایدن بریسیله أوله‌نیکز .

— یعنی سزکله ؟

— أوت .

بودفعه‌قیا برحمله‌ده قاپی‌یه‌قدر کیتدی . عمجه‌م آرقه‌سندن، مرحمتسز ومتین :

— اویله ایسه عمجه زاده‌کزی اعدامدن قورتارمق غیر قابل اولاجق ! دییوردی .

قیا سنی وبوتون وجودینی صارصان برحدت وعصیانله :

— نه مسکین بر پازارلغه کیریشدیککزك وبرکون بابام قدر سومش‌اولدیغم، بوکون حالا حرمت ایتدیکم بردشمنی نه سفیل بر درکه‌یه ایندیردیککزك فرقنده‌میسکز ؟ دییه عادتا هایقیردی .

عمجه‌م بوتون صمیمیت وسادکیسیله، حیرت ایتدیکم بر هیجانله دوام ایدییوردی :

— یا کلیورسکز ، قیا . اولا ، سویله‌دکلریمك صحتنه ایناننکز . صوکره سزی ایسته‌مك نه‌دن سفیل اولسون ؟ تا کوچوکلککزدن بری دماغمك یکانه بویوك بولدیغی بوشخصیتکزك

قادينلغكزك نفرت ايتديكم بر مقصد ايچون بوتون بويوكلكنى ابذال ايتديكى زمانلره قدر سز بنم ايچون مملكتدن صوكره هرشيئى دويره جكم برامل تشكيل ايديورديكز . سزك يانكزده اولمق . سزك صاحبكز اولمق ، بونى ايستهمك وبونك ايچون هرفداكارلغى ياپمق نجه كوكلره چيقمق آرزوسى قدر يوكسكدر. بونى ايستهديكم ، بونى ايستهيهبيلديكم ايچون روحمك غرورى هيچ بر وقت بوقدر بويوك اولمامشدر .

— رجا ايدرم ، بركره بولاقيرديى كسيكز . بوغدار ، بوايشيدلمهمش شيئه برده حس معذرتى ، عشق معذرتى قاريشديرماييكز .

— نيچون ، قيا ؟ سزى سوهبيلن يالكز اوغوز بكمى قلسين ؟

— اوغوزبك ، اوغوز بكدن بحث ايتميكز . اوغوزبكه مربوطيتمك درجهسنى كشف ايدر ايتمز بوندن استفادهيه قالقشديكز .. أوت ، چوجقلغمدن برى بر تك غايهٔ خيالم اولدى. اوده شكل ويرمك ايچون سنهلرجه چالشديغم وبوكونكى شكلنى ويرهبيلديكم يكى توران. اوزون، مشقتلى، يالكز حياتمك بر تك عشق اولدى . اوده يكى توران رؤياسنى بنمله برابر كوروب بنمله برابر حياتده بر أثرى ياپمق ايچون چاليشان اوغوز! فقط اوغوز وبن رؤيامزى ومقصدمزى سومكله ، رؤيامزى ومقصدمزى ايچون ياشامقله بربريمزى كافى سويورز عد ايتدك ،

بوتون شخصی سعادتی اونده بولدق . اکر سزك دیدیککز
کبی ایناننسه‌م‌که بن یکی توران ایچین اوغوزدن چوق لازمم .
جانمی یرندن قوپارمق دیمك اولاجق اولان اونك اولومنه راضی
اولوردم . چونکه ، چونکه او کندیسنك حیاتنی قورتارمق
ایچین یکی تورانه ضرر ویررسه‌م بنی هیچ عفو ایتمز . فقط
اینانیورم‌که ، ایمان ایدییورم‌که اوغوزك حیاتی یکی توران
ایچین هر شیدن زیاده لازمدر. ایشته بو ، بو ، بکا هرشیئی
یاپدیره‌بیلیر .
اوطه‌یه کیردیکم وقت بکا سامیه دیدیکز . سزه سرت
داوراندم ، عفو ایدیکز . بکه سزده ، حقیقت ، صمیمی بر
مقصد ایچون چالیشیورسکز . بر انسان قلبی یاشامق ایچون
هرهانکی بر انساندن لازم کلیرسه یاردیم ایسته‌یه بیلیر ، بن ده
سزدن . وقتیله بنی پك تمیز بر صمیمیتله سوردیکز . اوغوزی
قورتارمق مطلق بو مدهش بهایه‌می اوله‌جق ؟
شیمدی قیانك سسی ، ویوزی کوزل یناقلرینك و چکه‌سنك
وعد ایتدیکی رقیق ویموشاق قادینك هویتی ایله تیتره‌یوردی .
عمجه‌مك چهره‌سنده بویوك بر فیرطنه واردی . بوغوق
بر سسله :
— بو مملکتدن چیقوب کیتمکی وهیچ کلمه‌مکی وعد
ایدرسه‌کز اوغوز بکی صالیویره‌بیلیرم . ونهایت مقصد ،

اساس ووطن بلکه بر بریکزه قارشی اولان عشقکز بونلردن بویوکدر !

— خایر ، خایر، بوکا اوغوزهیچ بر وقت راضی اولمایه‌جق، بن‌ده ! ذاتاً بوطوپراق ، واوستنده یاراتمق ایسته‌دیکمز یکی توراندن باشقه عشقمز وارمی بزم ؟ عشقمزك بوتون اوضاعی یکی تورانه خدمت ایتمك ، یکی توران ایچون یاشامقدن عبارتدی. ذاتاً باشـقه عشقمز هیچ اولمادی‌که ! بونی براقوب کیتمك ، خایر ، قابل دکل !

— او حالده بریکزدن بریکز بو یکی توراندن چکلمك لازم کلیور .

— اوغوز چکلمه‌سون ، اوغوز أولمه‌سون !

-- اوله ایسه ایلك تکلیفم !

شیمدی قادین آیاقده، حقیقی بر قلب قیاسی وقاریله‌یناقلرندن یوارلانان سسسز یاشلرله ، شیمدی ، درین بر صیزلاییشـله ، تقدیر ایتدیکم صمـ:انی بر فدا کارلقله :

— یکی ، هایدی اوغوزك تخلیه‌سنی یازیکز ، دیدی .

برقاچ دقیقه اوطه‌ده عجم بر ییلدیرم سرعتیله دولاشدی وفیرلادی . صـوکره اوطه‌دن کیتدی . قیانك یوره‌کنده‌کی سفالتك، بوتون سیماسنی اویان المنك، اشکنجه‌سنك قارشیسنده بن‌ده دورامه‌دن قیالی کوزلرندن ، پك اوزاقلرده دولاشـان روحندن استفاده ایده‌رك اودادن فیرلادم .

حربیه نظارتنده بردن بره یکی برحیات اویانمشدی . یاریم ساعت سورمه‌دن حربیه ناظریله عمجه‌مك هیجانله‌قونوشدقلری سالونه بنی چاغیردیلر . عمجه‌م کاه تلفونله کاه حربیه ناظریله بربش اون دقیقه مناقشه‌دن صوکره بکا برکاغد اوزاتدی :

— بر اوتوموبیله آتلا ، توقیفخانهٔ عمومی‌یه کیت، اوغوز بك تخلیه ایدلسون . صوکرا بزم غزته‌لره اوغرا ، خصوصیله « یکی عثمانلی »یه . بوراده چوجوقلغکدن بری کوستردیکك ادبیات محبت واستعدادینی کوستر . غزته‌لرمز یارین باشدن‌باشه قیا ایله ازدواجمزدن، قیا کبی بر قادینك بزم طرفه کچمه‌سنده‌کی مظفریتدن ، یکی توران ایچون‌بونك تشکیل ایده‌جکی‌ضربه‌دن اولانجه شعر وقدرتلریله ستونلر دولدردقدن صوکرا کویا هیچ اهمیتی یوقمش کبی ایکی سطرله اوغوز بکك تخلیه ایدلدیکنی یازسونلر !

اوتوموبیل اوچار کبی بایزید میدانك ضیالری آراسندن کیدرکن هپ ذهنمده بر سؤال واردی : عمجه‌مك قیا‌یه سویلدکلری عجبا هپ پولتیقه‌می ؟ ...

ایکنجی قسم

حربیه نظارتنده قیانك عمجه‌مله اولنمه‌سی واوغوز بکك تخلیه‌سی قرارلاشدیغی خارق العاده اقشامدن صوکره ایکی شی روحمی بوتون قابلیت مراقی ایله اشغال ایدییوردی : قیانك اولندکدن صوکره آلاجنی طور ایله یکی تورانك خصوصیله اوغوز بکك قیانك بوازدواجنه قارشی آله‌جنی طور . بونلرك ایچنده اعتراف ایده‌رمکه اك چوق تجسمی اویاندیران اوغوز بکك حالت روحیه‌سی ایدی . عجبا قیا ایله آرالرنده‌کی رابطه ناصل بر رابطه ایدی ؛ قرده‌شلکدن برآز فضله ، خیالی بر هم مسلك اولمق محبتی‌می یوقسه تماماً برعشقمی؟ بونلرك هرهانکیسی حتی اك بسیطی بیله اوغوز بکه قیانك ازدواجنه قارشی الیم برسیزی حس ایتدیره‌جکنه امیندم . حتی قیا علی العاده برتیزه زاده اولسه‌بیله معارضی حمدی پاشا ایله اولنمسی بویوك بر اوزونتو اولاجقدی . حالبوکه قیا یکی تورانك چهرهٔ هویتنی ویرن فوق العاده شخصیتلردن بریدی . بو شخصیته آز چوق یقین اولمق ، درجه‌سنه کوره ، اضطرابك شکلنی وشدتنی تعیین ایده‌بیلیردی .

قیانك آلاجنی طور ووضعیتی کورمك وتدقیق ایتمك نجه

قولایدی . طبیعی قیا شهزاده باشـنده قوناقده اوتوراجقدی . ذاتاً بن‌ده او أوده یاشـایوردم . عمجه‌مك بویوك قیزی صبیحه قوجه‌سیله شـامده ، یالکز کوچوکی ودیعه استانبولده ایدی . اوده آیری اوتوریـیوردی . شیمدی قیا عمجه‌مله بنم ، ایکی بکارك اوتوردیغمز أوده یاشایه‌جقدی .

اوغوزبك حقنده‌کی تجسسم اوقدر قولای‌قابل ازاله‌دکلدی.

بوفوق‌العاده کیجه‌یی، توقیفخانه‌یه تخلیه امرینی براقدقدن صوکره همان همان غزته اداره‌لرنده کچیردم. نهایت صباح‌اولدی. بن‌ده« یکی عثمانلی » اداره‌خانه‌سنده‌محرر اوطه‌سنده قاناپه‌اوزرینه اوزاندم . بك چوق سورمه‌دن غزته موزعلرینك باب عالی‌یی چینلاتان سـسلریله اویاندم . یکی عثمانلینك باش مقاله‌سنی بن یازمشدم . برکنج محررك کندی امضاسنی ویازیسنی باصلمش کورمك ذوقنی هنوز غائب ایتمدیکی بریاشده اولدیغمدن ممنونیتله برکوز کزدیردم . صوکره همان یکی تورانی ایسـته‌دم . یکی عثمانلی ایله عینی موضوع‌اوزرنده کوستردکاری اهمیتك تضادی تبسممی جلب ایده‌جك درجه‌ده ایدی . بز، یکی تورانك هنوز بیلمه‌دیکی قیانك أولمه‌سی فلاکتنی پارلاق سرلوحه‌لر ، آتشین ستونلرله دولدیرمش ، اوغوزك تخلیه‌سنه ایکی کوچوك سطر تخصیص ایتمشـدك . حالبوکه « یکی توران » ستونلرینی باشدن باشه اوغوزك تخلیه‌سنه حصر ایتمشدی .

« تخلیه امرینی آلیرکن » ، « حبسخانه‌دن صوکره » ،

« فاتح یوردنده » دیه بویوك سرلوحه‌لرله اوغوز بكك مختلف زمانلرده‌کی قیافت ، وضعیت وسوزلرینی ضبط ایدییورلردی . اوغوزك حالت روحیه‌سنه الك چوق فاتح یوردنده‌کی نطق ایله یول بوله بیلییوردی. غزته‌نك مختلف پارچه‌لری دفترخاطراتمده شویله قالمش :

« پازار ایرتسی آقشاملری اوغوز بكك فاتح یوردنده موعظه‌لر واردی . بونی ایکی پازار ایرته‌سی‌در فاتح یوردی اعضالریدن ارطغرل بك ویرییوردی. دون آقشام ینه ارطغرل بك کرسی‌یه کلمش ، موعظه‌سنه باشلامق اوزره ایدی‌که اوغوز بك ، سویملی بویوك باشنك حبسخانه‌ده آلدیغی قاریشیقلغی ، اثوابلرینك پریشانلغنی وتوزینی کیدرمه‌دن هیچ آرامزدن آیرلمامش کبی عینی قاردش تبسمی‌ایله صحنه‌یه کلدی. حضارده‌کی حیرت وسونج تعریفك خارجنده بر شدت ، بر جوشقونلق کوسترییوردی. اوزون قوللرینی بوتون حضاری قوجاقلار کبی آچدی ، اوزاتدی وهیچ کیمسه‌نك مقاومت ایده‌میه‌جکی شفیق نظرلر وتبسملرله حبسخانه‌دن چیقار چیقماز حتی آننه‌سنه کیتمه‌دن بورایه کلدیکنی سویله‌دی . اوغوز بكك بو کیجه‌کی نطقی خصملرینه وحکومته هرزمان کوستردیکی دوربین سیاسی تنقیدلردن ، فرقه‌مزك پولتیقه‌سنی ایضاح وترویج ایدن مقنع سوزلردن زیاده یکی تورانك تجدد وانقلاب اجتماعیسنك الك رقیق بر نقطه‌سنده توقف ایتدی . نطقنه اکر بر اسم ویرملك

لازم کلسه « یکی تورانك قیزلری » دینه‌بیلیر . »

صوکره بونطقی غزته‌لر باشدن باشه ضبط ایدییورلردی .
اوغوز تام جبسدن چیقدیغی بر کون نه‌دن وقدررقت وحرارتله
تورانك قیزلرندن بحث ایدییوردی؟ یکی تورانك، عائله اساساتی،
قدسیتنی وضع ایتمك ایچون یاپه‌جغی اجتماعی قانونلرك لزومی
اوزرنده توقف ایدییور، اولا مسلمان ملتلرندن هپسنك بوکون
غرب مدنیتی آلامامش اولماسنك اسبابنی تحری ایدرکن هپ
بونلرك اجتماعی بر حیاتلری وموجودیتلری اولامامسندن ایلری
کلدیکنی سویلیوروهردرلو تکاملات مدنیه‌نك احتیاجات اجتماعیه
ایله ناصل قابل اولاجغنه دائر اوزون اوزادی‌یه ایضاحات
ویرییوردی . دییوردی که :

« باشقه تورك عرقه منسوب مجار، فینوا کبی ملتلرك واصل اولدیغی درجهٔ تکامله باقیکز . بونی صرف اقلیمه مخصوص بر تأثیره عطف ایتمك دوغرو دکل ! فینوالر ایچون برشی دییه‌مز. سه‌مده مجارستانله آره‌مزده‌کی اقلیم فرقی پك او درجه آچیق دکلدر . آرامزده‌کی یکانه فرق ، اجتماعی فرقدر ، قادینلره قارشی نقطهٔ نظرمز فرقیدر. فقط اوجاغمزی ایصیداجق حرارتك منبعی ، یوردیمزی یشیلله‌ده‌جك عمرانك واسطه‌سی هپسی بو قادین مسئله‌سندن عبارتدر . بونی دائما دوشونوردم ، فقط بو سفر درت دیوار آراسنده آنه‌مك سوکیلی یوزندن اوزاق اولونجه دها چوق دوشوندم وحس ایتدم . بوتون حیات مساعیمده آنه‌مك متواضع ، کیزلی فقط بو مساعینك تملنی تشکیل ایدن تأثیرینی حس ایتدم. اوزمان چالیشمه‌مك ، هپمزك چالیشمه‌مزك معناسنی اولانجه قدرتیله حس ایتدم . هپمز اوجاغمز ایچون چالیشیورز ، دکلمی ؟ هپمز اولا کوکلمزك ، وجودیمزك احتیاجاتنی تطمین ایلیه‌جك، دائما بوتون یورغونلق کدر والملریمزی دیکلندیره‌جك خلاصه باشمزی ایلك وصوك قویدیغمز یاصدقدن صوك وداعی کوزلریله ، قلبیله ویره‌جك بر اشی احتوا ایده‌جك بریووا ایچون چالیشیرز ، دکلمی ؟

انسانلری ایلك چالیشدیران ناصل خصوصی بریورد حسی ایسه دها متکامل برصورتده چالیشدیران‌ده کندی یوردینك‌ده داخل اولدیغی اوته‌کی یوردلرك منفعتلرینك برلشدیکی برغایه‌در. بویورد حسی نه قدر برملتده قوی ایسه او قدر حقیقی وبویوك معناسیله وطنپرور ، ملیتپرور اولور . دقت ایدیکز ، تورکلرك مادی ومعنوی دوشدکلری زمان یورد کلمه‌سنك تورك لهجه‌سندن چیقدیغی زمانلردر. انسان عمومی بریورداوغورنده چالیشمق ایچون مطلق کندی یوردینك معناسی ،موقعی جانك ایچنده اولمق لازمدر. دوشونیکز که یورد کلمه‌سی یوردك افاده ایتدیکی یالکز برانکلیزجه « حوم » ایله تقابل ایده‌بیلیور . بو یورد حسنك الك متکامل بر شکلی‌ده شمال قوملرنده ، خصوصیله آنغلو ساقسونلرده بولنیور . بوکون‌ده مدنیتك الك جانه یقین ، الك انسانی شکلنی اونلرده کورمیورمی‌یز ؟ فقط بویورد صمیمی بر یورد اولمق ایچون اونی قوران ایکی چفت ال ، ارکك وقادین الی، بربری ایچنه متقابل برامنیت ومحبتله کله‌بیلملیدر. کچیجی احتراصلرینه، حیاتك دیدنمه‌لرینه وزهرلرینه غلبه چالاجق بر ذهن وقلب سویه‌سی ، آرقداشلغی موجود اولمالیدر . بونك برنجیسی یعنی یورد سکاننده متقابل امنیت ومحبت بزده قابل دکل . چونکه قوانین اجتماعیه بوتون قدرت وقوتی ، قادینك استقبالی وحیاتی اوزرنده‌کی هرحقی برطرفه ، ارککه ویرییور. مساوی برذهن وقلب سویه‌سی ، آرقداشلغی ، بوده قابل دکل . چونکه اولا

برارکك آرقداشی اکثریا کندیسی سچه‌میور . ثانیاً سچسه بیله دواملی بر یووا یاپمغی هر وقت دوشـونمکه ذهننك ارثی تمایلاتی مساعد دکل. دائما یکی وصرف مادی احتراصلر وذوقلر چکینجه‌یه قدر بر یورد قوروب صـوکره اونی ییقمق حقنی عصرلردن بری ارکك عنصری قوللانه بو تمـایلات آرتق ارثی برحاله کچمشدر . صوکرا هیچ بر وقت تربیه‌لریمز بر ارککی بر عائله رئیسی ، بر قادینك آرقداشی ، برقادینی‌ده مسـئول ومطلق بر عائله رئیسـه‌سی ، بر ارککك ارقداشی دیه حاضرلامامشدر. اونك ایچون یازیق که بوکون تورك قردشلریمزك اکثریتنك یوردی یورددن زیاده ایکی جنس انسانك برزمان ایچون اوتوردقلری بر أودن عبارتدر . بوکون مملکتده عینی سیئه‌نك نتیجه‌سیله برچوق بدبخت قادین اولدیغی کبی برچوقده بدبخت ارکك وار . »

اوغوز هپ بو مسئله اوزرنده دولاشیور ، بر ارککله برقادینك ، بوتون بر مملکت ارککی ایله بر مملکت قادینلرینك متحد چالیشه‌جقلری سوکیلی بر مقصد اولورسه قادینلری بونك ایچون حاضرلامق لازم کله‌جکنه کچیور . صوکرا أل أله عینی مقصد ایچون چالیشانلرك قوراجقلری یووادهکی سعادت وامنیتی تصویر ایدییوردی . هله بو مسئله اوزرنده توقف بکا حبسده بلکه قیا حقنده بوتون بوتون باشقه دوشونمش اولاجغنی فرض ایتدیرییوردی . فقط ایرته‌سی کونی ناصل بر خط حرکت اتخاذ ایده‌جکدی ؟

تیزه‌سی وتیزه‌زاده‌سی اوغوزله یاشایان قیا ، نکاحی حربیه نظارتنده همان قیلدقدن صوکره أوینه عودت ایتمه‌مش،دوغرو شهزاده‌باشنه حمدی پاشانك قوناغنه کچمشدی . بزم أوده‌اوهفته اویله بر حاضرلانمق حماسی کچیوردی که عمجه‌م دوشه‌مه‌جیلر وترزیلرله یاشایور کبی‌ایدی . قیا ، او ایلك هفته هیچ میدانه چیقمادی . ودیعه همان قوناغه کلدی . قیانك هرحالده بوتون بو حاضرلقده هیچ رأیی و آرزوسی یوقدی. عمجه‌مك حاضرلادیغی دائره‌یی کزدکدن وعمجه‌مه بونك کوزل وصوك موده‌اولدیغنی سویله‌دکدن صوکره بو هیچ برسیماسی اولمادن صوك موده ایله

توصیف ایدیلن یپ یکی ، ماضیسز ، هویتسز اشیالر ایچنده
قیانی اسکی وانتیقه برموزه چهره‌سی کبی بوراده یبانجی بولدم.
اونك ، محیطنه کندی اجدادینك چهره‌سنی ویرمك ایسته‌دیکی
جانلی وهویتلی اشیاسندن صوکره بو قاناپه‌لر ، پرده‌لر ، آینه‌لر
اوکا نه‌سویله‌یه‌جکدی ؟ بو ماروکن جیغاره سالوننده آقازو
وایپك نازك اوتورمه اوطه‌سنه قدرهپسنی نه‌قدر یادیرغایه‌جقدی؟
روحنده‌کی عرق ویورد چاغریشی بو یابانجی ، اوزاق محیط
ایچنده صوصوب قیصلمایه‌جقمیدی ؟

بز بونکله مشغولکن بر طرفدن‌ده قیانك ازدواجنك یکی
توران اوزرینه تأثیرینی تدقیق ایدییوردم . شبهه‌سز بو ، اونلر
ایچون بویوك برفلاکت ، بویوك بر ضربه ایدی . قیاسنی غائب
ایدن یکی تورانك چهره‌سنده ابدی برا کسیکلکی اولاجقدی.
فقط اعتراف ایدرم که بوفلاکته بویوك بروقار ومردلکله مقابله
ایتدیلر . غزته‌لری بو حوادثی تکرار بیله ایتمه‌دی. بومسئله‌یه
وبوتون قیایه هیچ بروقت موجود دکلمش کبی ، ساکت ولاقید
کورونمکه چالیشیورلردی . یالکز بر هفته قدر اوغوز
اورته‌دن غائب اولدی . خسته دییورلردی. مختلف یوردلرده‌کی
نطقلرینی کلوب ویره‌مدی . یکی توران ، اوغوزه بویوك بر
فلاکت وضیاعه اوغرامش بر بویوك آدمه محبت وحرمتك
ناصل آرته‌بیله‌جکنی کوستردی . اوغوزه قارشی کوسته‌ریلن
پرستش وتعبدك شیمدی شخصی ، رقیق ونوازشکار برچهره‌سی

واردی . اوغوز سوکیلی بر رئیس کن شیمدی کندیلری کبی
بویوك انسانی فلا کتلره اوغرار بر انسان اولمشدی . قیانك
ازدواجنك یکی توراندە آچدیغی اویوغی اوغوزە قارشی کوستەریلن
بویکی حس دولدورمغه چالیشیوردی . اوزون مدت یکی
توران کنجلرینك اوغوزی کوزلرندە حرمتکار نملرله بر تعقیب
ایتمەلری ، او آرالرندە یورورکن عادتا اوکا سورونمك ایچون ،
اوکا دوقونمق ایچون بر یاقلاشمالری واردی کە پك انسانی
و کوزل ایدی .
عمجەم آرتق بر زمان ایچون پولتیقەیە عائد خصوصاته
قارشی فعالیتنی آزالتمش کبی ایدی . انتخاب اولانجە شدتیله
داوم ایدییوردی . بر هفتە صوکرە اوغوز نطقلرینە ، آچیق
موعظەلرینە اسکیدن دها آز حساسیتله فقط دها قطعی ومدهش
بر عزمله باشلامشدی . اسکی هیچ اولچوسنی غائب ایتمەین
لساندن شیمدی یکی عثمانلیلرە قیلیجلر ، کرزلر ، اوقلرله
هجوم ایدییوردی . یالکز مجادلاتنك حبسە کیرمەدن وچیقدیغی
کیجە کوستردیکی حسی واجتماعی عناصری ، سیاسی وفکری قسمی
یانندە شیمدی اسکی قوتنی محافظە ایدەمیوردی . بو ازدواجدن صوکرە
اونك ویردیکی نطقلرك هپسنە تا انتخاباتك صوکنە قدر استانبولدە
دوام ایتدم ، تدقیق ایتدم . بو آدمك روحنی آراشدیرمق
نجە عادتا مرضی بر تجسس حالنی آلمشدی . اوغوزك پك
دقت ایدلمزسە دیدیکم نقطەلردن باشقە حالندە پك چوق فرق

ایتمش برشی برشی یوقدی . شایان دقت باشی یالکز دها کسکینلشمش ، صاچلری حیرت ایدیله‌جك قدر آقلرینی آرتیرمش ویشیل نظرلرینك اسکی آراده‌کی یوموشاقلغی آزیجق غائب اولمشدی . بوکا مقابل الك بویوك شیلره مرد وساکت بر نظر وکوکسله قارشی چیقسان دها قوتلی بر ارکك حسی ویرییوردی . برده یکی تورانك قادینلریله دولو اولان افکار ومقاصد اجتماعیه ومدنیه‌سندن شمدی بحث ایدرکن اسکیدن اونك ایچون سوکیلی بر موضوع اولان بو نقطه‌ده آنجق کندیسنی زورلایه‌رق توقف ایده بیلیور ظن ایدییوردم.

حربیه نظارتنده‌کی نکاحك اون بشنجی کونی عمجه‌مله قیا مشترك حیاتلرینه باشلادیلر . بو ، ساکت وادعاسز برعائله طوپلانیشی اولدی . بو طوپلانیشده ودیعه ایله قوجه‌سنك او آقشام بزمله یمکده بولنماسندن عبارتدی .

بر پازار ایرتسی آقشامی ایدی. عمجه‌م هر وقت اعتیادی اولان شیق ودرست عسکر قیافتنده بردن بره کنجله‌شن بر حیاتله کینمشدی . بنی قیانك صالونه کوتوردی. قیا ، ودیعه وقوجه‌سی - بر کنج یوزباشی - ایله اوتورییوردی . صالونك الکتریقلری بردونانما پارلاقلغی ایله ایشیقلرینی یکی دوشه‌مه‌لره ، آچیق قورشونی جدی ، ساده اثوابیله قولتوقده سسسز وکیمسه‌سز طوریله اوتوران قاینه دوکیورلردی . ودیعه ، بیاض پوللو آچیق اثوابی، قرمزی یناقلی کنج باشی، صوکره

یانندەکی شیق یوز باشی ایله صولغون قیا واختیار عمجەمدن
زیادە کلین وکووەیە بکزەیورلردی .

قیا، قورشونی ، یوموشاق ، اوزون ایپك دالغەلری
اوزرندن اوموزلرینە سیاه قیصە بوقلەلری دوشن اینجە باشنی
بر کیرنجە قالدیردی . عمجەم خارق‌العادە مونس ومجلوب بر
تبسملە بنی یاننە کوتوروب تقدیم ایتدی :

— عاصمی خاطرلایورمیسك ؟ دیە صوردی . قیا بوتون
بوتبسم وشعشعەلری کورمیورمش کبی متکبر وسادە بر خایرلە
اکتفا ایتدی . ایلك خاطریمە کلن شی باشندە وکوکسندە
عمجەمك اوقدر زماندر استانبولك اك ای قویومجیلرینە یاپدیردیغی
الماسلرك نچین بولنمادیغی دوشونمك اولدی . فقط اوکامقابل
آیاقلرندە ظریف ، سادە اقارپینلر واردی . بلکە حمدی
پاشایە بو قدر لطفی کافی کورەرك الماسلرینی طاقمامشدی . بو
ایلك آقشام غایت راحتسز وعجیب کچدی . هرکس قیایە
خوش کورونمك ایستەیور ، کیمسە بونك ناصل یاپیلەجغنی
بیلەمیوردی . مکالمەیی باشلی باشنە عمجەم ادارە ایدییور ، بویوك
بر مهارتلە سیاسیاتی لاقردی‌یە قاریشدیرمیوردی . بونی بزم
محیطدە یاپە بیلمك پك مشکلدی . هرنە حالسە ، دامادی صبری
بکلە اردودە یکی تطبیق ایدیلن بالونلر حقندە مکالمەیە دالدی .
بکا کچن سنە تعطیلمدە فرانسەدەکی سیاحتم اثناسندەکی تحسساتمی
سویلتدی ؛ ودیعەیە مودادن بحث ایتدیردی ؛ هپمزی آز

چوق سویلتمکه موفق اولدی. فقط قبا مظلم و تهلکه‌لی بر ساحه کبی کندینه کیمسه‌یی یاقلاشدیرمیوردی. بوتون لاقردیسی قیصه أوت و خایرلرله تمام اولیوردی. اعتراف ایدرم که بوکاو بوسکونته هیچ‌ده اولدیغی محیطدن یوکسک کورونمك ، هبسنه تپه‌دن باقمق کبی بر شکل ویرمیوردی. اولا بزم حیاتمزه قاریشمامسنه بر آز قیزییوردی سه‌م‌ده صوکره بونك اوکا پك یابانجی اوله‌جغنی تقدیر ایدییوردم. طبیعی، نه ودیعه‌نك موداسی نه‌ده بنم فرانسز تیاترولرم اونك مراقنی جلب ایده‌جك ماهیتده موضوعلر دکلدیلر. اك چوق اردویه عائد تفصیلاته اهمیت ویردیکنه دقت ایتدم. بو، کنج صبری بکك آزیجق غروری اوقشادی. ظن ایدرم که همان سسی واوضاعی دکشدی. عمجه‌مك عثمانلی اردوسی دیه دائما توصیف ایتدیکی اردومزی، آزاده اونوتوب «تورك عسکری، تورك اردوسی شویله بویله قبا خانم افندی» دیه خطاب ایدییوردی. بونك عمجه‌مده مسامحه‌کار بر تبسمدن باشقه برشی یاپمامسنه آزیجق حیرت ایتمه‌م لازم کلیرسه‌ده عمجه‌مك اولندیکی کوندن بری، کندیسنده اولدن هیچ کورمدیکم برمسامحه پیدا اولیوردی.

حتی بن انتخاباتده یکی تورانك بویله خارق‌العاده صورتده قازانماسنی آزیجق‌ده اونك مسامحه واهمالنه عطف ایدییوردم.

سالونده سیغاره‌لر وقهوه‌لردن صوکره ودیعه توجه‌سیله وداع ایدوب أوینه کیتدی. ودیعه آرتق قیانی کویا یکی أوینه

آليشديرمق وظيفه‌سنی ايفا ايتمشـدی . فقط كونلر كچدكجه قيانك بويکی أوينی پك‌ده بمسه‌مكه نيتی يوق اولديغنك فرقنه واريپوردم. يمكه اينيور ، چيقيور ، كينيور ، اوقيور ، ديكيش ديكيور ، قوجه‌سنه قارشی ساكت ونازك معامله ايدييور؛ فقط بوأوی بمسه‌مك ، اداره ايتمك بوكا هيچ‌ده ياقلاشمايوردی . بوعائله‌ده عادتا أوی اداره وآرقداشنك بوتون مادی راحتی تأمين وظيفه‌سی عمجه‌مه قالمشدی؛ بووظيفه‌سنه انتخاباتده‌قازانمق قدر اهميت ويرييوردی . قيانك اوتورديغی اودانك توزندن كيديكی چماشيرك اوتوسنه قدر هرشی عمجه‌مك آمر كوزلرندن كچيوردی . ايكی خرستيان اورته خدمتچی ايله برده سفره‌جی، برفرنك أوينك انتظامنی، سكونتنی بوأوه ويرييورلرسه شبهه‌سز بو ، هپ عمجه‌مك دقت واداره‌سندندی . صوكرا قيـانك كيدكلری‌ده شيمدی تماماً عمجه‌مك ألندن كچيوردی . قيـا ناصل آرقه‌سنده جبه ايله حربيه‌يه كيتمشسه اويله‌جه عمجه‌مك أوينه‌ده كلمشـدی . عمجه‌مك شيمدی داخليه نظـارتنده‌كی ماصه‌سی اوزرنده دائما برقاچ مودل كورييوردم. بردفعه‌تبسمله باقديغمه دقت ايتدی ، باشنی صاللادی :

— نه ياپارسك ، ديدی ، قيايی كيديرمك لازم . بوقدر غيرتمه مقابل آنجق تنتنه، الماس ورنك اولمامق شرطيله بودوز قورشونی ياخود سياه ايپكليلرك يكی بيچملرينه تحمله آليشدی .

هله چاریقلرینی چیقارمقده بلغارستانله صوك تجارت وحدود معاهده‌مزك نتیجه‌لرینی قدر جداً صیقنتی چکدم .

هر حالده یاواش یاواش هر فدا کارلغه دکه‌جك قدر دکرلی برقادین اولدیغنه بنده قانع اولمغه باشلامشدم . بکا الك بیوك کلن شیئی، صرف اوقدر الیم ومعظم بر فداکارلق دیه یاپدیغی بو ازدواجده فداکارلق ماسکه‌سنك یاشلی نظرلری ، کینلی ، صومورتمش سیماسیله کزمه‌مسی ایدی . هر حالده روحندن نه‌لر چکیورسه بوقادین عزمکار وساده طبیعتنك بتون وقار واراداتی ایله اونلری اورتیوردی . فداکارلق دیه کیردیکی بو یولده آدم عقللی آدیملرله یوریبوردی . شبهه‌سز عجمی‌سومیوردی وسوه‌مزدی . فقط خصومتده کوسترمیوردی . ایکی کیشی قارشی قارشی‌یه قیانك اعتقادنجه اوغوزك حیاتی اوزرینه بر بازارلق یاپمشلر ، اونی قیانك تعیین ایتدیکی دکل فقط حمدی پاشانك تعیین ایتدیکی بربها ایله صاتون آلمشلردی. بونی فضله بهالی بولدیغنی آکلاته‌جق هیچ بروضعیتده کوروتمه‌یوردی .

کندیسنی جانلی وبویوك دنیاسندن ابدیاً اورتن بو حبسخانه‌سنده تنبل، فائده‌سز برحیاتده چکیرمیوردی . دائما النده بر کتاب یاخود بر دیکیش واردی . اولندکدن بر آی کچمه‌دن شهزاده باشنده محله‌مزك فقراسنی آیری آیری اوکرنمش هانکی اوده فقیر کلینلك بر قیز وار ، هانکی اوده غداسنی ویره‌میه‌جکلری ، کیدیره‌میه‌جکلری قدر چوق چوجوق وار،

هانکی أوده خسته وار وبو فقرالرك هانکیسنك الك چوق
نه‌لره احتیاجی وار ، بیلیوردی .

بر آقشام ألنده کوچوك قولسز پاموقلیلر دیکیوردی .
عمجه‌م صوردی :

— بونلر نه‌در ؟

— چماشیرجی عایشه قادینك تورونلرینه ایچلك .

— جانم بونکله اوغراشه‌جغکزه چارشیدن ایکی فانیله
آلیویرسه‌کز ...

قیا عمجه‌مه پك چوق شی بیلن فقط بیلدیکنی قارشیسنده‌کنه
آکلاته‌مایه‌جغنه امین بر عالمك سکوتی ایله باقدی . صوکرا
پاموقلری آمریقان بزی آراسنده اینجه پارمقلری ایله‌دوزلته‌رك
دیکیشنه دوام ایدرکن ساده‌جه :

— دائما بویله کیمکه آلیشمشلر ، دیدی .

ایرته‌سی کونی عایشه قادینك کندیسنه پارمق دیکیشلی
برخرقه دیکرکن عمجه‌م اعتراض ایتمه‌دی . چوق کچمه‌دن
آشجی‌باشنك کوینده چوجوغنه قونداق‌حاضرلامقله مشغولدی .
بونلری نره‌دن اوکره‌نوب بیلمه‌سی شایان حیرتدی .
چونکه همان کیمسه ایله قونوشمازدی . شیمدی یاواش یاواش
قاپالی حیاتنه ساده‌جه انسانیتکار وخیرپرور بر قادین مقصدی
ویرییوردی . اسکیدن افق افعالی نهایتسز واوقدر روحنه‌یاقین
مقصدلرله دولو اولان بوقادینك بو یکی آجی وقورو حیاتنده

حالا ياشايه جق برشى بولماسى جداً تصورملك فوقنده برجسارتدى. اوده انتخابات كورولتولرينى ظن ايدرسه‌م پك مراقله تعقيب ايديوردى . چونكه ماصه‌سى اوزرنده ، ايش سپتى يانـنـده هركون بيغينله غزته بولنوردى . فقط بوكا رغماً حالا بز اونك حضورنده سياسيات قونوشمقدن تماماً اجتناب ايدييوردق .

باشقه برمشغله واكلنجه اولسون ديه عمجه‌م اونى موسيقى ايله اوغراشمغه تشويق ايدييوردى . سالونده‌كى پيانونك قاپاغنى همان عينى موفقيتسزلكله هر آقشام آچار ، قاپار ، استرحامكار كوزلرله براز چالماسنى رجا ايدر ، فقط هر آقشام عينى جواب ردى آليردى . بركون بردن بره :

— اسكيدن كوچوك ايكن سن بويله ياپمازدك ، ساميه ؟

ديدى . اووقت قيا ، پازارلغنه صادق قالمايان برآدمه وظيفه‌سنى اخطار ايدن بر وضعيتله :

— قيا ! ديدى وصـوكرا : بن يكى توران شرقيلرى ، پارچه‌لرى وموسيقيسى ايله خصوصيله طشره مكتبلرمزده درس اوقوتديغم زمان اوقدر مشغول اولدم كه قلاسيق موسيقى‌يى پك چالاميورم، ديه كويا براز سرت اولان ايلك اخطارينى تخفيف ايتدى . وبو ، ايلك دفعه يكى توراننده برموقعى وحياتى اولديغنى ذكر ايديشى اولدى .

برده بو حياتى هيمزه بردن خاطرلاتان وقعـه‌لردن الك اليمى أولندكدن اون اون‌بش كون صوكره اولمشدى. بر آقشام

یمکدن صوکره سالونده اوتوربیوردق . عمجه‌مله بنم حیاتمزی
اك چوق اشغال ایدن سیاسیاتك قیا یاننده ممنوع وموضـوع
اولمه‌سی بزه لاقیردی بولدیرمق ایچون صیقنتی‌چکدیریبوردی.
قیا باشی اونده ، سـاکت ، دیکیشنی دیکرکن بز ماصه‌نك
ایکی طرفنده بربریمزه باقیوردق . عمجه‌م آراده‌ماصه اوزرنده‌کی
غزته‌لرك اعلانلرینی اوقیوردی . فقط بو صـیقنتیلی ، قورو
آقشـاملرك عمجه‌می صیقمادیغنه تماماً امینم . چونکه قیانك
حضورنده اولمق ، قیانك اکیلمش سـیاه بوقله‌لی باشنه باقمق
وآراده تصـادفاً باشنی قالدیررسه قیانك درین مائی نظرلرینه
برآن ایچون دالمق بونلر اوقدر بویوك بر حظ ایدی‌که ! ظن
ایدییورم‌که قیانك خصومت وخیرچینلق کوسترمه‌دن ، آچلماز
برسر اورتوسنه صـاریله‌رق بویله معتدل ولاقید داورانماسی
عمجه‌می هرکون آرتان وبویوین بر انهماك وتحسرله ییوردی.
اوده کندی طرفندن شیمدیلك قیایی فضله صیقه‌جق صورتده
بو حسلرینی کوسترمیور ، ادعاسز وقطعی بر اداره مدیری ،
مشفق بر آنا کبی قیانك حیات مادیه‌سنك انتظامنه باقمقله اکتفا
ایدییوردی . بن بونلری دوشونورکن او اقشام قیا ، هرحالده
تصدی دکل ، باشنی قالدیرمش اوزونجه برمدت مائی کوزلری
عمجه‌مه باقمشدی . احتمال عمجه‌می کورمیوردی . هر حالده
صـولغون یوزنده سیاه کیرپیکلری آراسنده‌کی بو ایکی بویوك
فیروزه نظرلرده بویوك بر الم قارشی صـوغویوب سرتلشمك

ایسته‌ین بر مجادله واردی . عمجه‌م بو نظرلرك معناسی وقدرتی
ایله بردن‌بره بر کنج آدم کبی شاشیرمش ، کوزلرینی اوننده‌کی
یکی تورانك بر اعلاننه ایندیره‌رك اوقودیغنك فرقه وارمه‌دن
اوقومغه باشلامشدی :

«ارن کوبی یوردینده‌جمعه مکتبی‌خوجه‌لغی آچیق قالمشدر.
ارن کوبی یوردی فداکار قیزلرندن برینی بو انسانی ودینی
وظیفه‌یه دعوت ایدییور . »

قیا اونوتدیغی سوکیلی و آمر برسسك چاغیردیغنی ایشیدیر
کبی دیکیشی ألنده ، آیاغه قالقدی . کوزلری یانیور، یاناقلری
یانیور، بوتون اوزون وجودنده‌برشی یاپه‌جق،برشی‌سویله‌یه‌جك
کبی بر وضعیت واردی . فقط کوزلری حمدی پاشانك بیاض
وقدرتلی باشنه دوشونجه یاواش یاواش یوزنده‌کی آتش کچدی،
اسکی سکوتی یرینه کلدی . بونك شیمدی فرقه واران
وقیانك بوحالنی کورن حمدی پاشاألنی قیایه اوزاتدی. کوزلرنده
تقدیر وپرستشله :

— سن طانیدیغم تورکلرك الك جسوریسك ، قیا ، ألکی
ویرمزمیسك ؟

عمجه‌مك ألی هواده قالدی. قیا دیکیشلرینی‌طوپلایوردی.

— بو اقشام ایرکن یاته‌جغم . اه راحتلق ویرسون ،
دیدی. لاقید وساکت یورویشیله چیقدی کیتدی .

هر کون یکی تورانك قازانان برنامزدی اعلان ایدیلیور ؛

هر کون یکی توران بویویور ، اوغوز مشهور بر آدمدن پك معزز وسوکیلی بر آدم اولیوردی . آرتق انتخاباتك صوکنه کلیوردق . عججم استانبوله بر معتاد نامزدلکنی قویدی ، اوغوزده‌عینی یره‌قویمشدی. لکن انتخاباتده بروسه‌یه نامزدلکنی قویوب‌ده قازانه‌میان اوغوز شیمدی استانبولده‌قطعی برا کثریت قازانمقله قالمایور ، تورك عنصرینك اکثریتده اولدیغی قونیه ، قسطمونی کبی یرلردن نامزدلکنی قویماسی ایچونده شدید رجالر آلیوردی . بوتورك ملیتپرورلکی سینیرلرینه دوقنمقله برابر عدم مرکزیت فکرینی پك خوش بولان غیر مسلم وغیر تورکلرده یکی‌توران طرفنه کچیورلردی . انتخاباتك صوکنه دوغرو ایکی فرقه آراسنده‌کی مجادلات صوك درجهٔ شدتنی بولمشدی . نهایت یکی توران درتده اوچ نسبتنده برا کثریتله انتخاباتده قازاندی . بزم طرفدن آنجق الك طانمش سیمالر دها زیاده کندی شخصیتلری سایه‌سنده مبعوث اولابیلمشلردی .

استانبول نامزدلرندن عججم واوغوز ایکیسی‌ده استانبول مبعوثی‌اولمشلردی. ظن‌ایدرسه‌م قیانك بر درجه‌یه‌قدر کندیسنه غیر قابل تحمل اولماسی لازم کلن‌بوحیاتده‌کی‌متانتی فدا کارلغنك یالکز اوغوز ایچین دکل یکی توران ایچین‌ده بوقدر مثمر اولماسندندی. بن یکی تورانك بو موفقیتنی قیانك فدا کارلغندن اول‌ده اولدیغجه تخمین ایتمش اولمقله برابر ینه قیایه اچجه برکین حس ایدییوردم . یکی تورانك نامزدلری برر برر قازاندقلری

اعلان ایدلدیکی کونلر هپ قیانك کوزلرینی آرایوردم . بو کونلرده یاناقلرنده حماسی بر قیرمزیلق ، کوزلرنده غریب بر پارلاقلق واردی . فقط تفاخره بکزر برشی نه‌قدر چالیشدمسه کوره‌مدم . عمجه‌م‌ده انتخاباتده قازاندقدن صوکرا ، صوك کونلرده پولتیقه‌ده آزیجق آزالمش اولان فعالیتی تکرار آرتمشدی .

بر آقشام ینه سفره‌ده عمجه‌م قیادن نزاکتله مساعده آله‌رق صوك کونلرده یاواش یاواش باشلادیغمز سیاسیات حقنده بکا بعض شیلر سویله‌یوردی . آزیجق کندینی اونوتدی ظن ایدرم ، بو کونلرده‌کی معتادی خارجنده یکی تورانه اسکیدن یاپدیغی کبی سوکه‌جك قدر ایلری کیتدی . صوکره بردن بره پك ظاهری بر تلاشله ایکیمزده قیایه باقدق . بوکونلرده حرارتلی کورونن چهره‌سی دها زیاده یانیوردی . کوزلرنده نهایتسز بر حدتله فقط عدم تنزلی کوستریر برسکوتله بزه باقیوردی . عمجه‌م شاشیردی :

— خسته‌میسك قیا ؟ دیدی .

— خایر .

آیاغه قالقدی ، قیانك اللرینی آلدی .

— یانیوزسك ، یاوروم ؟

— برقاچ کوندر براز باشم آغیرییور ، اهمیتسز .

— ناصل اهمیتسز ؟ خبرویرملك لازم کلیردی ، رجا ایده‌رم ، عاصم ، دوقتوره تلفون ایت .

— نافله ، دوقتورلق ايش يوق ، ايركن ياته‌جغم .

— هر آقشام ايركن ياتيورسك .

قيا ساكت وصيقنتيلى :

— اوتوريكز ، پاشا . ألنى ، قومپوستويى كتير ، يمكدن صوكره قرار ويريرز .

پك بللى برصيقنتى ايله قومپوستويى ييدك . قيانك، حقيقت چهره‌سنده قوتلى برحما علامتى واردى . يمكدن صوكره‌قهوه‌يى ايچر ايچمز آياغه قالقدى . عمجه‌م :

— هيچ‌اولمازسه ، صوفى‌اوطه‌كده ياتسون ، قيا ؟ ديدى.

قيا يانان كوزلرى عادتا دولو ، ياناقلرى آله‌ولر ايچنده ، دوندى :

— صوفى‌فلان‌ايسته‌مم ، پاشا . فقط اكرخسته‌اولاجقسه‌م، رجا ايده‌رم ، باش اوجمه برتورك خدمتجى كتيريكز .

— باق ، قيـا ، يكى توران ناصل عقللى بر قادينده بيله انسان حسلرندن زياده ملت حسلرى ياپيور ! جانم ، برخسته‌يه بر صوفى نيچون بر عايشه قدر باقاماسين ؟

قيا ، بركره‌دها ، عايشه قادينك طورونه ايچلك ديكركن حمدى پاشـانك اعتراضنه ناصل باقديسه اويله باقدى . صوكره براز خيرچين :

— رجاايدرم ، اويله‌بنى صيقمايكـز. كيمسه‌يى‌ايسته‌ميورم.

شيمدى عمجه‌م كنديسى‌سيغاره‌سنى ياريم براقدى ، قيانك

آرقه‌سندن کیتدی . ایرته‌سی کونی قیا قهوه آلتی‌یه اینه‌مدی. بویوك بر حرارتی واردی . فقط بر باش آغریسندن باشقه بر علامت اولمدیغندن دوقتور خسته‌لغی آکلایه‌مدی .

خفیف بر صغوق آلغینلغی اولابیلیر ؛ اولمایه بیلیر ، بر آز تحت مشاهده‌ده بولندیره‌لم ، دییوردی .

قیا اوطه‌سنده تحت مشاهده‌ده اولدیغی کونلرده مجلس مبعوثان کشاد ایدلدی . هر کسك کوزی اك زیاده یالکز ایکی طرفك بویوك ومشهور بر ر سیاسی‌دکل عینی زمانده حیاتلرنده شخصی بر فاجعه کچن ایکی کیشیده، عمجه‌مله اوغوز بکده ایدی.

بردنبره خلقك تعبددرجه‌سنده یوکسلتدکلری اوغوز کنج چهره‌سنك چوق یاشامش ، چوق حس ایتمش چیزکیلری ، بیاض باشی ، پریشان قیافتی ایله نه‌قدر آلقیش اویاندیرییورسه سیویل قیافتی ایچنده بیله عسکری برشیقلق وتندرستلك کوسته‌رن عمجه‌م بیاض بیقلری ، دیم دیك قامتی، اختیارلغنده فعال وپر حیات بر کنجلك یاشادان باشی ایله اوقدر نظر دقتی جلب ایدییوردی .

— باقسه‌کا ، ناصل‌ شیق ناصل‌ده تام بر ارکك حالی وار . بلکه‌ده قیااونی سومشدر . دیه فیصلداشیورلردی.

ایشته بو، قیانك ازدواجنك اوچنجی آینده اولمشدی .

مجلس مبعوثان آچیلدقدن صوکرا ایلك هفته‌لری ایچه بحرانلی زمانلر کچیرییوردق . شیمدی اوقدر معظم بر اکثریتی

وحکومتی غائب ایتدکدن صوکره هیچ اولمازسه اولانجه شدت وقابلیتی ایله مخالفت یاپماسی لازم کلن عمجه‌م عینی زمانده قیانك خسته‌لغی اندیشه‌سی وتداویسی ایله فعالیتك برقسمنی غائب ایدییوردی. دوقتور بو کونلرده خسته‌لغی قطعیاً تشخیص ایده‌میوردی. برهفته قدر بر چوق قونسولتاسیونلر، انتظارلرله کچدی. عمجه‌م مجلسدن کلنجه اوستنی دکیشدیرییور. بکا ایرتسی کونی یکی عثمانلیده یازیله‌جق شیلر واسه معلومات ویرییور، بر ایکی لقمه‌یمك ییور، بعضاً قهوه‌سنی بیتیریور، بعضاً بیتیرمه‌دن قیانك یاننه کیدییوردی. هراقشامکی سوأللریمه عینی جواب:

— حرارت دوام ایدییور. دوقتور بر آز استراحت دها، دییور.

نهایت بر کون ینه یمکدن صوکرا نوتلرینی ویرمك ایچون معتاددن فضله سالونده قالمشدی که دوقتور کلدی. عمجه‌م پك مهم برمسئله اوزرینه مناقشه ایتدیکندن ومباحثه‌لرینك دلائلنی قید ایتدیردیکندن کندیسی یوقاری چیقامادی. فقط دوقتور یاریم ساعت صوکره قاپی‌یی خفیفجه اورارق یانمزه کلدی. عمجه‌م دوقتوری کورور کورمز جمله‌سنك اورته‌یرنده دوردی. قاچ کوندر متمادی یورغونلق، اندیشه واویقوسزلقله بوزولان یوزینی دوقتوره مراق واضطرابله قالدیردی.

— بو آقشام ناصل بولدیکز؟

— شیمدیلك برفرق یوق. فقط یاواش یاواش خسته‌لغی کشف ایدییورز کبی.

— جکرلرنده‌می ؟

— اوفاق براوکسوروك وار . فقط بوحرارتی شیمدیلك کوکس یاپدیغنی ادعا ایده‌مم . بو دها عمومی ، مبهم فقط اوکی آلنمازسه هرشی اولابیله‌جك برراحتسزلق !

— خلاصه ایدیکز .

— عفو ایدرسکز، پاشام . بو اویله عسکری برقطعیتله تشخیص ایدیلیر برشی دکل . بردفعه جملهٔ عصبیه تماماً مختل . کندیسیله اوزون قونوشوب تدقیقه چالیشدم . اولا ، اوزون مدتدر کیجه‌لری اویومیورمش .

عمجه‌م باشنی صاللادی .

— بوبلکه‌برایکی آی دوام‌ایدن اویقوسزلق جملهٔ عصبیه‌سنی بوزدیغی‌قدر بنیه‌سنه‌ده عمومی بر ضعف ویرمش . بوتون وظائف حیاتیه‌سنه،جملهٔ عصبیه‌سنه، قلبنه،جکرینه،باغرصاقلرینه، معده‌سنه هپ بردن براختلال، بربطائت‌یاپمش . خلاصه،شیمدی براسمله توصیف ایدیله‌ین بوخسته‌لق اوکی آلنمازسه پك وخیم اولابیلیر .

— پك اعلا، اویله‌ایسه‌اوکی ناصل آلنیر؟ سویله، دوقتور.

— اولا، بوخسته‌لغك اسبابنی آراملی. خانم افندی مادی، معنوی برفعالیته، آچیق صحرا حیاتنه آلیشقدیلر، دکلمی ؟

— أوت .

— شیمدی ناصل یاشـایورلر ؟ یعنی ذهنلری وجودلری

کافی درجه‌ده چالیشیورمی ؟

ـــ أولی برقادین ناصل اسکیسی کبی چالیشیر ؟

ـــ سوقاغه چیقیورلرمی ؟

ـــ اولا برایکی آی محله‌ده فقرالری دولاشمق ایچون چیقیوردی . فقط هیچ کزمکه کیتمز . بونك ایچون چوق چالیشدم ، موفق اولامدم . شیمدی صوك زمانلرده محله‌ده بیله چوق دولاشدیغی یوقدی . دائما دیکیش دیکر ، اوقور ، ایشته اوقدر .

ـــ کوردیکزمی ، بو فنا . شیمدی افندم ، کندیسنه ، همان اویوده بیلمك ، نه اولورسه اولسون اویوده‌بیلمك ایچون ایلك تدبیرم قوتلیجه بر نارقوتیق ویرمك . بونی شیمدی سز ویرملیسکز ، پاشا . صوکره قطعیاً یالکز براقلمغه کلمز . دیدمیا ، قوتلی ومتین ، بللی ایتمه‌یور . فقط پك فنا بر نوراسته‌نی کچیرییور . صوکره ایلیق صو بانیولری ، فریقسیونلر ، بول و ساده غدا ، حرارتی دوشردوشمز کزدیرمك ، ممکن اولدیغی قدرا کلندیرمك ، مثلا آقشاملری بریکز اونك اوطه‌سنده اونکله مشغول اولمالی . واك نهایت ...

دوقتور بنم یوزیمه باقدی . عمجه‌م : ـ عاصمك یاننده سویلیکز ، دیدی .

ـــ اوطه‌کزی موقت برزمان ایچون آییرمالیسکز ، پاشا حضرتلری .

عمجه‌م دوقتورك روحنى‌ده‌لركبى سوزدى . عجبا بو، قيادن كلن برتأثيرله‌مى ؟

— بوكا حاجت يوق ، عزيزم دوقتور . علاجلرينى بن ياپه‌جغم، كيجه‌لرى بن بكله‌يه‌جكم . اويومغه كلنجه ، قيابى اويوتدقدن صوكرا بنم اوراده‌كى بر ياتاقده ياخود بشقه بر اوطه‌ده اويومش اولمه‌مده نه‌محذور اولابيلير ؟

دوقتور اوموزلرينى قالديردى .

— سزبيليرسكز افندم. برده ممكن اولديغى قدر چوجغه آيران ايچيره‌بيليرميسكز ؟ ايشته رچته‌لر، لطفاً بونلره بوكيجه باشلاييكز . بوهفته چيقمادن مطلق خسته‌اويومالى . صباحلين اوغرارم. بون‌نويى، افندم.

عمجه‌م آياغه قالقدى . دوقتورى قاپى‌يه قدر تشييع ايتدكدن صوكره سسنده هيچ طانيماديغم بردوشكونلك ايله:

— علاجلر ياپيلنجه بكا يوقارى كوندر ، عاصم ، ديدى. برده ، اونى اشغال‌ايده‌جك هضمى قولاى ، ذهنى اكلنديريجى بررومان بولامازميسك ؟

— ينكه‌مى اشغال ايده‌جك رومان؟ بو ، اولسه اولسه آلپ تكين بكك صوك رومانى‌اولابيلير ؟ .

— اسمى ؟

— يكى تورانك قيزى .

— ها، نام‌مستعارله اوغوز بك يازيپورمش .

— بلکه .

— کچ .

— تورك عسکرلری دییه یکی بر رومان دها وار . فقط هپ یکی توران قوللقسیونی .

— اولسون . موضوع؟

طرابلس محاربه‌سی اثناسنده انور بکك بنغازی مجاهدین اردوسنده تشکیل ایتدیکی حیات اجتماعیه . بو، جداً مراق آور وکوزل ! بو قوللقسیونده « یمنده تورك عسکری» ده وار .

— پك اعلا، بونلر سنده‌وارسه ویر .

براز صوکرا، عمجه‌مك آلننده دزین چیز کیلر ، ألنده بو یکی توران قوللقسیوننك صوك ایکی نومروسی، چیقدی کیتدی. بن‌ده اجزاخانه‌ده علاجلری یاپدیرمق ویوغورت بولدیرمق ایچون امرویرمکه کیتدم .

علاجلری کوندردکدن بر ایکی ساعت صوکرا بن حالا کاغدلر اره‌سنده چالیشیرکن عمجه‌م اوطه‌مه کلدی . یوزی قیرمزی وقاریشیقدی .

— قیا قومیص ایسته‌یور . نره‌ده بولابیلیرز ؟

— ایران ایچمه‌یورمی ؟

— خایر . ایشته یکی توران چیلغنلنی افراطی! آیرانی‌ده فرنکستاندن کتیرمه‌دك یا ! فقط قابل دکل ، مطلق بو مرتجع جریفلرك ملیتپرور مودالری چیلغنلنی ؛ نه ایسه ، بولمالی . نره‌ده بولنور ؟

— ظن ایدرسه‌م توران لوقنطه‌لرنده. بن شیمدی چیقارە کونده‌ریرم . ناصل ، اویویه‌بیله‌جکمی ؟

— علاجنی ویردم، آزیجق صیزه‌جق کبی ایدی . فقط آیران ایچیرمك ایچون اصرارمه یننه تیتزلندی . رجا ایدرم، قومیصی چابق کتیر . بلکه ایچنجه اویور . بن اوکا « تورك عسکرلری »نی باشلادم خوشلانیور ، کبی .

او آقشامدن صوکره مجلسدن کلیرکن عمجه‌مك الندە ایکی شیشه قومیص بولنیوردی. حتی بونی یکی توران غزته‌لری بیله یکی عثمانلی فرقه‌سی رئیسی حمدی پاشا حضرتلرینك نهایت تورك اولدیغنی خاطرلایه‌رق اجدادینك ایچکیسنی بالخاصه توران لوقنطه‌لرندن الیله آلدیغنی یازییورلردی .

بوکا مقابل غزته‌لرك برنده‌ده: « حمدی پاشا حضرتلرینك حرم عالیلری خانم افندینك فعالیتی » سرلوحه‌سیله بر مقاله چیقدی . بو ، قیانك فقرا آره‌سنده کی صرف انسانیتپرور حرکاتنی ، عثمانلی فرقه‌سی قادینلرینك‌ده نهایت فقرا تشکیلاتی ایله‌اوغراشدقلری شکلنده کوستریور، مبالغه ایدییور، بوکاسیاسی بررنك ویرییور ، عادتا قیانی یکی عثمانلی فرقه‌سنك برعاملی کبی کوسترمك ایسته‌یوردی. بوبزم پولتیقه‌مز ایچون ایی اولسه‌بیله حد ذاتنده فنا ایدی . ذاتاً کافی درجه‌ده اضطراب چکن قیا عجبا بونی ناصل تلقی ایده‌جکدی ؟

بومقاله‌نك چیقدیغی آقشامدی . عمجه‌م بر معتاد کیچ

ویورغون کلمشدی . مجلس مبعوثانده عربده‌لی برمناقشه‌کچمش، قابینه دوشمشدی. اصل یکی توران عناصرینک‌اك قوتلی عامللرندن مرکب برقابینه تشکیلندن بحث ایدیلیوردی .

یورغون ، دوشکون ، یمکده عادتا اوییوردی . شیمدی هرشـیده اوغوز ایله آرتق قارشی قارشی‌یه ، أل أله بر مجادله‌یه کچیرییورلردی . مجلس مبعوثان کرسی‌سنده اوغوز ، مدهش وبی رحم ، کویا مملکتده‌کی مرکزیت پولیتیقه‌سنی ابدیاً اولدیرمك ایچـون هجوملرینی عمجه‌مك شـخصنه توجیه ایدییوردی . عمجه‌مده هروقتکی قدر وقور وقطعی فقط قیانك خسته‌لغندن، باش اوجنده کچن اویقوسز کیجه‌لردن، بلکه‌ده قیانك تأثیرندن اسکی بارد، متحکم منطقنك هیچ مرحمت ایتمز وضوح وقدرتیله، کنجلکی ایله هجوم ایتمه‌یوردی ؛ حالبوکه اوغوز عمجـه‌مك قارشیسنده عمجه‌مله مناقشـه ایدرکن نهایتسز ، منبعی توکنمز بر کنجلك غلیان وآتشی ایله بوتون اعتراضـاتی قاووروب کچیوردی . عمجه‌م یمکدن صـوکره بردن بره اون سـنه اختیارلامش ، دها دوغروسی ایلك دفعه اوله‌رق حقیقی یاشنی دویمش کبی اکیله‌رك کیتدی . ایچمده‌ده برشی چـوکیور ، ییقیلیوردی . عمجه‌م ضعیفلرسـه بزم فرقه‌نك قوتنه ، حیاتنه نه اولاجقدی ؟ بلکه قیانك ایلشمه‌سی اوکا اسکی کنجلکنی اعاده ایدردی . فقط بوقوتلی ، بوقادر مطلق قیا ، ناصـل

عمجه‌مك الـٔ درین قابلیت وقدرتنی بیور ، مص ایدییوردی !
اوغوز ایچون یاپدیغی، داها دوغروسی یاپدیریلان فدا کارلغك
انتقامنی ناصل بیلمه‌یه‌رك آلیوردی .

عجبا قیا بوراده یکی توراندن اوزاق ، دائمی بر اشکنجه
ایچنـده یاشـارکن یکی تورانك الـٔ بویوك خصمنك بوتون
فعالیتنی ، قابلیتنی بیه‌رك یکی تورانه ناصـل خدمت ایتدیکنی
بیلیورمی ؟

کیجه یاریسی اوطه‌م وورلدی. قالقدم ، آچدم . عمجه‌م،
چهره‌سی بوزوق ومتأثر کیردی .

— عاصم ، دیدی ، بزم غزته‌لرده آرتق نه یاپدقلرینی
بیلمه‌یورلر . قیا حقنده‌کی اومقـاله‌یی عدم مرکزیت غزته‌سی
نه‌دیه یازدی ؟

— نه‌بیله‌یم عمجه‌م، اونلرك غزته‌سنده سزك ایچون قومیص
مسئله‌سی نه‌دیه یازلدی ؟

— یوقسه بونی سنمی ویردك ؟

— خایر ، فقط بونك نه‌ضرری وار ؟

— نه‌ضرریمی وار ؟ فقط قیـایی اولدیرییورز . بوکیجه
قطعیاً اویومیور . علاجنك مقدارینی ایکی درجـه آرتیردم ،
ینه اویومیور . عصبی بر حمـاء هزیان ایچنـده . بونی مطلق
تکذیب ایتملی .

— ناصل اولور ، عمجه ؟ حمدی پاشانك بویله برحوادثی

تکذیب ایتدیرمه‌سی فرقه‌سی آراسنده ناصل بر تأثیر یاپار ؟ ذاتاً اولندیککزدن بری تورانجی اولمغه باشلادیغکز یاواش یاواش سویله‌نیور بیله !

عمجه‌م ایکلر کبی برشیلر میرلداندی . و بیاض باشی اللرنده، برزمان ایکی طرفه صاللاندی . بویك مهم و آجی برموقعدی. نه‌یاپه‌جقدی؟قلبی ایله اعتقاداتی وبوتون حیاتنك اساساتی شیمدی قارشی قارشی‌یه چکیشیوردی .

— اداره خانه‌یه کیت ، صاحب امتیازه قیانك خسته‌لغنی ، هرشیئی آکلات. بوحرکتك صرف انسانی برشی اولدیغنی سویله. بکا شخصی برخدمتده بوایشی یاپسون .

دوشوندم ، دیمك عمجه‌م بیله برکون سودیکی بر قادینك صحتی ایچون اساساتی ضعیفلاتیوردی . برتجربه اولمق اوزره :

— یا یازمازلرسه ؟ دیدم .

— او حالده قیا بوأودن چیقوب کیده‌جك . معاهده‌مزه بوداخل دکلدی دییور وامین اول که کندی طرفندن سوزینه اوقدر حرمت ایدن بوقادین بز سوزیمزی طوتمازسه‌ق مطلق چیقار کیدر . بونی منع ایده‌میز .

— کیدرسه نه اولور ؟ سزده اسکی حیاتکزه وموفقیتکزه عودت ایدرسکز، عمجه!

— چوجوق ! بونك فرقه‌مزه آچه‌جغی اسقاندال ، یا !

— صرف بونك ایچونمی ؟

— صوص ، عاصم ، خسته ويورغونم . كچيرديكم بحرانلرله برباشقه‌سى مطلق چيلديرردى . بن كيدييورم . آياق سسلرينى ايشتمه‌يورميسك ؟ سن ده غزته اداره خانه‌سنه !

— شيمدى ؟ بووقت ؟

— سن كيتمزسه‌ك بن كيده‌جكم .

— يكى ، قالكز عمجه ، كيدييورم !

عدم مركزيته بوتكذيبى ممكن اولديغى قدر ماهرانه يازدبرمقاله برابر ، اعتراف ايدرم‌كه هم يكى تورانيلره هم ده بزم فرقه‌ده‌كيلره پك باقه‌ميوردم ؛ هپ بزمله استهزا ايدييورلر كبى كليوردى .

بونك چيقماسى بيله قيانك سينيرلرنده بومقاله‌نك ايلك تأثيرينى ازاله ايتمه‌دى . بر هفته كچمه‌دن دوقتورلر قيانك‌سياحته چيقارلمه‌سنده مطلق اولارق اصرار ايدييورلر، عكسى تقديرده مسئوليت قبول ايتمه‌يورلردى .

قابينه تشكيلى اولا اوغوزه تكليف ايدلدى . او ، رياست قبول ايتميه‌جكنى فقط بريكى توران‌قابينه‌سنه ممنونيتله كيره‌جكنى سويله‌دى . قابينه تشكيلنه نهايت اسكى يمن قهرمانلرندن احمد فوأد پاشا مأمور اولدى . اوغوز كندى آرزوسنه بناءً قابينه‌ده هم معارف هم ده داخليه ناظرى اولمشدى . قابينه مجلس مبعوثانه كلمه‌دن عمجهم مجلسدن اذن ايسته‌دى . كندى فرقه‌سى قابينه اعتماد رأيى ايسته‌يه‌جكى كونه قدر قالماسنى، مطلق اوكون

هیچ اولمازسه اعتمادرأیی ویردیرمه‌یی منع ایده‌مزسه بیله افکار عمومیه‌ده یکی قابینه‌نك پروغرامنك مضراتنی حس ایتدیره‌جك صورتده بویوك بر نطق ایراد ایتمسنی ایسته‌یورلردی. عمجه‌مك کوزنده یاشلرله دوقتورك راپورینی آرقداشلرینه کوستردیکنی کورنلر اولدیغنی ادعا ایدییورلردی. حمدی پاشایه اذن‌ویرلمه‌سنی کویا اوغوز بك ترویج ایتمش ایمش کبی روایتلر چیقدی. عمجه‌م قیا ایله مملکتدن حرکت ایتدیکی کون غزته‌لر قیانك خسته‌لغندن، قیا کبی بر وجودك ضیاعنك معناسندن فلان بر چوق بحث ایتدیلر. ینه یکی توران غزته‌لری بو موضوعه قارشی ساکت وعنود برلاقیدی کوستردیلر.

۱۵ کانون اول ۱۳٤۷ ، شهزاده باشی

عمجه ،

قابینه جمعه ایرته‌سی کونی مجلسه کلدی ، بیاننامه‌سنی اوقودی .
بونی غزته‌لرده کوریبوردم . سعرد مبعوثی خورشید سالم بك
جداً بلیغ وشدید برنطق ایله مملکتی فلاکته کوتورن بوپولتیقه
صاحبی قابینه‌یه اعتماد ایدلمه‌مسنی سویلدی . بوکا ، قارشی طرفدن
سکود مبعوثی ارطغرل بك جواب ویردی . ارطغرل اوغوزك
نسخهٔ ثانیه‌سی . فقط نرده اوغوز ! اوغوز حکومت موقعنده
اسکیسی کبی سویله‌یه‌مه‌مکدن عادتا قودورییوردی . بر چوق
پاطیردیدن صوکره طبیعی اولارق بویوك برا کثریتله اعتمادرأیی
آلدیلر . بز سزك اولمادیغکزی بللی ایتمه‌مك ایچون پك چوق
چالیشیورز . بن همان هرکون یکی عثمانلی‌یه یازییورم . ینکهم
سزکله برابر بنمده برآز یکی عثمانلیلق قانمی اویوشدیرمشدی .
شمدی اولانجه قوتمزله چالیشیورز . بوراده بعض عجیب شیلر
اولیور . پادشاه وکلا ایله بعض مبعوثانه بر ضیافت ویردی .
ضیافتده پك طبیعی اولارق اوغوز بکه آیریجه التفات ایتمش ،
نره‌ده بویودیکنی ، ناصل تحصیل آلدیغنی صورمش . بروسه‌ده
تاتار محله‌سنده دوغدم ، تحصیلمی ، داها دوغروسی تربیهٔ

سیاسیه‌سی بروسه‌نك بویوك جامعلرنده واسکی پادشاهلرك اسکی
بویوك تربه‌لرنده ، سوکیلی خاقانمز ، دیمش !

بروسه‌ده تاتار محله‌سنده ! آرتق آکلارسکزیا ، نه قدر
اصیل بر آدم اولابیله‌جکنی ! ناظر اولدقدن صوکره نه قیافتی
دکیشدیردی ، نه اوضاعنی . ضیافته استامبولینك آلتنده یموشاق
بر منتانله کیتمش . بوراده اجنبی غزته‌لرندن برینك محرری
بر أنترویوویاپمش ، قیافتی دکیشدیرمه‌سی موضوع بحث اولمش .

— عمرمده یاقه‌لق طاقمادم وبوندن صوکره‌ده طاقمغه نیتم
یوق ، دیمش . پك قبا فرانسزجه سویله‌یورمش ، ممکن اولدیغی
قدر بك اوغلی حیات اجتماعیه‌سندن قاچیورمش ؛ حتی برقادین
دشمنی دنیله‌جك قدر قادینلردن اجتناب ایتدیکی ایچون یکی
توران پولتیقه‌سنده قادینلرك سویه‌سنی یوکسلتمك ، حیات
اجتماعیه‌ده اونلره بر انسان موقعی ویرمك ایچون چالیشماسنه
اخلاقیله ضد بر قاعده دییه باقیورلر . بونلر یکی عثمانلی مزاح
غزته‌لری ایچون بویوك سرمایه تشکیل ایدییور . کچن کون
خنده‌ده بر قاریقاتوری واردی . آیاقلرنده چاریق ، آرقه‌سنده
استامبولین ، مینتانك یاقه‌سی چاپیق ، آرقه‌سنده او ابدی
قورشونی قوستومی . لاقیردی سویلرکن ألارینی پانتالونك بلنه
صوقمق ایچون یلکنی کوملکنك اوستنه دوویرمش ، قارشیسنده
ظریف ، کوزل چارشافلی برقادین :

— قادینلر نامنه تشکره کلدم ، بویوك ناظر ، نهایت سز بزه

قادين اولدیغمزی حس ایتدیره‌جكسكز ، دییور .

ناظرك كوزلری دونمش :

— قادینمی ؟ تكریم اسیركه‌سون ، صرف سزی قادینلق قیافتندن چیقارمق ایچون یكی بر پولتیقه ایجاد ایتدم ، دییور .

فقط نجه اوغوزك بو حاللریله آلای ایتمك اونك علیهنه دكل لهنه چیقیور ، بو ضعفلر مفرط ملتپرورلرك تقلیده قدر قالقیشه‌جقلری برر فضیلت اولیور .

داخلیه نظارتنه كله‌لی برهفته اولمادن مجلسده براستیضاحده مهم بر نطق ویردی . بوكا هجوم ایتمك ایسته‌یورز . فقط پك ضعیف نقطه‌سنی بولامیورز . صورت قطعیه‌ده عدم مركزیته دوغرو كیده‌جك اما بونی یكی عثمانلی اداره‌سندن دها شدید بر اداره وقوتله یاپه‌جغندن آرتق دولتی تقسیم ایده‌جكلر ، اوته‌كیلر باشقه یرلره التحاق ایده‌جك فریادی قوتنی غائب ایدییور . اونی طبیعی فرنك غزته‌لری تلغرافله ویریرلر . بن داها واضح اولسون دیه بعض پارچه‌لرینی آلیورم . همان یازوب بو آقشام پوسته‌یه ویره‌جكم :

بونجه سنه‌در یکی تورانك حاضرلادیغی (۱) تورك ملتنی یوکسلتمك ؛ (۲) تورك ایمپراطورلغی عناصر مختلفه‌سنی عدم مرکزیت ایله اداره ایتمك پولتیقه‌سنی یکی توران بوکوندن اعتباراً موقع تطبیقه قویمغه باشلایور. تکرینك اذنیله بونی تطبیق ایده‌جکدر. فقط بوقدر ضد ومتنوع امللر بیننده‌ین مختلف قوملر آراسنده بونك ایلك تطبیق ایدلدیکی سنه‌لر حتی بلکه ربع عصر بویوك تهلکه ومشکلات کوره‌جکنی یکی توران تماماً تقدیرایدییور. یکی توران بوعدم مرکزیتك برداغلمه شکلنه منقلب اولمامسنه بوتون وارلغی ایله قرار ویرمشدر. مختلف عناصری مختاریته دوغرو کوتورن بویوك امتیازلر ویریلیرکن تورك کویلوسنه، اوته‌کی عناصر آراسنده الکچوق کریده اولان تورك معارفنه، آناطولینك عمومی عمرانه برنجی درجه‌ده قوتنی وقابلیتنی صرف ایده‌جکدر. کوچوك تورك اراضی صاحبلرندن عسکر آلمامق، تورك کویلرنده خوجه‌لق ایده‌جك اعدادی طلبه‌سنی [هرنه‌جنسدن اولورسه اولسون] عسکردن معاف طوتمق، اسکیدن روم ایلی‌یه صرف ایتدیکی فضله یول وشمندوفر ومکتب تخصیصاتنی یکرمی سنه مدتله آناطولی‌یه صرف ایتمك ایچون قانون لایحه‌لری حاضرلایور. بونی تورك، غیر تورك یکی توران فرقه‌سی

مبعوثلرینك قبول ایتملری تحت قراره آلنمشدر . بو نقطه‌لرده حتی مخالف تورك مبعوثلرینك‌ده بزه ظهیر اولاجغندن امینز . بوتوزكلره خصوصی امتیاز قانونك یالکز یکرمی سنه مدتله مرعی اولماسنی حکومت مجلسدن ایستیه‌جکدر. اوندن صوکره حکومت بوتون عناصرك بولندیغی اولکه‌لرك وتورك ایمپراطورلغی اقوامنك هرصورتله اداره وترقیسنی کندی قابلیتنه ، ثروت طبیعیه‌سنه وچالیشقانلغنه ترك ایده‌جکدر . یالکز عناصر آراسنده‌کی موازنه‌یی محافظه ایچون حکومت بو ایلك یکرمی سنه صوکره الك کریده قالانلره والك ضعیف اولانلره اولا یاردیم ایتمه‌سی ایچون ، ولزومنده تطبیق ایدلمك اوزره ، دیکر برقانون داها حاضرلامقده‌در .

عدم مرکزیتی تمامیله تطبیق ایده‌بیلمك یکرمی سنه‌لك بر سکونته وتورك عنصرینك غائب ایتدیکی موازنه‌یی بولمسنه وابسته اولدیغندن حکومت بو آرالق صالح و آسایشی وسکونت مملکتی اخلال ایده‌جك هردرلو حرکته مستثنا بر شدتله مقابله ایده‌جکدر .

حکومت عینی زمانده مختلف یرلرده‌کی مختلف قوتلره کندیلرندن مأمورلر، والیلر، وملیس تشکیلاتی همان یاپه‌جقدر. فقط بو ایلك یکرمی سنه ظرفنده عدم مرکزیت ایله اداره ایدیله‌جك غیر تورك عناصری عادل ، فقط صیقی بر تفتیش

آلتنده بولندیره‌جقدر . کندی ریاستم تحتنده تشکیل ایده‌جکم
بی طرف وعادل بر هیئت تفتیشیه روم ایلی، کردستان، عربستان
وروملرله مسکون آطه‌لرك مکتبلرینی، طرزاداره‌سنی حکومتك
تفتیشنه آچیق براقلمه‌یی تأمین ایده‌جکدر . غیر تورك مسلمان
قرده‌شلریمزدن تورك ایمپراطورلغندن آیری بر اداره تشکیلی
ایچون چالیشانلری یاخود او فکری تلقین ایدنلری ، غیر تورك
وغیر مسلم قرده‌شلریمزدن دیکربالقان‌ویاخوداجنبی حکومتلرندن
برینه التحاق فکرینی تدریسات ایله یاخود باشقه بر واسطه
ایله ویرمکه چالیشانلری حکومت شدتله تأدیب ایلیه‌جکدر .

بن پولتیقه‌ده ، خصوصیله داخلی پولتیقه‌ده حکومتلرك
مطلق بر امل ومقصدی اولماسی ناصل لازمسه او امل
ومقصدلرینی ملته واضح بر صورتده تبلیغ وملتك یاردیمنی ،
اشتراکنی تأمین ایچین عینی آچیق وصمیمی بر خط حرکت
اتخاذ ایتمه‌لری لزومنه ایمان ایدرم . بو ایمانه توفیقاً حرکت
ایده‌جکم . بکا یاردیم ایدن هر قوم ، هر قرداش ووطنداش
بوکون برداخلیه ناظرینك نفوذ وقدرتی ، مشکل فقط شرفلی
وظیفه‌سنی یاپیور دیمکدر . بونلرله ال اله چالیشه‌جغز . فقط
تورك ایمپراطورلغنك صوك چاره وتدبیر نجاتی اولان بوآچیق
پولتیقه‌یه خیانت ایدنلره هیچ امان ویرمیه‌جکز . تورك
قرده‌شلریمك مبارزهٔ حیات واستقلالده صوك چاره‌لری ، غیر

توركـ قردەشلریمك‌دە ترقی وسعادتی ایچین ینه صوكـ چارەلری دییە دوشوندیكم بوخیرلی یوله هپسنی دعوت ایدرم .

ناصل آمریقادە جنوب شمالدن آیرلمق ایستەدیكی زمان سلاحله ، طوپله یوله كتیرلدی وبوكون بربرندن قوپمـاز بر آمریقالیلق واسطەسیله مربوط جماهیر متفقه بربرینه اورولدی ایسه بزدە بو مختلف اقوامی بو بویوك ایمپراطورلغك استقلال وسعادتنه كندی منفعت واستقلاللری یولندە بربرینه اورمك ایچین ، هیچ یولمزدن انحراف ایتمیەجكز .

هپمزی یارادان تكری هپمزك یاردمجیسی اولسون .

شیمدی بو نطقك یکی عثمانلیلر اوزرینه تأثیرندن قورقیورم. نه دیرسکز ؟

امید ایدرم که سیاحت ینکه‌مك اعصابنه بکله‌دیکمز سکون وعافیتی ویردی . سزکده سعادتکزه تمنی کارم ، محترم عمجه‌م. بنی یکرمی بش سنه‌در تربیه ایتدیککز یولده بوکون هر وقتدن زیاده ثابت وعزمپرورم. عمریکزده آرتق هیچ برشی یاپماسه کزده سزك مملکتده یاپدیغکز پولتیقه‌یی بن سزك اسکی قابلیتکزله دکلسه بیله اسکی شدت وفعالیتکزله تعقیب ایده‌جکم . اللرکزدن اوپر ، ینکه‌مك صحت خبرینی وامرلرکزی بکله‌رم .

یکنکز

عاصم

برلین، ۱۸ کانون‌اول

عزیزم عاصم،

شیمدی پوسته‌خانه‌ده سنك مکتوبکی غزته‌لرله برابر آلدم، اوقودم. ینه بوراجقده جواب ویریورم. اولا سیاسی قسمنه کله‌لم: اوغوزك نطقی قدرتلی فقط قدرتلی وصمیمی اولدیغی قدر ضعیف نقطه‌لری‌ده وار. اولا تورکلره وعد ایتدیکی امتیازات. بونی غیر تورکلر ناصل تلقی ایده‌جك؟ عربده‌نك بویوکی بورادن چیقاجق. بو نقطه‌ده یکی عثمانلی تورك مبعوثلرینك بعضیلرینی جلب ایتمکه، تردده دوشورمکه موفق اولابیلیر. فقط آناطولینك بویوك بر قسم وارداتنی آلان روم‌ایلی بوندن محروم اولونجه نه یاپه‌جق؟ بوامتیازات آیاق اوستنده دورمیور، هله صمیمیت و آچیق پولتیقه! بویله بر پولتیقه‌داخلی، خارجی نرده کورولمش؟ بوکا یقین ایلکی بوقدرمعترض قازانمادن‌یاپه‌مازمیدی؟ بو نقطه‌یه سز قطعیاً اعتراض ایتمه‌ییکز، مملکتده مدهش بر آقینتی کبی آقان، آرتان ملیتپرور جریان بزم‌فرقه‌ده بردرجه‌یه قدر موجود؛ بونی کوجندیره‌بیلیرسکز. سز عدم مرکزیته قلاسیق هجومی یاپیکز. ذاتاً بوعدم مرکزیت، نائل‌اولانلرك بیله اعتراضنی جلب ایده‌جك بر ماهیتده. نجه عدم مرکزیت

ایسته‌ین عناصر عثمانلی دولتندن آیرلمق ایستـه‌ینلردر . بونلر ایسـه بو تفتیشی قطعیاً قبول ایتمیه‌جکلردر . دیکر قسم غیر تورکلرده ذاتاً مرکزیتی ایسترلر . اوغوزك عدم مرکزیتنده‌کی میلیس عسکرلری تشکیلاتنك همان اجراسی بکا اك تهلکه‌لی قسمی کلیور ؛ بونك اوزرنده فرقه نامنه دکل وطن نامنه چوق توقف ایدیکز. بو بروسه تاتار محله‌سی محصولی چاپقین شیمدیلك برمیلیس عسکری مسئله‌سنی چیقارمایه ایدی حالی بوقدر وخیم کورمیه‌جکدم . بو ، راحتمی قاچیردی . شـدت پولتیقه‌سنه کلنجه بوده اتحاد وترقینك ایلك مرکزیتله برابر تطبیق ایتمك ایسته‌دیکی پولتیقه . بوکا مرکزیتله موفق اولامادی ، عدم مرکزیتله عجبا داهـا چابقمی موفق اولاجق ؟ هرحالده شو دیدکلری اوزرنده اوغوز بیلدیکی کبی اویناماسون دیه ممکن اولدیغی قدر سیاحتمی تقصیر ایده‌جکم .

فقط اوغوزله بو دفعه جداً بوغاز بوغازه کله‌جکم . بو مبارزه‌نك بیلمم قیا اوزرنده نه تأثیری اوله‌جقدر ؟ فقط بونی یاپمغه مجبورم .

شیمدیلك برآی ایچین آلتمش بش سنه‌لك حیاتمك ایلك تعطیلنی یاپیورم . قیانك اوبقوسی ، اکر بنی آلداتمایورسه ، دها ایجه. اسکیدن داها ضعیف، فقط بکا برآز دها جانلی کلیور.

یکی توران مسخره‌لغی سیئه‌سنه بن‌ده اوغرادم . قیانی سوقاقده آوروپا قیافتنه صوقامادم . چانطه‌سندن سـیاه ایپك

جبه‌سیله بیاض قرپ دوشین اورتو چیقدی . سویله‌دم ، سویله‌دم ؛ نه شدت نه‌ده استرحام کار ایتمدی . ساده‌جه :

— بنم قیافتمدن اوتانیورسه‌کز استانبوله دونه‌رم ،دیدی .

هیچ اولمازسه چاریق کیمه‌دیکنه متشکر اولدم . ترندن اوچان جبه‌سی ، بیاض اورته‌سیله چیقدی . نه ایسه اونی برنوع راهبه فلان ظن ایدییورلر ، غالبا . فقط کوزللکی نظر دقتی جلب ایدییور . شیمدی ایچمدن عقلنه چاریق کیمك کلمدی دیه شکر ایدییورم . سوقاقلری وبوتون مؤسساتی بویوك بر دقت ومراقله تعقیب ایدییور . فرانسزجه‌سنی هیچ اونوتمه‌مش . اون بش یاشنده ناصل قونوشورسه اویله قونوشیور . اوتلده غارسونلر اوزرینـه بویوك بر تأثیری وار . یکی اوطه‌مزده ییورز . کیجه تان هاوزره کوتوردم . بر آز آلمانجه‌ده‌بیلدیکنی ایلك دفعه آکلادم . کندی کندینه اوکرنمش اولدیغنی ، اوقودیغنی فقط قونوشمادیغنی سویله‌دی .

« سلام سکا ای کوزل کوك ! سلام سـکا وطنك یشیل تارلالری ! » پارچه‌سنده‌باشنی لوجه‌یه دایادی ، یاناقلرندن‌یاشلر آقمغه باشلادی .

غزته آرایور ؛ فرانسزجه غزته‌لری بولدیرتیور . بویوك بر صبرسزلق وصیقنتی کوسته‌رییور . شیمدی مطرد برهوا ، روز کارسز وقورو بریربولمق ایچون تیروله ،اینسبروغه‌کیده‌جکز . فقط قورقیورم عاصم ، قورقیورم‌بوراسی‌ده‌اوکا شفا ویرمه‌یه‌جك . بکا ترنده دون بردن بره دیدی‌که :

— مطلق بکا ساحت لازمسه آناطولی‌ده بریره کوتورملی ایدیکز . صانکه یشیللك ، اورمان وصوبزم یوردیمزده یوقمی؟

— فقط یوللر هر وقت منتظم دکل وشمندوفر یوق . هله اوتل !

— شمندوفری اولمایان یرده آته بینردك ، یکی تورانك هیچ تصور ایتمدیککز یرلرده یوردلری وار .

— بوقدر راحتمی ؟

جواب ویرمدی. یکی توران قوللقسیونده تورك عسکری کبی باشقه کتابلر وارسه کوندر . ایچمده بوچوجوغه نهایتسز بر آجیمقله ، حدتله برابر برده حرمت وتقدیر وار . آدم عقللی بریره صرف ایدلسه نه‌قابلیت ؛ آزیجق دها آز شووه‌ن وآز مفرط اولسه نه ذکی وایی برقادین . . فقط هپ بونلره رغماً بنی بوقادین مطلق براقه‌جق . اکر کندیسی کیتمزسه اولوم آلوب کوتوره‌جك . اوقدرکه یوزی ، کوزلری بودنیادن باشقه بر کوزللك آلدی ! دون حیوانات باغچه‌سنی کزدك . قفسلرده یشیل وحر اورمانلرینك حسرتیله بویونلری بوکولمش ، کوزلری سونمش کوزل وحر قوشلر ، محزون کوزلریله یوردلرینی دوشونن محزون غزاللره قیانك آراسنده بر مناسبت بولدم . بن اختیار عسکر نیچین بوکوزل اسیری بویله طوتدیغمی دوشوندم . فقط دوشوندم . فقط ناصل ونه‌دیه صالیویره بیلیرم ؟ بیلمم عاصم

سز ومسلکم بکا کندی فلاکت وحیاتمی یاشامق ایچون هیچ حق ویرمیه‌جکمیسکز ؛ چوق شکرکه وجدانم بکا مملکتك سلامتی ایچین بوزواللی قیابی اوغوزدن ویکی توراندن اوزاق طوتمق لازم کله‌جکنی سویله‌یور . یوقسه اونی یانمده بویله حبس ایتمکدن براذا دویه‌جقدم . کورویورسك ، آرتق تماماً اختیارلادم ، عاصم .

شیمدی قیانك صوك یابدیغی شی نه‌در بیلیرمیسك ؟ بنده عثمانلیلغه بدل تورکلك حس اویاندرمق . بواوکا لاقیردی سویله‌مکه وسیله اولدیغی ایچین سکونتله دیکله‌یورم. فقط زواللی چوجق ، ناصل تجربه‌سز ! شیمدی سیاه صاچلرینك آغیرماسنه رغماً اوقدر چوجوق وصافدلکه ! بوتون حیاتی وموفقیتی مطلق بر صمیمیت ودوغریلق اوزرینه مؤسس . اوغوزك دوغرولق پولتیقه‌سی قدر برصاف چوجوق اویونجاغی . فقط موفق ده اولدقلری زمانلر وار . هر حالده بوصافیت پولتیقه‌ده نه‌قدر مضرسه تورك ملتنك حیات باطنیسنده اخلاقی بر تجدد وتحول ایچون اوقدر مفید . یالکز ؛ کندیلرندن باك باشقه ، اساسی قورنازلق اولان قواعد اخلاقیه ایله مقید دیکر عناصرله مبارزهٔ حیاتده آلداتمایه‌جقلرمی ؟ باق سکا پولتیقه یرینه نه اوزاق شیلردن بحث ایدییورم .

کوزلرکدن اوپه‌رم . چالیشمه‌که ممنون اولدم . انشاءالله موفق اولورسك !

عمجه‌ك

حمدی

عمجه‌مك بومكتوبی المده بویوك برحدتله صیقدم. آرتق
قوتلی دماغی ، هرشیئی قیا قارشیسنده جیلق اولمشدی. اوقطعی،
واضح، سیاسیاتك الك اینجه نقطه‌لرینی هیچ برشیدن چكنمز بر
اینجه‌لك ایله تطبیق ایدركن اخلاقی ، حسی هیچ برملاحظه‌یی
ذهننه اوغراتمایان حمدی پاشـا شیمدی نره‌ده ؟ دیمك كه قیایی
فدا كارلغه اغفال ایدیشی سیاسی برموفقیت مقصدیله دكلدی .
فقط او دقیقـه بیله غزته‌لر ایچین تعلیمات ویریركن ذهننـده
سـیاسیاتك الك بویوك موقع طوتدیغی حسـنی ناصل تلقین
ایدییوردی . قلبمده قیایه قارشی بومكتوبدن صـوكرا سوغز
بركین قاباردی .

بو آرالق اوغوز بوتون فعالیت وقدرتی ایله معارف وداخلیه‌ده
چالیشیوردی . بوسنه حتی بودجه‌دن اول عدم مركزیت اصول
اداره‌سی وتورك ـ بوكا طبیعی ارمنی وكردلركده داخل اولدیغی ـ
ولایتلرینك خصـوصی امتیازلری ایچین قانون لایحه‌لرینی یكی
تورانك قزاندیغی بویوك موفقیتك حراتی صوغومه‌دن مجلسه
ویردی . بونلر انجمنلرده مذاكره ایدیلیوردی. برپازارایرته‌سی
كونی ایچون هیئت عمومیه‌نك روزنامه‌سنه كچمشدی .

بونی تلغرافله عمجـه‌مه خبر ویردم . اون ایكی سـاعت

صوکرا مستعجل برتلغراف آلدم : « جمعه ایرتەسی اقشامی استانبولدەیم . » بوکا پك زیادە سویندم . نهایت عمجەم قیانك نفوذینه رغماً اسکی حیاتنه ومملکت ایچین اساسلرینی مدافعەیه کلیوردی .

جمعه ایرتەسی آقشامی یدی قولەدە بویوك غارده ساعت یدیده کلن اکسپرسدن عمجەم وجبەسی وباش اورتوسی ایله قیا ، چیقدیلر . قیانك رنکی صولغون ، فقط کیتدیکندن بك چوق جانلی ایدی . او اقشام عمجەم یمکدن صوکرا قیانك حضورینك یموشادیجی تأثیرندن قورقار کبی :

— هادی ، عاصم سنك اوطەکه چالیشمغه . قیا ، سن اذن ویرسك ، دکلمی ؟ دیدی .

قیا ، ماصەنك اوزرنده بولدیغی غزتەلره دالمشدی .

یوزنده اوزون بر حسرتدن صوکره سوکیلی بر شیئه قاووشمقدن متولد برحظك ویردجکی پنبه و کوزل بر سکون و سکونیله برابر اوزاق ، خولیالی بر تبسم واردی . اودقیقه احتمال اوغوزك آتشین نطقلرندن برینی اوقیوردی . عمجەمك خطابنك نه معناسنی نەده کیمدن کلدیکنی آکلامیەجق قدر دالمش اولدیغنه امینم . فقط ، بلکه غیر اختیاری ، باشنی قالدیردی . چهرەسنده او آیلردن بری کورمەدیکمز ایلك سکون وسعادت رؤیاسیله تبسمی صولمادن باقدی . او وقت عمجەمك بوتون وارلغی ایله ، آیرلمق ایستەدیکی نفوذه نەقدر مجلوب اولدیغنی

قلبم آته‌رق آکلادم . بر آن قدر، اولدیغی یرده آیاقلری کری کیتدی . صوکره چابوق بر کندیسنی طوپلایشله اوطه‌دن چیقدی . وبتمله آشاغیده جداً چالیشدی . اوغوزك مختلف زمانلرده‌کی نطقلرینك مهم نقطه‌لرینی ضبطایدییور ، تا اسکیدن بیلدیکم برفعالیتله دولاشیور، کوزلری ثابت وفعال،دوشونیوردی. بو پك شایان ممنونیت برعلامتدی .

نهایت مشهور پازار ایرتسی کلدی . مجلس مبعوثان مثلی کورولمه‌مش بر ازدحامله دولمشدی . قابینه‌نك اوکونکی چهره‌سی پك معنیدار وتورکدی . یمن قهرمانی احمد فؤاد پاشا اونیفورمه‌سیله، خارجیه ناظری آلپ تکین بك یووارلاق تورك چهره‌سنك آناطولی سکوتی آلتنده‌کی احتیاط واعتدالی ایله کورونیورلردی. نافعه ناظری پانچه مقتدر، ذکی وعزمکار برسلاوچهره‌سی ؛ زراعت ناظری وارتکس افندی آناطولینك باشقه چهره‌ده ناموسلی ، فدا کار و جسور چوجغی ؛ پوسته ناظری بر کنج روم ، اوقاف ناظری کوزل نجیب چهره‌سیله چولك عرب مدنیتنی هضم ایتمش بر کنج عرب! شیخ الاسلام دیکر اختیار اسکی بر عرب ، نهایت حربیه ناظری‌ده مائی وبارد متحکم کوزلری، متین فقاسیله طرابلس محاربه‌سنده چولده یکی برحیات وبلدهٔ عمران یارادان وطنك سوکیلی بر چوجوغی ایدی . الك شایان دقت نقطه قابینه‌نك غیر تورك اعضالری اسکیدن بری تورك ایمپراطورلغنه صادق قالمش

عزمکار ، فقط عدم مرکزیت ایچین اتحـاد وترقی ایله ایللك سنه‌لری چارپشمش نهایت‌عین فکرواساسله طوپلانمش معروف وبویوك سیمالردی . نهایت داخلیه نظارتنك یکی قانون‌لایحه‌سنی مذاکره‌یه‌قویدیلر ، ایشته‌بوکون‌عجه‌مك بوتون‌حیات‌مسلکنی تتویج ایدن اك بویوك کونی، بلکه‌ده‌صوك بویوك کونی اولدی .

هرماده موقع مذاکره‌یه قونلدیغی زمان اوزون وآتشین برنطقله اوغوز طرفدارانی عادتا صارصه‌جق بر قدرت وضوح ومنطقله سویله‌دی ونهایت خاتمه اوله‌رق :

— یاکاش یاپیورسکز وطنداشـلرم ، دیه هایقیردی . مملکتك‌اختیار وتجربه‌کار برعسکروسیاسیسی صفتیله‌سویلیورم‌که بوتورك ملیتپرور، روم‌ملیتپرور داها بیلمه‌م‌نه‌ملیتپرور، جریانیله عدم مرکزیت بر فلاکتدر ، برمقاســمه وانحطاطدر . ذاتاً ملیتپرورلك جریانی وعدم مرکزیت جریانی بو ایشدن بربرینی دوغوران ایکی مصیبت! ظن ایدرمیسکزکه باشقه لسان، باشقه ماضی ، باشقه امللرله بر حکومته یدی سکز عرق تشـکیلات سیاسیه‌لری‌ده آیری اولدیغی حالده صـادق قالـون؟ خایر ! . داغیلیورز . اینـانکـز ، تورکلر سزکه بوملیتپرورلك تورکلك دیه عثمانلیلقدن رجعت ایدییورسکـز ، اوته‌کی وطنداشلریکزله

آرا کزده‌کی منفرد باغی چوزییورسکز ؛ غیر تورك عثمانلیلر سز که برر برر کندی خصوصی قانونلر، خصوصی امللر، لسانلرله واداره‌لرله ملیتیرورلك جریانیکزك طبیعی بر نتیجه‌سی اولارق آیری آیری آیریلیورسکز، سزکده عثمانلیلق رابطه‌کز چوزیلیور وطن ایتمه‌ییکز که بونکله کندی باشکزه کندیکزه مخصوص بر حکومت یاپه‌بیله‌سکز ! بوده خایر. بوعرقی وملی تمایلاتکزه مغایر حکومتلرك برر لقمه‌سی اولورسکز. ارمنیلر روسیه، عربلر انکلتره و آطه‌لر بحرسفیده‌حاکم بحری مملکتلر، وملتلرك اراسنده شخصیتکزی، ملیتکزی نامکزی، هر شیئکزی تورك ایمپراطورلغی خولیاسی ایله داغیدییورسکز. وسز تورکلر، سزلر بوحالکزله، بووطندن کندی الکزله بویوك پارچه‌لر قوپاردقدن صوکرا عجبا آناطولیده کوچوك بر عشیرت حالنه عودت ایتدیککزی بلکه آلتکزده یالکز آتلریکزله آسیای وسطایه یوزیکزی چویردیککزی آکلایه‌مایورمیسکز ؟ صوك سوزی سویله‌مه‌دن دوریکز وبرآن دوشونکز ! اکر مرکزیتدن داخلیه ناظری بك افندینك اولدن بری یکی توران پولتیقه‌سنك یکانه سلاحی وقوتی اولارق تورك‌عنصری متضرر اولیور، تورك عنصری بیتیور فریادی دوغری ایسه عدم مرکزیتدن‌ده بوتون برعثمانلی ایمپرطورلغی داغیلیور. هم نیچون تورك عنصری، تورك عنصری دییه هایقیرییورسکز ؟ تورك عنصری ایسترسه داغلسون، ایسترسه

مضمحل اولسون ، تورك عنصری عثمانلی ملتنده یاشایه‌جق توركلك وهویت براقامشدر . آمریقاده هانکی انکلیز آمریقایی تشکیل ایدن ایتالیان ، اسپانیول وسائر قوملره قارشی انکلیز ، انکلیز عنصری دییه بر دعواده بولنمشدر؟ بوکون نه آنغلوساقسون ، نه لاتین اولمایان بر آمریقا حکومتی و آمریقا ملتی خصوصی ملیتلرك محویله عمومی بر ملیت آلتنده بر آمریقا ملتی یاپمش دکلیدر؟

عمجه‌م بونی سویلرکن اوقدر متأثر وصمیمی ایدیکه بوتون مجلس بر آن ایچون صمیمی و تهلکه‌لی بر سکوتله صوصدی . صوکره هرکسك غیر اختیاری کوزی اوغوز بکه دوندی .

اوغوز، عمجه‌مك بوتون مقصد و املنك قلبنك آتشی کورونن تهیجنه قارشی هرشیئی قاورایان براعتدال و سکونت آلتنده حس ایدیلن مطلق ویکی بر کنجلك حیاتیله کرسی‌یه کیتدی . قابینه اعضالرینك منتظم سیاه ردنغوتلرینه بدلاً اوبول، ابدی قورشونی قوستومیله ابدی و قورشونی ایپك کوملکنك قدرتلی وعضله‌لی بوینی آچان یاقه‌سنده قیرمزی بویوك بر بویون باغی کوریلیوردی . قیر و اوزونجه صاچلری آلتنده هپ خط وقوتلی اعضای وچهیه‌سیله صوك کونلرده صوك درجهٔ قابلیتی ایله حیات طاشان باشیله خلقه بر آز باقدی . بو

أونك لاقیردی سویله‌مدن دائمی عادتی‌ایدی. قولنی قوستومنك بول قولی آلتنده بوتون قدرتلی عضلاتنی وبو مختلف عرقلری ملیتلرینه بربرینه رغماً باغلایه‌جق دوکومی‌یاپمغه قدرتی اولدیغنی کوستەریرکبی قالدیردیغی زمان اسمر و ناصرلی بویوك النك خفیفجه تیترەدیکی محسوس اولیوردی . بو دفعه‌کی توقفی هر زماندن فضله اولدی . صوکرا مثلسزسسنك بوتون آمریت واقناع ایدیجی آهنك وعظمتی ایله عادتا جمله‌سی جمله‌سنه مقابله ایتدی :

یا کلیورز وطنداشلرم، دیه کورله‌دی . مملکتك حیاتنك تامنابعنه چیقمش ، تورك کویلرینی تدقیق ایتمش و مملکتنك صوك سلامتی ایچین اولمکه حاضرلانمش عاجز بر تورك اوغلی صفتیله سویله‌رم: عدم مرکزیت نه فلاکت ، نه مقاسمه، نه‌ده انحطاطدر . نه عدم مرکزیت ملیتپرورلکی ؛ نه‌ده ملیتپرورلك عدم مرکزیتی دوغورمشدر ، ملیتپرورلك اون طقوزنجی عصردن بری هرملتك کچیردیکی خیرلی خیرسز ، هرنه ایسه غیر قابل اجتناب بر انقلابدر ، حتی بوکونکی« أندیویدوآلیزم» تکامل شخصینك ناصل اوکنه کچلمزسه بویوك مربیلرك ، حکیملرك برخیال دیه‌باشلایوب‌ده بوکون کوك صالوب‌هرشخصی ـ اولا بن حیاتمه ، تکاملمه ، هرشیئمه صاحب ، هرشیئمدن

مسئول برشخصم - دیه‌سوروکله‌یوب کوتوریپورسه ملیتپرورلك
جریانی‌ده ینه فردده دوغان شیئك جمعیت حالنده اجتنابی غیر
قابل بر حرکتی اولمشدر . فقط ناصل «أندیویدو آلیست» بر
تربیه برمملکتك انضباط واداره‌سنده آنارشی یاپتایورسه ملیتپرور
برقاچ ملتله برلکده حصوله کتیردکلری اداره‌ده مطلقا داغلمایی
انتاج ایتمز . هله بونلری مشترك سیاسی بر منفعت ، بوتون
موجودیتلرینك ادامه‌سی ایچون الزم اولدیغنه قانع اولدقلری بر
باغ باغلارسه یاپه‌جقلری مشترك اداره هیچ بروقت داغلماز .

مملکتده یدی سکز عرقك یدی سکز لسانی اولماسی نه
عدم مرکزیت حسلرینك نه‌ده بوکونکی ملیتپرورلك حسلرینك
محصولیدر . بو اسکی عثمانلیلرك وقوفسزلق ولاقیدلکلرینك
میدانه چیقاردیغی برشیدر . وقت وزمانیله تورك مکتبلری
آچلمش ، تورکجه تحصیلی ویرلمش اولهایدی بر آز ناود ملیتپرور
جریانی قارشیسنده بولنمازدق . کذلك ، غیرمسلم قردشلریمز
ایچونده برقاچ عصر اولی تورکجه تحصیلی مجبوری اولایدی ،
بر قاچ عصر اولی ، مرکزیت دنیلن پولتیقه وایده‌آلی تعقیب
ایدن بر حکومت وملتك یاپاجغی هرشیئی یاپمش اولمامز لازم
ایدی . فقط اجدادیمز یقین وقته قدر ایده‌آلسز ، عاطل ، باطل ،
هرشیئی براقدیلر . صوکره بوتون بوتدبیرلر یاپیلان مملکتلرده بیله
اویانان ملیتپرور جریانك بزه کله‌سندن بزی ناصل مسئول
طوتارسکز ؟ بز یکی توران تورکلری ویکی توران پولتیقه‌سنی

ترويج ايدن غير تورك ، مسلم وغير ومسلم بوتون يكى ملتلر بو
اسكى ويكى اسبابك توليد ايتديكى بروقعه قارشيسنده بولنيورز.
آرتق مليتپرور جريانلريله اسكى عثمانليلق باغنك بربرينه باغلايه‌
ميه‌جغى بر طاقم ملتلرى بربرينك بوغازينه آتلمش بر حالده
بوليورز. بوعمومى بوغازلاشمه آراسنده‌ده برشى غائب اوليور،
برشى‌مثلى كورلمه‌مش صورتده‌مظلوم ومغدور اوليور : توركلر.
بر تورك صفتيله هايقيريرم‌كه : وارسون تورك عنصرى متضرر
اولسون، وارسون توركك‌عنصرى بيتسون ديه‌ن هرشخصه، قوته
وحركته قارشى توركلر آرتق بويون اكميه‌جكدر . ناصل هر
عنصره، هرملته ، ياشامق ، تمدن ايتمك ، بويومك حقى‌ويرلدى
ايسه بونى توركلرده آلاجقلر ، توركلرده ياشايه‌جقلردر. اونك
ايچون بومليتپرور تورك فرقه‌سى سياسى نقطهٔ نظردن اوته‌كى
عناصره ـ آرتق اوكنه كچه‌ميه‌جكنى قانلى‌تجربه‌لرله آكلادقدن
صوكره ـ ويرديكى‌عرقى تمايلات وقابليتلرينه كوره ترقى‌واداره‌يى
كنديسنى داغلمقدن وبيتمكدن قورتلق ايچون ويرييور . اوت
هرملتك ياشامق حقنى ، چوغالمق حقنى توركلرده ايسته‌يور .
بونى هر هانكى بهايه اولورسه اولسون صاتون آلاجقلردر . بو
پارلمنتو، مشترك بر منفعتله باغلاندقدن صوكره داغلمق ايچون
چاليشانلرى ، داغيلمق ، انحطاطه دوشمه‌مك ايسته‌ينلرله
برلشه‌رك ازه‌جكدر . بونى ياپمق‌ايچون كافى عنصر ، كافى‌قدرت
هنوز تورك ايمپراطورلغنده موجوددر . وديديكم كبى ، عدم

مركزيتله اداره ايدلمه‌نك ايلك شرطی بو حكومتده موازنه‌يی
محافظه ايچون تورك عنصرينی ايلك يكرمی سنه طرفنده‌اوته‌كيلره
يتيشديره‌جك قوانينك قبول وتطبيقی‌در. بوكون سزدن ، هپكزدن
بونی ايسته‌يورم . صوكره عدم مركزيتك ايلك آديملرينی ،
واليلره توسيع مأذونيت ، محلی مأمورلر تعيينی وميليس تشكيلنی
ايسته‌يورم .

بوراده خورشيد سالم بك :

— باغلری چوزمك ايچون ايلك آديمی! ديه هايقيردی.

— خاير ، يكی ودواملی باغلر ياپمق ايچون ايسته‌يورم .
بونی ويره‌جكميسكز ؟

صولدن سسلر :

— عشيرت اولمق ايسته‌مورز !

رئيس چينغراغی چالدی .

— أوت ، عشيرت دكل ، دنيادن نامی قالقمش ماصال
انسانلری اولمامق ايچون بونی ايسته‌يورم . نه‌دن قورقيورسكز؟
فرض ايديكزكه عدم مركزيت بردرجه‌يه قدر داغيتسون ،
بونی تورك قاننك ، فعاليتنك ، حياتنك بويوك بر قسمنی ذاتاً
ويره‌رك داغتمقدن ايی دكلمی ؟ بو اوليه‌جغنه امين اوليكز ،
كندی پارلمنتوسی ، مملكتی وحكومتی فنا بيله اولسه كندی
كنديسنی اداره ايتمكی عرب ، كورد ارمنی وسائره البت باشقه

اســملر وملتلرك بر لقمه‌سی ، ایکنجی درجه‌ده تبعه‌سی اولمغه ترجیح ایده‌جکدر .

ارطغرل ایکی دقیقه ایچون سوز ایسته‌دی :

— فرض ایدیکزکه هپسی داغلســون‌ده یالکز کندی تمدن ، ترقی وچوغالماسی ایچون چالیشان، بویوین‌عثمانلی ایمپراطور- لغندن ساده عثمانلی تورکی قالسون . نهایتسز زماندن بری تاریخده تورك تورکستانده اولمازسه عربستانده، اوراده اولمازسه بیزانسده ، اوراده اولمازسه آوروپاده خلاصه دائما استقلالنی محافظه ایدن، حکم ایدن بر قدرت دیه قالمامشمیدر ؟ بوکون بر تورك صفتیله باغیرییورم . قومشـولریمه کندیمه مساوی بر قدرت ویرر کن بن‌ده یاشامق حقمی آلیوروم . وظن ایتمه‌ییکزکه بوقومشولریمز کیتسه‌ده تورکلك محواولوب کیده‌جکدر . بوکون دنیاده‌سکسانله یوز میلیون آراسنده تورك وار . دائما آرتان ، قابلیت حیاتی برشی قیره‌میان معظم بر تورك کتله‌سی ، بوهروقت یاشایه‌جق وبویویه‌جکدر . فقط آرتق‌غایهٔ خیالیسی‌یبانجی اولکه‌لروملتلری قلیجله ضبط ایدوب ، اوزرنده تنبل وعاطل بر تحت قوروب اوتورمق دکل ، تاملتندن ، منبع حیـاتندن کلن بر قابلیت ، بر فعالیت ، بر سعی ایله، مدنیت ایله ابدی برملت اساسـلری وتملری قورمق اولمالیدر .

بونك اوزرینه مختلف خطیبلر سوز سویلدیلر، هایقیردیلر.
ایش یومروق یومروغه كله‌جك درجه‌یی بولدی . نهایت
كافی ! كافی دییه هایقیردیلر . بز یكی عثمانلیلر بر آووچدق .
فقط صوك قابلیتمزی ، شدتمزی صرف ایتدك . نتیجه ،
بوملعون كونده داخلیه نظارتنك یكی قانون لایحه‌سی مدهش
برا كثریتله مجلسده قبول ایدلدی ، كچدی . مجلس مبعوثاندن
چیقاركن عمجه‌م تماماً اكیلمش، ازلمش بیتمشدی. اوتوموبیلده
خورشید سالم‌ایله برابر ایكیمز كندی كدریمزی اونك اضطرابی
قارشیسنده اونوتمشدق .
عمجه‌مك قرق اللی سنه‌لك مساعیسی كومولمشدی .
بردن بره اختیار باشی اللرنده عسكر كوكسنی صارصان
هنچقرقلرله بوروشوق یاناقلرندن یاشلر یوارلاندیغنی كوردك .
خورشید سالم عمجه‌مك النی طوتدی :
— هرشی غائب اولمش دكلدر ، حمدی پاشا ، دیدی .
اوغوز بوكوننك جزاسنی چكه‌جكنه ناموسم اوزرینه یمین ایدرم.
بر آز پاطلاق كوزلری قرمزی ، اللری تتره‌یوردی .
اوتوموبیل الكتریق ضیالری آراسندن قایوب اوچاركن بو
حیات بناسی باشنه چوكمش اختیارله انتقام یمینی ایدن كنج

آراسنده استقبالك قانلی بر صفحه‌سنی کوریيورم ظن ایتدم .

بو مغلوبیت بر قاچ کون ایچین عمجه‌مده قیـایه قارشی تهلکه‌لی ضعفنی اولدیردی . اوندن صوکره بر تبدل اولدی . مخالفتك وسائطی نه‌قدر شدتلندی ایسه اوقدرده کوچولدی . بونی طبیعی وطنی قورتارمق ایچون یکانه چاره دییه یاپیوردق. شیمدی صوك چاره‌یی ، بر تورك وغیر تورك عدم مرکزیتنی قیرمق ایچون اتحـاد اسلام پولتیقه‌ســنه دوندك . بو تورك ملیتپرورلکی قارشیسنده مسلمانلر داغیلیور دییه تهلکه بایراغنی قالدیردق . یکی عثمانلی فرقه‌سنك کزیده اعضاسی قلملری ایله ، عربستانه و کردستانه داغیلان کورد ، عرب واعظلری پروپاغاندالری ایله بوفکری یایمغه باشـلادی . عادتا بو جریان برآزده تورك علیهنده اولیوردی . تورکلری بت پرستلکه وتورکلك جریاننه قاپیله‌رق مجارتورکلر ، فینوالرکبی خرستیانلغه تمایل اولمقله بیله اتهام ایدییوردق . ودکل کورد ، عرب حتی تورکلر بیله بو جداً مخیل تهلکه‌یی دوغرو عد ایده‌جك قدر هنوز غافل ایدیلر . ایشـته بونك ایچین بو دفعه برکره دهـا اسلامیتی آلت ایدینه‌رك تعصب سلاحیله ، اسلامیتی حتی مدنیته برسد کوسترمکدن بیله چکینمه‌دن پروپاغاندایه باشلادق .

بو پارلمنتو مجادله‌سندن صوکره بر سنه ، ایکی سنه کلدی کچدی . تورکلر ایچون مستثنا امتیازلر وعدم مرکزیتك ایلك تملرینی قازانان اوغوز تورك ولایتلرنده حتی کوردستانك

وعربستانك بر قسمنده هر دورلو تجدد اجتماعی ومدنی ایچین یاپدیغی قانونلری دیشیله، طیرناغیله اوغراشدیغی حالده بعضاً تجلسدن قوپاریور ، بعضاً قوپارامیوردی . مثلا قادینلرك تحصیلی ایچین یاپدیغی قانون لایحه‌لری یکی تورانك حتی کندی مسلمان اعضالرینك برقسمنك اعتراضیله یونتولمش وکوچولمش چیقدی. یکی تورانك قیزلری اوچ سنه اولکندن زیاده حکومت کندیلرنده اولماسنه رغماً چالیشمه‌لرنده دوچار اعتراض اولیورلردی . مملکتده افترا ، اسناد ، حرص هر شی قاریشمشدی . بر زمان صوکره عدم مرکزیتدن اوغوزك مقصدی جداً داغتمق اولمادیغنی آکلایان وشدتی کورن عناصر ایچنده آیرلمق فکرنده اولانلر غیر ممنونلر طرفنه چکمشلردی . غیر مسلم وغیر تورك طرفداریمز اسکی‌یه نسبتله آرتیوردی . هرحالده اوغوز تورك عنصرینه ایسته‌دیکی قدر حضور ویره‌میوردی. برده هر بیوك فقط آشاغیدن یوکسلمش بویوك آدملرك قورتیله‌مدیکی حسد وانکسار خیال اونك شخصنده‌ده اولیوردی . وکندیجه بو قدر صمیمیت وقدرتله اورته‌یه آتدیغی تجدد پولتیقه‌سنی آیاقده دوردیره‌بیلمك ایچین اوغوز دائمی ونهایتسز مشکلات قارشیسنده قالیوردی . بو مشکلات ویورغونلق اونك عناد واصرارینی آرتیرمقله برابر ایلك آچیق ، صاف ونیکبین جاذبه‌سی یرینه اونده شیمدی سرت ، صورتسز ، واولدقچه انسانلره ایناماسی آزالمش

بدبین بر آدمك صوغوقلغنی حاصل ایتمشدی. اوغوز اطرافنده‌کی
مختلف احتراصلردن و اسلامیته یاپدیردیغمز رولدن اونی
قودورتان حدت وعصیانله وقتیله سه‌ویلن پك سه‌ویلن بر آدمدن
شیمدی چکینیلن بر رئیس اولیوردی .

نهایت ، ١٣٥٠ سنه‌سی کلدی . بوتون بو سنه‌لرده قیانك
عمجه‌مله حیاتی‌ده عجیب بر دوره‌یه کیردی. عمجه‌مك پولتیقه‌سنك
وفرقه‌سنك هزیمتندن صوکره قیایه قارشی وضعیت ومحبتنده بر
اطرادسزلق حاصل اولدی . بعضاً بر ایکی کون ایچین دالغین
وبارد ، صوکره کیندار ومتجاوز ، بعضاًده عادتا مسکین
دنیاه‌جك بر مجلوبیته ، بر زبونلغه دوشیوردی .

قیا عمجه‌مك هزیمتنك ایلك زمانلرنده غایت ای داوراندی.
کندی متأثر اولمامقله برابر غایهٔ خیالیسی ، حیاتی کوچمش
بر آدمه قارشی قادینلغنده نازك بر رقت ومرحمت اویاندیغنی
ظن ایدییورم .

ای خاطرلارم ، پارلمنتوده اوغوزك ایلك قانون لایحه‌لری
کچدیکی تاریخی کونك اقشامی عمجه‌مله خورشید سالم آپریجه یمك
یمش ، بر ایکی ساعت اوطورمشدق. خورشید سالم کیتدکدن صوکره
قیانك اوطه‌سنه چیقدق ؛ قیا ، باشی اقشام عزته‌سنك مجلسده‌کی
مجادلاتی اوزرینه اکیلمش بزم کیردیکمزی کورمدی. عمجه‌مده
ایلك دفعه اوله‌رق قیانك النی اوپمکی بلکه بالالتزام اونوتمش کبی

کیتدی برقولتوغه اوطوردی . قیا باشنی قالدیروب عمجه‌می قولتوقده بنی آیاقده کورنجه ایلك دفعه اوله‌رق عمجه‌مه شفقته بکزر برشیله ایلرله‌دی :

— راحتسزمیسکز، پاشا؟

عمجه‌م‌ده بوشفقته، بوآجیمغه قارشی‌سعادت یرینه‌برعصیان ایله‌مقابله ایتدی. کوندوز آغلامش ، بلی‌بوکلمش اختیارشیمدی استهزا ایله، آجیلقله دوغرولدی. ایشیتمه‌مش کبی :

— فرقه‌کزك موفقیتنی تبریك ایده‌جکم ، بوکون ناصل راحتسز اولورم ؟

قیا برازحیرتکار، کوستردیکی ایلکه نادم‌کبی مغبر برسسله:

— تورکلرك موفقیتی‌دیمك‌اولان بوکونده سزی‌ده تبریك ایتمك لازم کلیر .

— غالبلر اکلنه‌بیلیرلر !

— سزغالب موقعده بزدن اوزون قالمش اولدیغکزدن البت آلنه‌جق حس ووضعیت حقنده دها مفصل معلوماتکز اولمالی.

شیمدی عمجه‌م ایله قیا قارشی‌یه عمجه‌مك‌ده ایلك دفعه اشتراك ایتدیکی برخصومتله باقیشدیلر . صوکرا قیاتکرار اوتوردی ، سکوتله غزته‌سنه باشلادی . بن فنابرموقعده ایدم. چونکه عمجه‌م‌شیمدی برآن‌ایچون‌دوشمن‌اعصابنك بوتون قابلیت تحکمی‌ایله‌بن‌کویا اوغوز وياخود یکی تورانتمم کبی بکا باغیرییور،

کندینی غائب ایدییوردی. قیااون دقیقه‌قدر صبرایتدی. صوکره، یاناقلری قیرمزی، قالقدی :

— عاصم بك ، تورکلرك تحقیر ایدیلیشـنه ناصل تحمل ایدییورسکز ؟

دییه‌یکادوندی .

— اوغوز پولتیقه‌سی ، تورکلك مسـخره‌لغی آلتنده کنجلکی کورکورینه اضمحلاله سوروکله‌مك قومدیاسی !

— سزك هانکی ملتدن اولدیغکزی سویلرمیسکز ؟

— عثمانلی !

— بن تورکم حمدی پاشا، وبر تورکك باشقه‌ملتی تحقیرتربیه‌سی داخلنده اولمادیغی ایچون صوصـیورم . فقط ملتمك تحقیر ایدلمه‌سنه تحمل ایده‌میه‌جکمی لطفاً اونوتمیکز .

— ملتکز، ملتکز هاهاها! اوغوزك مظفراولدیغی برکونده بکاقفا طوتمق، بونه‌قدر تورکجه برشی ! اوغوزك بوازدواجمزی بیله قوقلامجلسنه فسخ‌ایتدیره‌جك قدرقدرتلی‌اولدیغی برکونده، طبیعی طبیعی ! ! .

بونك کوچوك وحقسزاولدیغنی بن‌ده‌قیاقدرحس‌ایدییوردم. حتی عمجه‌مك یکی عثمانلیلغك اك مهم عناصری تورك اولدیغنی اونوتماسنه‌ده دامارلرمده‌کی عرق قانی عصـیان ایدییوردی . فقط بوکون اونی معذور کورمکه ، اونك بودوشوك ساعتنده هرشیئه تحمل ایتمکه مجبوردم . قیاهیـچ اونوته‌میه‌جغم برعظمتله

دیکیشنی طوپلادی. حتی بکا سلام ویرمکی بیله اونوتمادن چیقدی
کیتدی. عمجه‌مك عصبیتی پك چوق سوره‌دی. یوزی قرمزی،
یورغون، دوشوکدی. یالکز برزمان ظن ایدرسه‌م قیانك اوطه‌سنه
کیتمك جسارتنی طوپلامغه چالیشدی. صوکره یواش یواش
کیتدی.

بوایلك قوغالری اوزرنده قیا اوزون مدت کینی، حدتی
محافظه ایتدی. خدمتجی یاننده عمجه‌مله قونوشیور، برشی بللی
ایتمه‌یور. فقط یالکز قالنجه حقیقی برقیا اولیوردی. عمجه‌مك
ایلك بویوك تأثری گچنجه قیانی کندی صبرسزلغی ایله صوقدیغی
بوحاله قارشی متانتنی محافظه ایده‌مدی. شیمدی کیجه‌لری وصباحلری
اوندن برنظر، برکلمه آلا بیلمك ایچون تصور ایدیله‌میه‌جك قدر
کوچولیوردی. فقط قیانی دکیشدیرمك ظن ایتدیکی قدر قولای
اولامیوردی. برکت ویرسون بوتأثر وندامتنی خورشید سالم،
فاتح درسعاملرندن محمدفوزی افندی ونمله اقشام طوپلانمه‌لرینك
آتشین وحرصلی مذاکره‌لری برازتعدیل ایدییوردی. قیاایله آرتق
یمکدن صوکره صالونده پك چوق اوتوره‌میوردق. فقط بوتون
بونلره رغماً قیانی تماماً کندی حالنه براقه‌میوردی. مذاکره‌نك
الك حرارتلی نقطه‌سنده بعضاً دالار، صوکره براز اورته‌دن غائب
اولوردی. ایی بیلیوردم که اورته‌دن غائب اولوشی قیانك صالونه
قدرچیقمق وقیایه برایکی لاقیردی سویله‌مکه وسیله بولمق ایچون
ایدی. قیادن مأیوس کلیرسه مخالفتمز دشدید، عادتا وحشی برچهره

ویردی. اگر قیالقردی سویله‌مشسه مطلق آزیجق یموشـار ،
طبیعی بر مخالفته دوکولوردی. آرتق عمجه‌مله یکی عثمانلی فرقه‌سنك
مخالفتنده‌کی درجهٔ حرارتی وغلیانی قیانك عمجه‌مه قارشی نظرلری
وحسلری اداره ایتدیکنی اوکرنمشدم. فقط بوکامقابل‌ده کونلر
وآیلر کچدکجه مخالفتمزك آلدیغی محترص، متعصب وقیمت اخلاقیه‌سی
ظاهراً بویوك اولمایان سیماسی‌ده قیانك بزه‌قارشی آلدیغی وضعیتی
اداره ایدییوردی. هرکون براز دها عمجه‌مه قارشی صوغویور ،
هرکون برازدها ایچنده مخالفتمزه قارشی دویدیغی استخفافی ،
استحقاری لاقید بربرودت آلتنده صاقلامغه چالیشیوردی .
فقط بومخالفتك ، بواستحفاف ایتدیکی مخالفتك برایکی سنه صوکره
کیتدکجه عظیم اولمغه باشلایه‌رق یکی تورانه برمانعه شکلنی آلدیغنی
کوردکجه اونده‌ده بواستخفاف، غیظ وحدته ، کینه دوندیکنی
کورییوردم . عمجه‌مده‌کی حسلر دیدیکم کبی مختلف ومتنوعدی .
مخالفتك وفرقه‌سنك موفقیت ویا عجزینه کوره قیایه قارشی حدید،
حتی ظلمکار بعضاً ده‌بوتون پولتیقه‌خارجنده کندی قلبنك درین
عشقنه طوتولارق عاجز، زبون ونیازکار براختیار اولویوردی.
مجلسده اوغوزك لایحه‌لرینی، تکلیفلرینی سقطلاندیره‌بیله‌جك
قدرته کلدکدن صـوکره بو بویله نیم موفقیت کونلرنده أوه
دونرکن عمجه‌مك شـیمدی تماماً اختیـارلایان یوزنده تردد ،
قورقو واذا کوریردم. قیادن بر نظر ، بر کلمه ایچون بوتون بر
اقشـام آیلرجه ، سنه‌لرجه بیك مشـقت ، بیك تنزل ، بیك

اشکنجه‌دن صوکره الده ایتدیکی بوکوچوك موفقیتی اونوتمش
کوروردم. فقط بوقدر عاجز وبشری بر ضعفه رغماً مملکتی
ایچون مقصدینه موفق اولمق وظیفه‌سنی بوقدر مشکلات قارشیسنده
یاپماسنه پك ممتدار اولیوردم .

قادینلرك تحصیلی مسئله‌سی وبعض اجتماعی قانونلر نهایت
کلدی چاتدی. بو، یکی توران حکومتنك ایکنجی سنه‌سنده ایدی.
بز یاواش یاواش بوکا افکار عمومیه یی تحمل ایده‌میه‌جك حاله
کتیریوردق . اوسنه مجلس لایحه‌لری تأخیر ایتمکی مناسب
کوردی . اوچنجی سنه قانون لایحه‌لری بر دها مجلسه کلدی ،
بودفعه مخالفت مطبوعاتنك شدتلی فریادی مبعوثلره بونی آچیقدن
آچیغه‌رد ایتدیردی . بونك رد ایدلمه‌سی ایچون بن خیلی مقاله‌لر
یازدم ، عمجه‌م خیلی نطق سویله‌دی . نهایت بوصوڭ سنه‌نك
شدت واحتراصنه قادینلرله ارککلرك مساوی تحصیلی بر کره
دها فدا ایدلدی .

واو آقشام زواللی عمجه‌م بوموفقیتنی فنا بر آجی ایله
اوده‌دی . ایشلك دوغروسی بن بیله بو قدر سنه صوکرا ـ
آرتق اوسنه‌لرك احتراصندن اوزاق ، ـ پك فنا یاپدیغمزی تقدیر
ایدییورم . بوقادینلرك تحصیلنك ارککلرله مساواتنی قبول اون،
اون بش سنه صوکرا مملکتی فینلاندیایه بکزه‌ده‌جکنی دوشونه‌مه‌مك
جنایتنی یاپدیغمزه نادمم .

آقشام کلدیکمز وقت قپا النی اوپمك ایسته‌ین عمجه‌مه الی

آرقه‌سنده ، صغوق بر سلام ویردی .
بکدن صوکرا چهره‌سنده‌کی قارا کلق بولوتدن عمجه‌م لاقردی سویله‌مکه جسارت ایده‌مدی . ساعت اونده یاتمغه کیتدی . عمجه‌م اونی تعقیب ایتدی . فقط بر ساعت صوکرا دوشوك و مغلوب بر چهره ایله اوطه‌مه ایندی . بو ، آجیقلی اولدیغی قدر کولنج بر وضعیتدی . چونکه ساعتلر کچیور ، بن اسنه‌یوردم . عمجه‌مك سویله‌یه‌جك سوزی اولمادیغی پك آچیق کورونیوردی ، فقط اوطه‌مدن کیتمه‌یوردی . نهایت اولدقجه صیقینتیلی و آجی بر تبسمله یوزی کریله‌رك ، کوزلری ، ایلك دفعه ، یوزیمه باقمقدن اوطانیر کبی :
— عاصم ، اوغلم . بو اقشام سنك اوطه‌كده یاتمغه مجبورم . بن شو شزلونغ اوزرینه اوزانیرم ؛ خدمتجیلرك برشی آكلادیغنی ایسته‌میورم . قیانك بو کیجه تاتار داماری طوتدی . قادین تحصیلنده‌کی مخالفتك انتقامنی چیقارییور .
بونی سویلرکن آزیجق کوزلری دولیوردی . بن کورمه‌مزلکه کلدم . یاتاق اوطه‌مك قاپیسنی آچدم :
— سز بوراده یاتیکز ، عمجه ، بن چالیشه‌جغم .
عمجه‌م یالکز قالمقدن متشکر ، باشی اونده کیتدی . فقط قیانك عنادی ایرتسی آقشامده کچمه‌دی . وعمجه‌م ، تخیل بیله ایده‌کن یورکمك صیزلادیغی استرحاملردن صوکرا اوطه‌سنی آییرمغه مجبور اولدی . کندیسنه اوطه طاقمی اصمارلایوب بك اوغلندن

دونديکمز کيجه آرابه‌ده يوزينی کورميوردم . فقط حس ايدييوردم‌که اليم ، پك اليم بر فلاکت کچيريوردی . بردن‌بره:

— بوقيا ايله أولنديکمزك اوچنجی سنه‌سی ، ديدی .

— أوت ، عمجه ؟

— شيمدی‌يه قـدر ، حتی خسـته اولديغی وقت بيله ، آيرلمامشدق .

— أوت، عمجه؟

بر آز سکوت .

— عاصم !

— عمجه ؟

ينه‌سکوت.

— عجبا قيانك بوحرکتی بنم ياشـمك کچکين اولماسـندن اولابيليرمی ؟

— بوتون صميميتمله خاير ديه بيليرم ، عمجه ؛ قيا ايچون ياشك اهميتی اولاميه‌جغنه‌ده امين اوليکز. فقط بو قادين تحصيلی ايچون ياپيلان مخالفتی کيم ياپسه عفو ايتمزدی .

عمجه‌م براز مسـتريح حتی منتدار اولدی ، سسنده عصبی اهتزازله :

— اوحالده اميد وار اولابيليرز .

— نه‌دن ؟

— قيانك تحولندن .

— ناصل ؟

— مثلا مملکتك ناموسلی و بویوك قیزلرینی دلگیر ایده جك یوقادین دشمنلغنی تعدیل ایده بیلیرز .

بن بردن بره قیزه رق :

— آرتق وقت کچدی افندم ، دیدم . ذاتاً بو مخالفت عقللی آدملری آلداتمامشدر. یالکز کویلرده تأثیر یاپدق ، بوده کله جك انتخاباتده بزه قزاندیره بیلسون دییه ! بو یکانه فرصتمزی کویلولره قارشی اساساتمزی دکیشدیره رك غائب ایده میز . حتی بز بو کون بوتون یکی عثمانلیلر بو تجدد اجتماعی لایحه لری لهنده رأی بیله ویرسه ك عوامده اویاندیردیغمز وهر کون بویوسنه چالیشدیغمز تعصب دالغه سنه مقاومت ایده میز. بو نی بیله اندیشه یه دوشوره جك قدر بویویور . اوغوز مثلا اناطولیده باشدن باشه مکتب آچدی ، تحصیل ابتدائی یی مجبوری یاپدی. شدتی سایه سنده ابتدائی تحصیلی آلمامش بر آناطولی چوجوغی یوق. صوکره، اناطولینك یوللری، شمندوفرلری وتدریجی بر رفاه باشلامادی دکل . لکن بایرامده بروسه یه کیتدیکم وقت شهری طانیه میه جقدم. شهره کیرمه دن صره ایله معمور فابریقه باجه لری... شهر بر صره اوتل وهر دورلو وسائط مدنیه ایله دولو ... حتی کشیشك دیشلی شمندوفری و کشیش اوزرنده کی یکی اوتل بیله اونك موفقیتلرندن . بروسه کندی مملکتی دیه ده بلکه الکتریقلری ، یوللری ، شمندوفرلری زراعتی وزنکین بانیولری ایله زنکین بر اهالیسی وار . فقط

اوراده بیله اونك شـدتندن وبراز چوق قاچان اجتماعی تجدد لایحه‌لرندن اورکن ، اونلره معارض یك معارض بر اکثریت محسوس .

صوکرا ، آطنه . آطنه بریکی مصر ، بیلیرمیسکز؟ارطغرل اورایه والی اوله‌لی درت نعله کیدییورلر. اورانك حیات اقتصادیسی پك چابق انکشاف ایتمشدر . اوراده تورکلر مسلمانلر چفتجی ، خرستیانلر فابریقه‌جی. ایکی عنصرده نه‌قدر زنکین بیلیرمیسکز؟ بونلر باشـده اوله‌رق اوته‌کی آناطولی ایالتلری‌ده ایکنجی ، اوچنجی درجه‌ده ایلریله‌یور ؛ اهالی دها آز تنبل ، وسـائط نقلیه‌نك اوزاق یر اهالیسنی کوزلرینی آچوب قپانجه‌یه قدر دها مدنی یرلرله تماسده بولندرمسی ، اونلری نه‌قدر دکیشدیردی بیلسه‌کز! بوتون بونلره رغماً ینه اوغوزدن خشنودسزلق !

— بونلر صانکه مرکزیتله یاپیله‌مازمیدی ؟

— اوت . فقط اوچ سنه‌در ردیف طوپلانمایور ، اوچ سنه‌در آناطولینك جوجقلری کندی تارلالری باشنده. صوکره هپسنده آوروپاده تحصیل ایتمش برچوق چفتجی کنج تورانلی وار . بیلیرمیسك عمجه هیچ برشی اولمایورسـه‌ق بیله ملت صفتیله زنکین اولیورز .

— راحت وحضور اولمادقدن صوکره ! صانکه خارجدن بواوچ سنه بزی راحت براقمالرینه اینانیرمیسك ؟ یارین ینه بر پاطیردی چیقار ...

— ...

— صوصیورسك ، عاصم . یوقسه سن‌ده‌می قیا طرفنه کچیورسك ؟

— سن‌ده‌می دیمه‌یکز . قیا طرفنده اولان سزسکز ، عمجه . فقط دوشونیورم‌که بوتون بو یکی توران موفقیتی پولتیقه‌سندن دکل دها زیاده فدا کار ، چالیشقان وبجرکلی چوجقلرندن . بز یکی عثمانلیلرك قصوری نه عقل ، نه ذکا ، نه‌ده تحصیل اکسیکلکی ، یالکز تنبللك وخودبینلك !

-- سنك کبی بریکی‌توران چوجغی وارمی ، عاصم ؟

— مرسی ؛ عمجه ؛ أوت بن یکی عثمانلیلر پولتیقه‌سی ایچون پك چوق چالیشیورم. فقط بزم هنوز اجتماعی،اقتصادی ملی بر شیئمز اولمادی .

— بونی پولتیقه‌یاپانلر ملته یاپامازلر، بونی‌ملت کندیسی‌یاپار.

— فقط رهبر ایستر .

— پکی ، مقصدك ؟

— بوانتخاباتده قازانمق ایچون حاضرلاندق؛ هم‌سومه‌دیکم وسائطله ؛ انتخاباتدن صوکره المزه درت سنه اولکندن چوق قابلیتلی برملت وزنکین برمملکت کچه‌جك . بونی‌ده‌المزه کچیرن ساده مسلمان عنصرینك نسبةً اسکیمش ومترقی اولمایانی . بز نه یاپه‌جغز ؟ اونلری ممنون ایتمك ایچون کریمی کیده‌جکز ، یوقسه ایلری‌یه‌می ؟

— ایلری‌یه ، عاصم ؛ مراق ایتمه ، برکره المزه حکومت
چکسون . مملکتك خیری ایچون دیدیکمی بن‌ده اوغوز قدر
یاپدیره‌جق قدرتم وار .

آرتق أوه کلمشدك . آزاده پولیتیقه ایله کدرینی اونوتان
عمجه‌م قیانك صوغوق وصولغون چهره‌سنك نفرتنده اریدی،
اوزولدی . صوکره عمجه‌م مخالفتنده محسوس اولاجق بر
صاغدن کری حرکتی یاپدی. اسکی شدت ووحشتی کیتمشدی.
ابدی قادین مسئله‌سنی هیچ قاله آلمیوردی . فقط بو قیابی
دکیشدیرمه‌دیکی کبی خلقده‌اویاندیردیغمز اژدری‌ده‌اویوتمادی.

دردنجی سنه‌نك نهایتنده اوغوزایچون اویاندیردیغمز تعصب
قصرغه‌سی غایه‌سنی بولمشدی . ذاتاً بر مجلس مبعوثانك درت
سنه دوامی ایله قابینه‌نك‌ده دوامی وموفقیتی کورولمه‌مش بر
شیدی . فقط دوشمه‌سی یقین ایدی . هله اوغوزك بو سنه
قادینلرك تحصیلی ارککلرله تماماً مساوی اولماسی ایچون معارف
نظارتنك یاپدیغی معهود لایحه‌لری مجلسه تکرار ویره‌جکی
سویله‌نیوردی . بو ، مملکتده‌کی مخالفتك جاهل قسمنده امثالی
کورونمه‌مش برحدت اویاندیردی. ایلك عدم مرکزیت‌باشلادیغی
زمان اوغوزه ظهیر اولان خرستیان وغیرتورك عناصرده‌بودرت
سنه صوکره او قدر اوکا ظهیر دکلدیلر . مملکتده اوغوز
وارکن آیریلامایه‌جقلرینی آکلایان بر کوچوك فقط عقللی ،
حریص، باشقه امل کودن قسم‌حرصلرینی اولانجه قابلیتی ایله

اونك علیهنه چویرمشـدی . چونكه عدم مركزيتله ادارهيه
باشـلانيلان بعض يرلرك اهاليسی هيچ بر وقت اولماديغی كبی
طوپراغه باغلانيورلردی . يالكز ديديكم كبی عدم مركزيتله
اميدلری واملری اللرينه كلدی ديه حاضرلانانلر شـيمدی
اوقدر شدت ونفرتله چاليشيورلردی .

— مركزيت بيله بوندن ، بو شـدتدن ايی اولوردی ،
ديیورلردی . أوت شبهەسز عدم مركزيت اوغوزدن باشـقه
برال ايله ياپيله ايدی مملكت ايلك آديمده داغيليردی . فقط
تورك ومسلمان عنصرينك جاهل قسملرينك ، غير مسلملرك
عقللی وحريصـلرينك عداوت وكينی قازانان اوغوز كيدنجه
كلنلرك بو پولتيقه ايله مملكتی طوتماسی غيرقابل كورونيوردی.
ايشته اوندن دولايی او كوزل درت سنەلك خارق‌العادەموفقيتی
ايله برآز تردده باشـلايان كنجلر شيمديكی حالی كورييور ،
عمجه‌مه حق ويرييورلردی . نهايت ينـه بر تاريخی كونده ،
مجلسـك داغيله‌جغی كونده تصادفی اولەرق معهود لايحەنك
قبولی ايچون اوغوز واوغوزطرفدارانی بويوك پاطرديياپديلر؛
ويك عجايب اولارق وشبهەسز حياتده قيانك نفرت وانتقاميله
غائب ايتديكی سـعادتی قزانمق ايچون عمجه‌م بردن بره قادين
تحصيلی ايچون كلن لايحەنك قبولنده اكثريتله همفكراولديغنی
سويله‌دی . ايكی طرفدنده اوزون وجسارتلی نطقلردنصوكره
لايحه بويوك بر اكثريتله كچدی . وبز قاپيدن چيقاركن بونك

مملکته ، افکار عمومیه‌یه تأثیرینی دوشـنیوردق . حیات پك
عجیبدر ، او آقشام أوه کلنجه ، ینه تام درت سنه اولکی کبی
قیانی آقشام غزته‌لری اوزرینه اکیلمش بولدق . بزی کورونجه
باشنی قالدیردی وعمجه‌مه دوغرو بودفعه مرحمت دکل ، شفقت
دکل ، محبت ومنتدارلقـله کلدی . اوزون ، بیاض اللرینی
اوزاتدی . عمجه‌مك باشنی چکدی ، بیاض صاچلری اوزرینه
مصالحه بوسه‌سنی براقدی . صوك آیلر وسـنه‌ده بو دوداقلرك
حسرتیله ، اسمسز محرومیتلرك اشـکنجه‌سیله خراب اولان
عمجه‌م قیانك سـیاه قیویرجق صـاچلرینی اختیار اوموزلری
اوزرینه چکمش ، بنم اوراده اولدیغمی اونوتمش ، بو سوکیلی
صاچلر اوستنه اختیار یاشلرینی آقیدیوردی .

اوچنجی قسم

هپ کوزیمك اوننده عمجه‌م : اوموزنده قیانك سیاه قیویرجق صاچلی باشنی صیقیور ، صیقیور . بوغولاجق . اللرمله اونی قورتارییورم . شیمدی‌ده قیانك قیویرجقلری اوزایور ، عمجه‌مك بوینته صاریلیور ، صیقیور ، شیمدی‌ده عمجه‌م بوغولاجق ؛ اونی قورتارمغه چالیشیورم . سیاه، ایپك قیویرجقلر پارمقلرمده دولاشیور، پارمقلریمی بربرینه باغلایور. آرقه‌مده عجیب بر اورپرمه ، اطرافده بر کورولتو، سوقاقده قوشیورلر ، قندیل سونمك اوزره وقاپی‌یه شدتله ووریلیور . خایر ، تله‌فونك چنغراغی اوته‌کی اودادن چالنیور ، چالنیور ، برکلیسا چاکنك ماتم کونلرنده‌کی اصراریله‌ووریلیور.. یاتاقدن فیرلادم تله‌فونه :

— آلو! آلو ! کیمسکز ؟

— خورشید سالم ، سز کیمسکز ؟

— عاصم ، نه‌وار ؟

— اوغوزی ووردیلر !

نه‌جواب ویردیکمی، نه‌حس ایتدیکمی پك واضحاً بیلمه‌یورم. هرحالده فوق العاده برشی اولدیغی زمانکی شاشیرمه :

— نه‌زمان ؟ کیم ؟ ئولدیمی؟

— ئولمەدی . یاتسو نمازندن چیقارکن فاتح جامعنك قاپیسندە . قاتل بردلی ، ظن ایدەرم .

خورشید سالك سسندە مظفریتە، أبی بر خبر ویردیکندن دولایی تقدیراتە انتظارە بکزر برشی .

— دور ، عمجەمە خبر ویرەیم .

— ذاتاً بن دە شیمدی اوتوموبیل آراتدم ، سزە کلیورم. پاشایی قالدیر !

آرقەمە روبدەشامبرێمی آلدم . أ ألی‌نك اوداسنە قدر کیتدم . بیك مشکلاتلە کوزلرینی بر دوزی‌یە اوغدیغی حالدە یوقاری کیتمکە یاتاغە تکرار یاتمغی ترجیح ایدن أ ألنی‌یی عمجەمە یوللادم . اوطەمدە الکتریقلری یاقدم ، بکلەدم . چوق سورمەدن عمجەم ایندی ، آرقەسندە ایپك برکوملك، آیاغندە یموشاق برپانطالون ، اوستندە کوزل برروبدەشامبر ؛ بیقلری، صاچلری طارانمش ، یوزی پنبە وکنج ، کوزلری سعادتلە مالی ، کلدی . عمجەملە بوتون حیاتمدە بواقشامکی شخصی سعادتی اوندە هیچ کورمەمشدم . مسعودلرك خودکام قناعتی ایلە متبسم :

— نەوار عاصم ، اختلالمی اولیور ؟

— بلکەدە .

— آدم سندە !

— اوغوزی وورمشلر !

تصادف اولارق سوقاقندە قول کچیور ، عسکرلر آیاقلرینی یره ووریبورلر ، قاصاطورالری شاقیردایوردی .

عمجەمك یوزندن قان وسعادت بر رؤیا کبی اوچدی ، کوزلری چوکدی ، یوزی کول رنکندە ایدی .

— قیا ، دیدی ، قیا آرتق بنم ایچون ئولدی دیمکدر .

صوکره ، بردن برە یوزسنە اختیارلامش کبی قاناپەیە دوشدی .

— بلکه بوخیرلی برشی اولور ، عمجە .

اونی دویمەمش کبی دیشلری آراسندە فیصیلدادی :

— بن بو کیجەنك سعادتی بوتون عمریمە یتیشیر ظن ایدییوردم .

— عمجە ، عمجە کندیکی طوپلا ، قیا هرشی دکل ، وطن وار ، حکومت وار . بلکه سنی تکرار حکومتە آلاجقلر .

سکوت ، صوکره بردن برە :

— ئولدیمی ؟

— هنوز ئولمەمش . شیمدی خورشید سالم بورایە کلەجك .

— بکا باق . بونی قیا قطعیاً خبر آلاملی ، آکلادکمی ؟ قطعیاً ، قطعیاً خبر آلاملی !

— قابلمی ؟

— أوت ، قابل ، اولا غزتەلرك ایکی کون أوه کلمەمسنی بن تأمین ایدەرم ، قیانك سینیرلرینی بهانه ایدەرك خدمتجیلرك کندیسنە برشی سویلەمەمسنیدە تأمین ایدەرم .

— بوقابلی ؟ بلکه مجلس یارین فوق العادە اولارق طوپلانیره . سزك بولونمامەکز نظر دقتی جلب ایدر .

— خسته‌یم. هم دون مجلس رسماً داغلدی .

— یکی ، ایکی کون صوکره ؟

— اووقته قدر اوغوز یائولور یاخود قورتیلاجغی تحقق ایدر . قیا ایچون ایکی حالده‌ده تهلکه آتلامش اولور .

— شیمدی نه‌دن قورقیورسکز ؟

— قیانك اوغوزك باشنه قوشماسندن . بونی هرحالده منع ایتمکه قرار ویردم ، اوغوزله قیـا بوفوق العاده حالده قارشی قارشی‌یه کله‌ملی ، قطعیاً ، قطعیاً ، آکلادکمی ؟

— آکلادم ، عمجه .

عمجه‌مك کول رنکی کرکین چهره‌سنی ، حیات چکیلن کوزلرینی کوردکجه اوکا بردن بره برشی اولماسندن قورقیوردم . فقط هر حالده ذاتاً مدهش اولان اراداتی اوقدر انسـانلغك فوقنده برتقلصله جانلانمش ایدی که اولوم کاسه دیدیکنی یاپمادن ئوله‌جکنه قانعدم . صوکره ذهنم بر آز قاریشدی . اوغوزله قیانك آکلاشماسنی ایسته‌مه‌مسی عجبا قیانك فدا کارلنی بیهوده اولدیغنی قیا آکلار واوغوز بوفدا کارلغك قیا آلدادیله‌رق اُلده ایدیلدیکنه مطلع اولور ، صوکره بوتون بوخارق العاده زمانده موقعندن برقادینی تهدید وتضییقله آلدیغی میدانه چیقارق ناموسی کیدر دیه‌می قورقیوردی ؟ یوقسه قیانك کندیسنه عمرنده ایلك یموشـادیغی دقیقه‌ده قیـانی بوتون بوتون غائب ایتمکدن‌می قورقیوردی ؟ یوقسه هرایکیسندن‌ده‌می ؟ بوندن باشقه، افکار

عموميه بو سوء قصدی ناصل تلقی ايده‌جكدی ؟ ...

عمجه‌م ياقلاشان بر تهلكه‌يی كوزلريله دفع ايدر كبی فيرلادی.

— بن كيده‌يم ، خدمتكارلرك سكوتنی تأمين ايده‌يم . صوكره قيايه سنك نيچون چاغردیغكی آكلاتمالی ، خورشيد سالم كلنجه اينه‌رم ، ديدی .

— ينكه‌مه نه‌ديه‌جكسه كز بكاده سويله‌يكز كه اوكا كوره ادارهٔ كلام ايده‌يم .

— هر حالده بر پولتيقه شيئی اولدیغنی سويله‌مه‌ملی كه‌غزته‌لره فضله انهماك دويماسون .

— بويوك قيزم فوق‌العاده خسته‌ديه ديشاريدن بر تلغراف.

— پكی !

خورشيد سالم آلافرانغه كيجه ساعت ايكيده كلديكی زمان عمجه‌م تكرار ايتدی ، يوزندن شيمديلك قيابی قانديرديغنه قانعدم .

خورشيد سالم پك چوق شی اوكرنه‌مه‌مشدی .

— جامعدن چيقاركن اوغوزك آرقه‌سندن بر قاچ أل رووولوه‌ر آتلمش ، باشندن وصول جكرندن يارالانمش ، أوينه كوتورمشلر ؛ هيئت وكلا أونده ، يانده طوپلانمش ، كنديسی لاقيردی سويله‌يورمش . ايلك ايشی أوله‌جكنی آكلايجه خلقی ايچون صدراعظم پاشا و آرقدا - شلرينه ارطغرلی توصيه ايتمك اولمش . قاتلی بردلی ديبورلرمش ، « شريعتی قالديرييور ، قادينلرك باشنی آچيور ، ديه ووردم »

دیمش . قاتلی اهالینك الندن قورتلی برقوهٔ عسكریه ایله محافظه
ایده‌رك توقیفخانه‌یه نقل ایتمشلر . استانبول خلقی شدتله قیزغین ،
هریره تلغرافلر چکیلیور .. بعض یرلرده بو جنایتك یکی عثمانلیلر
طرفندن ایقاع ایدلدیکی سویله‌نیورمش . « یکی عثمانلی » اداره-
خانه‌سنك جاملری طاشلانمش . فقط یاره‌لی اوغوز کوزینی
آچنجه ایلك ایشی پولیس مدیرینه استانبولك سکوننك محافظه‌سی
ایچون امرلر ویرمك اولمش . طشره‌لرده‌ده والیلره تلغرافله
الك اوفق بر قیردانمایی منع ایچون شدید امرلر ویرمش . هرحالده
الك چوق یکی تورانلیلرك تأثر وغلیانلرك فنا بر نتیجه ویرمسنی
منع ایچون ضابطه امر آلمش .

خورشید سالم :

— کلیرکن سوقاقلرده قوللر و یکی عثمانلی اداره‌خانه‌سنی
محافظه ایچون بر بولوك ژاندارمه‌نك بابعالیده اداره‌خانه
قارشیسنده اخذموقع ایتمش اولدیغنی کوردم ، دیه بیتیردی .

عججه‌م :

— عاصم ، سن یکی عثمانلی اداره‌خانه‌سنه کیت ، غزته‌لر
اوغوزك اورولمه‌سنه بیان تأثر ایتسونلر وحکومتك کوستردیکی
متانته‌ده متشکر کورونسونلر ! یالکز ، بوندن استفاده ایله ،
افکار عمومیه‌یی بویله جنایتلره سوق ایده‌جك قدر منفور
اولان برقابینه‌یه نهایت ویرلمسنی‌ده بر منطقی نتیجه‌دیه ذکر
ایتسونلر ، سن همان کیت ، بزده خورشید سالم بکله بوراده
چالیشیرز .

عمجه‌مله خورشید سالمك ایلك دفعه اولارق بنم آرالرندن کیتدیکمی وقونوشـمق ایچون یالکز قالمق ایسـته‌دکارینی ظن ایتدم. آزیجق باشم دونیوردی، عمجه‌مك و خورشید سالمك یوزینی شدتله تدقیق ایتدم. خورشید سـالمك ممنون اولدیغنی کورمه‌مك قابل اولامازدی. فقط عمجـه‌م اویله دکلدی؛ یوزنده فوق‌العاده برشی واردی، بو، قورقومی، تأثرمی، بو نه ایدی؟ یوللرده عینی باش دونمه‌سـیله کیتدم. سـوقاقده‌کی غلبه‌لغه، کوشه‌باشلرنده خلقك طوپلانوب کیجه‌لك اثوابلریله قونوشمه‌لرینه بیله دقت ایده‌میوردم. بوندن درت‌سنه اولی‌ده فوق‌العاده برحالده ینه برکیجه بویله یکی عثمانلی اداره‌خانه‌سـنه کیتمشدم. فقط اوزمان ذهنمده‌بوکوتو شبهه یوقدی. مقاله‌می یازمادن مطلق بوشبهه‌یی ازاله ایتملی ایدم. نهایت ذهنم اوزون اشکنجه‌لردن صوکرا قرار ویردی.

آکلادم، دیدم، عمجه‌م خورشید سالمك بوایشـده دخلی اولوب‌اولمادیغنی، بوجنایتده‌یکی‌عثمانلیلرك اك‌مفرط‌طرفدارلرینك تشـویقلری بولنوب بولنمادیغنی صوراجق، أوت، مطلق بونك ایچون یالکز قالمق ایسته‌یورلر!

هرحالده اعتراف ایدرمکه ایرتسی کونکی یکی عثمانلی‌نك باش مقـاله‌سی پارلاق دکلدی. أوه دونمك ایچـون ایچمده فوق‌العاده براستعجال واردی.

دونرکن سـوقاقده غازلر هنوز سونمه‌مشـدی. موزعلر

« اوغوزبکك سوءقصدی ، فاتح جامعی جنایتی » دیه سوقاقلری مشئوم ، اینجه و مدید بر عکس صدا ایله دولدیریورلردی . هر بر پك غلبه‌لقدی و هر کسك الده بر غزته ، آلننده درین بر دوشونجه خطی واردی .

قیابی بو سسی ایشتمکدن عمجه‌م ناصل منع ایدر ؟ دیه دوشونه‌رك بویوك بر مراق ایچنده اوه کلدم . ییقانوب تراش اولونجه‌یه قدر ساعت سکزه کلمش اولدیغندن دوغرو یمك اوطه‌سنه کیتدم . قهوه آلتینده نه عمجه‌م نه قیا واردی . آلنی :

— پاشانك باشی آغرییور . کورولتو اولماسون دیه باغچه طرفنده یازی اوطه‌سنده اوطورییورلر . قهوه آلتیلرینی یوقاری چیقاردم ، دیدی . صوکرا تجسسنه غلبه چالامیه‌رق صوردی :

— بو اولدیردکلری بویوك آدم خانم افندینك نه‌سی افندم ؟

— تیزه‌زاده‌سی .

— یا اما بزه هیچ کلمزدی ؟

— دارغینديلر .

مهم بر شی سویله‌یه‌جکمش کبی قولاغمه اکیلدی :

— احمد اغا اسکی قوجه‌سی ، دیدی .

— خلط ایتمش .

آلنی‌یی کوه‌زه‌لکه سوق ایدن بو فوالعاده حالدن قورتلق ایچین قهوه آلتی‌یی بیتیرمه‌دن یوقاری چیقارکن مردیوه‌نك

باشندن عمجه‌مك كور و آمرسسنی ایشیدییوردم. عادتامجلسده‌كی قدر خیزلی وغلیانلی سویله‌یوردی . عمجه‌مك قپالی قاپیـدن صوفه‌ده كورله‌ین سسنك غائب ایتدیردیكی طنان بر اینجـه چوجوق موزع سسی :

— او ...... زبكك ... دییه اوزاقلرده اینله‌یوردی .

قاپی‌یی خفیفجه ووردم ، دویمادیلر ؛ عمجه‌م :

— أوت قیـا ، اوغوز ایله ایلك دفعـه اولارق دون متحداً رأی ویریوردق ! سنی ومملكتك بوتون قادینلرینی یوكسلده‌جك بوقراری اعتراف ایدرم‌كه مخالفت طوتماسه‌موفق اولامیه‌جقلردی . نم فرقه بر عسكر طابوری كبی لیدرلرینك قراری اوزرینـه رأی ویرمكه آلیشقدرلر . فقط بوكا رغماً اونلره بونك ایچین رأی ویردیرمك چوق ، چوق مشكل اولدی . آرتق ممنونسك دكلمی قیا ؟ بوندن صوكره یمین‌ایدرم، مخـالفت مملكته نافع كوردیكی هرشی ایچین حكومتله برابر حركت ایده‌جكدر . سنی چتین تورك قیزی سنی ، هـادی باقه‌لم اختیار عسكری تقدیر ایتدیككی بردها كوستر . اما دون آقشامكی كبی تام آلنمك شو بوروشغی اوزرینه !

اوطه‌ده خفیف بر حركت ، قیـانك محزون واوزاق بر كولوشی واركه بوكون ایلك دفعه اولارق قلبمی دلیور . بلكه اوغوز بودقیقه ئولیوردی . قاپی‌یی شدتله ووردم .

عمجه‌م سسنده قیصیلان برهیجانله :

— کیریکز ، دییه هایقیردی .

قپویی کورونجه :

— عاصم بك غزته‌لر سزده‌می ؟ دییه آیاغه قالقدی .

— آ ، تأسف ایدرم که کلیرکن آلمادم .

— احمده سویله‌سونلر ، جانم ایچین بوصباح کیج قالدی ؟

عمجه‌مك یوزی پك اذیتلی بروضعیتده :

— احمد بوکون اذنلی . آشچی یمکدن صوکره چیقنجه سویله‌رز ، آلسون !

— سز اوندن اول سوقاغه چیقمایه‌جقمیسکز ؟

— خایر ، ینکه .

عمجه‌م بوتهلکه‌یی آتلاتدیغندن ممنون ، ینه عینی بلاغتله باشلادی . اکر بوینی جلاد قلیجندن قورتارمق ایچین بوقدر اقردی سویله‌مك لازم کله‌جکنی بر محکومه سویله‌سه‌لر بوقدر ایی ، بوقدر پارلاق سویله‌یه‌مزدی .

مجلسده‌کی مخالفت حیاتنك تحف نقطه‌لرندن ، محاربه حیاتندن ، تورك عسکرلرینك خصوصیتلرندن ، عسکری حیاتدن ، هرشیدن سویله‌یور ، سویله‌یور وقپویه جداً غزته‌یی اونوتدیرییوردی . اوکه یاقلاشدقجه غزته‌جیلرك فریادی آزالمشدی . عمجه‌م یمکلری او آرقه اوطه‌ده ییدیکی کبی کیج زمانه قدر یعنی غزته‌جیلرك فریادی بیتنجیه قدر اواوطه‌ده اوطوردی . فقط بوکورولتولی کونده ، بوفوق‌العاده حاللرده

قیایی شبهه‌یه دوشورمه‌مك جداً فوق‌العاده بر ایشدی . اوکون قیانك بوتون فوق‌العاده‌لکنه رغماً بر چوجوق قدر صاف واعتمادکار اولدیغنه قرار ویردم. پارلمنتو ذاتاً داغلمش اولدیغندن یالکز سابق مبعوثلر اوغوزك وورلمه‌سی حقنده بر قرار ، خصوصی برمذا کره ایچین ینه مجلس مبعوثانه طوپلانمشلردی. عمجه‌م خورشید سالمه تعلیمات ویرمش اولاجق‌که عمجه‌می ایسته‌مدیلر ؛ بن‌ده بو جنایتده خورشید سالمك بر بیلدیکی وار حسی واردی . بلکه بو حس بوتون مملکتده واردی . فقط حکومت بردن بره بکا بیلمم ناصل اضطراب ویرن بر شیله بو جنایته فرقه وسیاسیات قاریشدیرمامغه قرار ویرمشدی . اوته‌کی موافق غزته‌لرده یکی عثمانلیلره ایماایه بکزر هر شیئی یکی توران یعنی اوغوزك غزته‌سی شدتله رد ایدییوردی . حتی اوغوزك قاتلنی عفو ایتمك ایسته‌دیکنی ، بو بیچاره بدلایی بر حبسخانه‌یه دکل بر تیمارخانه‌یه قپاتمقله اکتفا ایدلمه‌سنی شدتله وصیت ایتدیکنی سویله‌یوردی . اوغوز بر قاچ کون دها یاشاسه بیله جریحه‌سی پك وخیم وأولوم محققدی . آطنه والیسی ارطغرل بکی تلغرافله چاغرمشلردی. بر کیجه اول اوغوز علیهنه اوقدر خصومتکار کورونن افکار عمومیه‌ده بوجنایتله برابر اولچوسز بر عکس عمل واردی . تاطشره‌لردن ، کویلردن ، هر یردن اوغوزك صلابت دینیه‌سندن ، بویوکلکندن باحث ، مملکتك وتورك عنصرینك حقیقی خلاصکاری‌دیه ماتم طوتان،چیلدیران تلغرافلر یاغیوردی .

مملکت بر آغزدن هپ اوغوز، اوغوز دیه هایقیرییوردی. صانکه صوك سنه‌نك خصومتی ، علیهنده اولماسی بو بویوك تأثره دها درین ، نادم وچیلغین بر صمیمیت ویرییوردی . بوتون بونلر آراسنده بز یکی عثمانلیلر برشی کوریوردق، بو انتخاباتده‌ده یکی توران مدهش بر اکثریتله قازانه‌جقدی . وسببی‌ده ساده‌جه اوغوزك وورولمه‌سی ایدی .

یمکدن صوکره ساعت طقوزه قدر ینه معهود آرقه اوطه‌ده اوطورییوردق . عمجه‌مك اون ساعت دوام ایدن طلاقتی شیمدی پیرانمش کبی اوموزلری بو فوق‌العاده یوك آلتنده چوکوك، کوزلرنده اوزاق ، یورغون واندیشه‌ناك برشی ؛ اونك وظیفه‌سنی شیمدی بن یاپمغه چالیشیور ، سویله‌یورم . قیـا ، ساکت ، دیکله‌یور و آراده عمجه‌مه باشنك آغریسی ایچین بر آز آنتیپیرین تکلیف ایدییوردی . بکا خفیف وصیقینتیلی بر سسله:

— بوکون بر غزته کورمکه موفق اولامدم. آقشام غزته‌لرینی کویا الی قاپیده بکلیور. سس صدا کسیلدی. بوکون حتی هر کوندن چوق غزته‌جیلر باغیرییور، بریسنك قتلی...

— أوت، بر جنایتمی،نه‌در؟ ایکی کشی فاتح جامعی آولوسنده غوغا ایتمشلر بوغزته‌جیلر ، بیلمزمیسکز بوعادی شیلردن استفاده ایدرلر .

عمجه‌مك کوزلری متدار برنظرله قالقدی .

— یا !

اوطه‌یه‌ألنی کیردی :

— عاصم‌بك سزی برخوجه‌افندی کورمك‌ایسته‌یور .

اوطه‌دن چیقـدم . یوقاری دونرکن عمجه‌م مردیوه‌نده بنی بکله‌یوردی .

— امام فیضی افندی، بنی‌اوغوزایسته‌مش کیدییورم، دیدم عمجه‌مك چهره‌سی یورغون ومضطرب، برأولو کورمش کبی تیتره‌دی.

— اوغوز یاأولسه، یاخود ایی‌اولسه، یکرمی درت‌ساعت بوحال دوام‌ایدرسه یاکندیمی یاقیاپی اوره‌جغم !

کوزلرینك ایچی قرمزی وحمالی ایدی . جواب ویرمه‌دن اوطه‌یه یورودم :

— ینکه، دیدم ، سوقاغه چیقیورم. سزه بوتون غزته‌لری آلاجغم ، دوندیکم‌وقت اویومشسه‌کز بواوطه‌یه براقیرم .

— تشکر ایده‌رم، عاصم‌بك .

طالعك غریب براستهزاسی اولارق، بو،درت‌سنه‌در قیانك هیمز ایلك آجنمغه باشلادیغی یکرمی درت ساعتدی. بوآقشام اونده‌بویوکلکندن‌باشقه‌ایلك‌دفعه‌اولارق برقادین،بوتون‌معناسیله یاشایان برقادین کوریورم. فقط اونك یوزنده اویله اوزاق ، صبور، فقط درین برالم کولکه‌سی واردی‌که . . . برآز داغنیق صاچلری آلتنده کوزلری صولغون، فقط محزون ودرین پارلایوردی .

بن چکيلركن ، يوزی براز محجوب فقط كوزل :

— عاصم بك ، عمجه كزله برابر « يكی عثمانلی » ده قادينلر عليهنه مقاله لريكزی عفو ايتدم.

ألنی اوزاتدی ، اينجه پارمقلرينك تماسيله المدن وجدانمه قدر بر آتش كچدی . برشی سويله مدن اوطه دن چيقدم . آرقه مدن سسی بزه خطاب ايتديكی وقت ايلك وصوك دفعه اولارق يموشاق ومشفق :

— الله راحتلق ويرسون ، عاصم بك ، ديبوردی .

مرديوه نلردن اينركن ديشاريده كی برفيرطنه نك چيغريشان روزكارلرينی ديكله مك بيله متخالف وكورولتولی حسلرمدن بنی قورتارير ظن ايديبوردم . مسافر اوطه سنده فيضی افندی يی براقديغم كبی بولدم . برقاناپه نك اوستنه ديز چوكمش ، باشی اونده تسبيح چكيوردی . زواللی اختياری ناصل آغلار براقدمسه اويله بولدم . اختيار قلبنك بوتون رقت ورابطه سيله بوروشوق ياناقلرينه كوزلكلرندن ياشلر دوشيور ، دائما كوزلكلرينك بوغوسنی يازمه منديليله سيله رك آغلايوردی .

— هايدی فيضی افندی ، كيده لم .

— هايدی ، اولاد .

— اما آرتق كوزياشی يتيشير .

افكاريمی طوپلامق ايچون جاده ده برزمان يورودك ، اختيار هپ آغلايوردی .

— باق‌سوقاقلرك حالنه، اسکیدن سوقاقلر بویله تمیز اولورمیدی؟ مملکتك یوزینی تکمیل دکیشدیردی . بوتون عالم اسلامك اك بویوك اولادی ایدی . اسکی زمانلردن بری مملکتك، فقرانك یوزینی اوغوز قدر کیمسه کولدورمدی...

اختیار دائما بویله سویلرکن بن برآرابه چاغردم . فیضی افندی‌یی کویا دیکله‌یورکبی ظاهراً ساکت، فقط صوك درجه خلجانلی ، آرابه‌نك تکرلکلری سرعتله یووارلانه‌رق کیتدك . سراجخانه‌دن آرابه چیقارکن اهالینك غلبه‌لغی آرتیوردی . دکان اونلرنده ،کوشه‌باشلرنده، آلای آلای کنجلر دولاشیورلر، فیصلداشیورلردی . فاتح آولوسنده بویوك بر ازدحام واردی .

کمری کچدکدن صوکره بزم اسکی محله‌یه پك اوزاق اولمایان برمحله‌یه صاپدق . بورایه یاقلاشدقجه اهالیده متأثر اولدیغی قدر احترامکار برانتظار وسکونت حس ایدیلیوردی. عادتا اوغوزی راحتسز ایتمه‌مك ایچون سوقاقده کیلر آیاقلرینك اوجلرینه باصیورلردی. هله اوغوزك اوینك سوقاغی باشدن باشه دولو ایدی. فقط اوقدرسس سز ومتأثر برخلق ایدی که! بوخلق آراسنده برچوق کنج صاریقلر، چهره‌لر واردی . اك نهایت آرابه بیاض براوك اوننده دوردی . اك نهایت آرابه‌بیاض براوك اوننده دوردی . قاپی‌یی جبه‌لی ، اورتولی برقادین آچدی . قاپینك یاننده‌کی اوطه‌ده لامبا یانیوردی. ایچه غلبه‌لق واردی .

— حربیه ناظری وصدراعظم بوراده‌لر ، برسورووده دوقتور ، الله‌اونی آرتق دنیامشقتندن قورتاراجق ،دیه‌فیضی‌افندی باشنی صاللادی . صوکره‌قادینه :

— خسته‌مز ناصل ؟

قادین‌یناقلرندن آقان‌یاشلرله جواب ویردی. صوفه‌ده وأوك هرطرفنده لامبالر یانیوردی . مردیوه‌نی ، بوتون سوقاقلره سرایت ایدن بواحترام سکوتی ایله یاواشجه چیقدق . قاپی‌یی آبلاق چهره‌لی بیاض کتن کوملکلی بردوقتور یاواشجه آچدی.اوطه‌دن کسکین‌علاج قوقولری کلیوردی.بن‌شاشقین‌کبی ایچری کیردم . کوزیمه غیراختیاری قیانك وضعی خاطرلاتان برقادین، جبه‌سنك قوللرینی صیغامش، دریدن چاریقلی آیاقلری یرلری اوقشارکبی ساکت ومشفق دولاشیوردی . شبهه‌سز بوبرخسته باقیجی ایدی . دوقتور یاواشجه :

— همشیره‌مریم ، سزچکیله‌بیلیرسکز ، دیدی .

شیمدی نه‌دن کلدیکنی بیله‌مدیکم برخلجانله ، برعذابله بردورلو خسته‌نك یاتاغنه باقمغه جسارت ایده‌میوردم . کوزلرم طاوانده، پرده، دیوارده دولاشوب دوریپوردی .

ایچمدن بریسنه سویلرکبی :

— پرده‌لریشیل‌خورمادالّی یازمه‌دن، سدیرعینی یازمه‌دن، پرده‌تورك‌خالیسی‌وار، یاتاق‌صاری، طاوان‌تحته، یاتاغه‌یقین بیاض اورتولووعلاج شیشه‌لری دولو برماصه، بیاض کوملکلی، باشی

آچیق بردوقتور ، هایدی باقه‌لم ، عاصم شیمدی خسته‌یه صره کلدی .

آنی بر جسارتله کوزلریمی قالدیردم . اوغوزك باشی صاریلی ، کوکسی صاریلی ، یاصدیق ییغینلری آراسنده صانکه مملکتی آلت اوست ایدن آدم او دکلمش کبی اوتورور بر وضعیتده‌یاتیور. هوا غازلری سونمش ، یاتاغك یاننده‌کی کوچوك سهپاده اوچوزلی بر شمعدان ! بو خفیف وطاتلی ضیا ایله اوغوزك چهره‌سنده درین اویوقلر یوموشامش ؛ کوزلری بیاض صارغیلر آلتنده وظیفه‌سنی بیتیرمشلرك سکونت‌واستراحتی ایله دالغین باقیور . بنی کورنجه محتضر چهره‌سنده فوق‌العاده بر امید وحیات دالغالانیور . صاغ الی مشکلاتله اوزاته‌رق سسنده بوتون قواعدوقوانین‌حیاتی آرقه‌سنده براقمش برانسان طاتلیلغی ایله :

— نهایت کلدك ، قرده‌شم . دوقتور، صندالیه‌یی یانمه کتیر ، تا یانمه .

قابل اولدیغی قدر خسته‌یه یاقلاشیورم . اوغودن او قدر یوکسك‌وروحانی برشی‌اوچیورکه تویلرم اورپریبور، کوزلرمدن یاشلر آقمق اوزره .

— دوقتور شیمدی بر دها سویله ، قاچ ساعتم وار ؟

دوقتورك کوزلرنده یاشلر وار . فقط تردد ایتمکسزین :

— سکونتله کچرسه اون ایکی ساعت ، بلکه‌ده زیاده .

فقط چوق خلجانلانیرسه‌ك اوچ ساعته بیله ایتر . قردشم .

— اصغریسی اوچ ساعتمی ؟

— أوت !

— او حالده چوق وقتم وار ، آنه‌مك دیزینـه باشمی قویوب‌ده برساعت ، صوك ساعت یاتمغه بیله . ساعت قاچ ؟

دوقتور ساعته باقارکن ألی تیتره‌یوردی .

— ساعت اون بر ، بن کیدییورم .

— سن دور ، قرده‌شم . بو دوقتور ، عاصم بك ، بنم چوجوقلق ارقداشمدر . اونکله آیاق قابی آلاجق پاره‌مز یوقکن جامع آولوسنده یالین آیاق اویناديغمزدن بری بربریمزی بیلیرز ، دکلمی سنغور ؟

— أوت ، اوغوز .

— حتی مائی طون بیله کیېردك ، دکلمی ؟

— اوغوز ، بو کونلری کیچ قرده‌شم ، عاصم بکه سویلیه‌جککی سویله !

— بو کونلری عاصم بکه سویله‌مه‌دن سویله‌یه‌جکمی آکلاته‌مام . سنغور ، کل باشمی دوزلت !

سنغور برقرده‌ش ، بر آنا شفقتی ایله دوغرولتدی ، بر بارداقدن بر شی ایچیردی ، یاواشجه النی اوقشـادی . اوغوز بردقیقه سنغورك النی طوتدی وصوکره :

— سن دور ، سنغور ، سن وارکن حیاتمی ، چوجوقلق حیاتمی دها ایی یاشایه‌بیلیرم ، دییوردی .

اوغوز شیمدی آغر آغر ، کسیك کسیك سویله‌یوردی .
اونك سسنك اهتزازی ایله اوچوزلی شمعدانك تیتره‌شن
آله‌ولری آراسنده بر مناسبت وار . سنغور ماصه‌نك باشنده
الی ایله یوزینی کولکه‌لندیرمش اوتوریبور ، هر یرده عمیق
بر سکوت ، فقط سوقاقده بوسکوتك آرقه‌سنده یوزلرجه قلب
بو تیتره‌ین وئولن نفسی بکله‌یورلر . بز اوطه‌نك بوشلغندن
واوغوزدن کلن غریب بر سکوتله دیکله‌یورز ، همان قلبمزده
کوزلریمزه یاشلر کله‌سنه رغماً سعادته یاقین برشی وار !

— بروسه‌ده ییلدیرمده تاتار محله‌سنده‌یز . الك چوق
سودیکم شی آننه‌م ایشه کیدر کیتمز یشیله چیقمق ، جامعك
طاش اولوسنده شادروانلر اطرافنده اوینامق ! نماز وقتلرندن
اول هرکسك آبدست آلدیغی زمانلر یالکز بورادن چکیلیورم.
صوکره چیپلاق آیاقلرم واللرم هپ صوده . جامعك مرحوم
قیومی حاجی ذاتی افندی ییرانمش جبه‌سیله ، کوزلکی‌ایله‌کچرکن
یالانجی بر تهدیدله النی صالللاردی . بن اونی فیضی افندی‌یه
بکزه‌دیردم . امام افندی صاریغنك آلتنده‌کی تراشلی قرمزی
انسه‌سی ، غیجر غیجر یکی غالوشلری ایله پك اوقدر
مساعده‌کار دکل ، قاشلرینی چاتار . فقط هرزمان قیوم افندی:

— زواللی باباسز چوجوق ، براقك امام افندی ، دیه
مرحمتی جلبه اوغراشیر .

زواللی باباسز چوجوق ، بو آجیسنی سومزدم . بر کون
سنغورده سویله‌دی ایدی‌ده اونی بر اعلا دوکدمدی . دکانی
سنغور : برده آراده استانبولدن جامعی کوره‌که چارشانلی ،
فسلی ، شاپقه‌لی مسافرلر کلیردی . آیاقلرینه بویوک ترلکلری
بن چویرمکی چوق سوردم .

آننه‌م آغاسنی کنج ایکن غائب ایتمش چالیشقان ، جسور
بر تاتار قادینی ایدی . کوچوك أویمز بو کوچوك تاتار أوینك
رفاهی ، تمیزلکنی هیچ بر وقت غائب ایتمدی . یمش باغچه‌لریمزده
چالیشیر ، یمشلرینی صاتار ، قیشین دیکیش دیکر ، هر کون
بر آز دها بوروشان چالیشقان چهره‌سی دها فعال وانتظامکار
بر حیات کوسترردی . بکا بایرامده آیاق قابی ، شالواریمی ،
هرشیئمی آلیر ، وهمان هر وقت أت یدیریردی . صوکره آلتی
یاشنه کلیر کلمز محله مکتبنه . هر آقشام علم حالنی ، جزؤمی
اوقودیر . آننه‌م او قومش بر قادیندی . عائله‌ده تا بوزغوندن
اولکی حیاتمزه قدر آننه‌مك روایتنه کوره هپ اوقومش
قادینلر وارمش . بروسه عسکری اعدادیسی خوجه‌لرندن
کنج یوزباشی لطفی بکله أولنوب استانبوله کیدن تیزه‌م خدیجه
خانم‌ده اویله ایمش دیرلر .. حتی بوتون کون مکتبی قاپایان
وچوجوقلری دوکن خوجه افندیدن مشتکی اولدیغی ایچین
(بلکه‌ده هفته‌لق آلمقده فضله اصرار ایدییوردی) آننه‌م
کوچوك بر أومکتبی آچماسنی ، کوچوك تاتار قیزلرینی اوقوتماسنی

حنیفه آبلا بوتون کون سویلردی . خوجه‌لقده بزم عائله قادینلرنده ارثی برعلت . قیشین اوما کنه‌سی باشنده چالیشیرکن مندرلری اوستنده مریم ، عایشه ، عبداه ، سنغور وبن صاللانه صاللانه تبارك جزؤنی ازبرله‌دك ؛ ابتدائی تحصیلی قرآن ، علم حال وبرآزده قرائت، هپ بونی آننه‌مدن اوکرندك . پارماقلری ایله ایی حساب یاپاردی . فقط یازی ایله چیقیشامازدی . آننه‌مك الك بویوك امللرندن بری‌ده بنی رشدیه‌یه ویرمك صوکره عسکری مکتبه ، الك نهایت استانبوله کیدوب قلیج طاقمق ، لطفی بك انشته‌م کبی ضابط اولمق . بو فکر چیقار چیقماز هایدی سنغور فلان دکنکلر اوموزه جامع آولوسنده برایکی ، برایکی ، تعلیم ! رشدیه تحصیلنی آلدم . شهادتنامه‌م‌ده وار ، دکلمی سنغور ؟ فقط بوتون مکتب تحصیلم او قدر . اوندن صوکره آننه‌م روماتیزمالی ، اکمك قازانمق بکادوشیور ، سنغورك باباسنك آرابه‌لرندن برینی قوشیوردم . بوایی برحیات ؛ آرابه‌ده یکرمی یاشنده طوسونك یاپدیغی کبی بن اون بر یاشنده آیاقده شویله دیزکینلر المده ، بروسه‌دن چکرکه‌یه قوم ، طاش طاشیدم ، هم آرابه‌لر بوش دونرکن بن تا اوکده . بوشرفلی ، الك شرفلی کونلر . آغاکونده ایکی غروش ، بعضاً اوچ غروش ویریر ، آقشاملری اکمکم قولتوغمده ، سنغورك آغاسی کبی ، اوته‌کی آغالر کبی بن‌ده آننه‌مك اکمکنی کتیریبوردم . آننه‌مك بوتون اصرارینه رغماً اوکا فانیله ، انتاری ودون یاپمق ایچون

بایراملق بیله آلمادم . یالکز یکی قرمزی برقوشاق وقوشاغك اوستنده صوقونو بر قرباچ ، آیاقلرم ینه چورابسز . یالکز برچیفت یمنی !

صوکره أوینه طاش طاشیدیغمز چکرکه‌ده متقاعد محمد پاشانك نظر دقتنی جلب ایدییورم . اوکله وقتی آرابه‌نك ایچنه اوازنمش ، اکنك یرکن بر المده باغچه‌یه آتلمش بر غزته‌یه بی دالمش بولیور ، مراق ایدییور ، حیاتمی صورییور ، بن آنه‌م ایچین چالشدیغمی سویلرکن دویدیغم غرور ! آنه‌می یاننه برخدمتله آلنی ، بنی ده مکتبه ویرمکی تکلیف ایدییور . خایر ، خایر . بونك احتمالی یوق . بن صاغ ایکن آرتق آنه‌م هپ أو خانمی اولاجق .. ایسترسه دیکیش دیکه‌جك ، او قدر ؛ بیلمم بو تکلیفنی رد ایتدیکم محمد پاشا نیچون آغلادی ؛ صوکره محمد پاشانك أونده آرتق آچیلان حیات فکریه . اولا محمد پاشا بکا بر آز پاره اقراض ایدییور ، کندینه لازم اولمایان ایکی حیوانی اوجوز صاتیور ، آرتق آرابه بنم . هفته‌ده اوچ کیجه قامچی بلمده ، دیزکینلر المده محمدپاشانك چکرکه‌ده‌کی کوشکنه . صوکره اوزون چالیشمق کیجه‌لری ، کوزیمك اوکنده آچیلان یکی دنیالر !

عسکر اعدادیسنه کیرمك غیرقابل اولدیغی ایچون ملکیه اعدادیسنك پروغرامنی حرفیاً محمد پاشا تطبیق ایدییور . آرابه ایچنده ، کیجه کوندوز کتابلر المده ؛ اون آلتی یاشـنه کلدیکم

وقت همان استانبولده کی هر اعدادی مأذونی قدر برشیلر بیلیورم. صوکره ملکیه پروغراملری ؛ خوجه‌لری چوقلق تقریرله درس ویردیکندن بونلری عینی عینده تعقیب قابل دکل. اونک ایچون بو موضوعلر اوزرینه فرانسزجه ، تورکجه بر چوق کتاب اوکمده . بر سنه رومانیاده بوزغونده براقدیغمز یرلرك پاره‌سنی رومانیا حکومتندن آلمق ایچون محمد پاشانك ابرامیله رومانیایه کیدییورم .

صوکره بن‌اون سکز یاشنده آرقه‌مده ستره پانتالون، آیاغمده پوتین واوچ یوز لیرا پاره‌م وار. سوروجیلك قابل دکل؛ چوق دوشونمك ، چوق یاشامق ، بر چوق شی یاپمق ایسته‌یورم ، فقط حکومت مأمورتی دکل ! نه یاپه‌جغم ؟ دوشونیورم . ودوشونورکن مشروطیت اعلان ایدیلیور . استانبوله کیتمك ایسته‌یورم . محمدپاشا اختیار ، فقط تجربه‌کار ، باشنی صاللایور. کیتمه‌مه‌می توصیه ایدییور ، بروسه‌ده چالیشه‌جغم . فقط ناصل؟ مکتب وخصوصی درس ویرمکله . بروسه اعدادیسنده تاریخ خوجه‌لغم وار وبر چوق خصوصی درسلرم . مشروطیتدن صوکره انشته‌م لطفی بکك اتحادوترقی جمعیتنك اسمیله برابر مشهور اولدیغنی غزته‌لرده کورییورم . مشهور اولدی دییه دکل ، فقط بو بویوك مقصدده برابر چالیشمق ایچون استانبوله کیتمك ایسته‌یورم . آننه‌م بوکا موافقت ایتمه‌یور ، تیزه‌م ئوله‌لی پك چوق اولمش ، لطفی‌بك بزی هیچ آرامامش ، برده قیزی

وارمش اما هيچ مكتوب فلان برشى يازمايورمش . آدينى صورييوردم ، آننهم بيلمه‌يور ، تيزه‌ك ، برقيزم اولورسه آدينى قيا قورم ديردى اما بيلمم دوغوردقدن صوكره همان ئولدى ، بكاده لطفى بك برخبر يوللامادى دييور ، بوتون دنياده يكانه اقربام بومخيل قيادن باشقه كيمسه‌م يوق .

اوغوز بو جمله‌يى سويلركن ، يكرمى سنه‌اوله دونيورمش كبى دكل شيمديكى حياتندن بحث ايدييورمش كبى سويله‌يور . اورته‌لقده آجى بر سكوت ، صوكره ينه باشلايور . فقط كندى خصوصى حياتندن بحث ايتميور . دوغرودن دوغرويه قيايه كچيور .

— مشروطيتدن بش سنه صوكره آننه‌مه بر مكتوب كليور . بو حياتمزده نه مستثنا برحادثه : « بروسه‌ده ييلديرمده تاتار محله‌سنده مرحوم حاجى نور افندى حرمى عايشه خانمه.»

مكتوب ، تيزه‌جكم ، دييه باشلايور . آننه‌سى چوجوق ايكن ئولمش ، شيمدى‌ده باباسى ئولمش ، دكرمن دره‌ده اوطورييورمش ، آننه‌مدن باشقه كيمسه‌سى اولماديغندن اونى يانته دعوت ايدييور . يكرمى ياشنده برقيز يانده بر اقربايه ، حامى‌يه محتاج . مكتوبك لساندن يازانك حمايه‌يه محتاج برقيز اولديغى آكلاشلمايور ، براركك كبى يازييور . مكتوب‌اوندن‌ده دوشونيوردم. آننه‌م كيتمكه حاضر .

— خديجه‌نك قيزى،دييه كوزلرى دوليور. بن‌دوشونيور، دوشونيوردم . نهايت دييوردم‌كه :

— آننه ، بونلر بزی شیمدی‌یه قدر هیچ آرامادیلر .
باق ، قیا ، خایر ، سـامیه ، نه ایســه سنك نره‌ده اولدیغكی‌ده
بیلیورده هیچ آرامامش ، شیمدی كیمســه‌سز قالمش ، سنی
چاغیرییور . نیچون چاغیرییور؟ عجبا سنی بوغاز طوقلغنه چماشیر
ییقایوب یمك پیشـیره‌جك ، بنی‌ده اوشـاقلق ایده‌جك ایكی
فقیر اقربا دیه‌می چاغرییور؟ استانبولده بویومش بر قیز، جامعه
طـاقونیه كبی اوكچه‌لری اوسـتنه یابانجی ایللرده ، معبدلرده
دولاشانلر كبی برر ترلك طاقه‌رق صـاللانان نه ملت اولدیغی
بلیرسز قیزلردنمی ؟ نه‌در آننه ؟ بویله ایســه بزدن اوزاق
اولسـون ! آننه ، آننه سن بیلمه‌یورسك ، چونكه سن بر
قادینسك ، خنیفه آبلاده برقادین . فقط بو استانبوللی قادینلر
برر قوقلا ، برر ملتسز، ایشسز، مقصدسز، سوسلنمش قوقلا.
— یاوروم، استانبولدن نه خانملر كلیور كوریپورز، نیچین
اولسون؟ هم خدیجه تیزه‌نك قیزی، بزم قانمز ، یالكز قالمش،
كیتمه‌لی .

— بن سنی بركون قملداتمام آننه. بن كیدوب آكلایه‌جغم،
صوكره نه‌یاپمق لازم كله‌جكنی دوشونه‌جكم .
آننه‌م بكا تا اون بر یاشمدن بری حیـاتمز ایچون قرارلر
ویردیرمكه آلشمش اولدیغی ایچـون قبول ایتدی . اوكون
رومانیایه كیدركن محمد پاشـانك الدیردیغی كوچك چانطـه‌یی
آننه‌م حاضرلادی . ایرته‌سی كونده یوله‌چیقدم . بنی تعقیب

ایدییورمیسکز عاصم بك ؟ یکرمی اوچ یاشندیم . هنوز حیاتمده معین بر یول بولمامشم وشخصی بر حیاتم ، بر خلجانم هیچ اولمامش ! یولده هپ قیانك ناصل اولابیله‌جکنی دوشونیوردم. چونکه سامیه امضاسنه رغماً بن خدیجه تیزه‌مك قیزینی قیا دیه دوشونیوردم. واپورك مردیوه‌نی آرقه‌مدن طیرماشه‌جق ایکی کنج استانبوللی قادین وار . بونلرله قیانك آراسنده برمناسبت دوشوندیکمدن کندی روحمده‌ده برمناسبت بولمغه چالیشیوردم. آرقه‌لرندن دار چارشفلر ، آیاقلرنده انسانی یورویشندن منع ایده‌جك ایکی اویونجاق اسقارپین . صوکره ایکی دانه‌ده کولونج دینه‌جك قدر کوچوك أل ! مردیوه‌نلری چیقامادیغندن اللرینی استمدادکار، بکا اوزاتیور، واپورده‌کی کنجلر «کوستکلی خانملر » دیه کولیورلر ! بوانسانه نه‌قنا حدت وعصیان حسی ویرییور. اوکوچوك اویونجاغی اللدن چکدم، واپوره چیقاردم. کتابلرده کوردیکم بویوك ، یاشایان مدنی قادین سیمالری ، آننه‌مك دنیا وجمعیتده موقعنی تأمین ایتمش بر نمونه‌سی ایچون ایچمده تحف بر حسرت وار ! تقلید مدنیتك بزه ویردیکی بوکوچك کوستکلی مخلوق ایچمده برشی تطمین ایتمه‌یور . فقط بوکوچوك شیئه‌بیله کولن کنجه دونیوردم. نره‌دن چیقدیغنی ومعنای اصلیسنی تحلیل ایده‌مدیکم بر قدرتله قولم عادتا کندی کندینه قالقیور، قدیفه یاقه‌لی پالطوسی،جیلیز، مردار، مستهزی یوزیله کوچوك بکی ، بوکوچوك شیئك اشی استانبول کوچوك

بکنی یره سرییورم . بو حیاتمده پك معنیدار بر تمثالدر ، عاصم
بك: بوتون عمرمده بو کوستکلی کوچوك شیئك الندن طوتوب
یوقاری یه چکمك ، صوکره بونی آشاغی چکن ، تذلیل ایدن
کوچوك بکی یره سرمك ! استانبوله مواصلت . صوکره ترنله
توتون چفتلکی ، اورادن ماونه ، دکرمن دره‌سی . دکرمن
دره‌سنك اوکونکی یولسز ، بلیرسز یولی .

اوغوز ، ینه دالدی ، أوت ، اوکونکی . چونکه بوکون
اسکی دکرمن دره‌سیله یکی دکرمن دره‌سی آراسنده اوقدر
فرق وارکه ؛ اوبوکون یوللری وتمیز کوچوك أولری واوتللری
ایله محویتکار براسویچره کویی .

اوغوزه سنغور برآز قومیص ویردی . وخسته آزیجق
طوردی . صوکره اسکی وآشنا بر سوکیلی کتابك اك سوکیلی
صحیفه‌سنه کلمش کبی دوام ایتدی :

— مرحوم لطفی بکك قیزی سرایلی کوینده اوطوردیغنی
سویله‌دیلر . کویلولر کندندن چوق ممنوندی . آقاجان برقیزی
اولدیغنی سویله‌یورلردی . لطفی بك تام کوکللرنجه بر آدم ،
طاتلی سویله‌یور ، کوزل خولیالر ، امللر آکلاتیور ، اونلرك
کوی قهوه‌سنه کلیور ، قونوشیور ، فقط بوخولیالر اولسون
دیه کویلولری تضییق ایتمه‌یورمش . الله رحمت ایلیه ئولمش .
فقط قیزی سویله‌دیکنی یاپیورمش . کویده قیزلر ، ارککلر
ایچون أونده بر مکتب آچمش . کیمی کویده قهوه‌ده اوتورر

كورورسه مقاومت ايده‌ميه‌جكلرى طرزده سويله‌نيرمش . كويده اون اوچ ياشندن اون آلتى ياشنه قدر اركك چوجوقلرى طوپلامش ، يولك طاشنى آييقلاتمش ، كوى دلى قانليلرى‌ده اورايه بريول ياپى‌ويرمشلر .

زهرا آبلانك اوغلى على ايله ذكيه خانمك اوغلى حسينى باباسنه يالوارمش استانبوله مرانغوز يانه چراق يوللاتمش ، شيمدى كويده‌كى صوك ياپيلان اولر استانبول اوى كبى تحته ايمش ! انسانه فضله قارشماسه يمان ، ياووز شى ديورلردى . بونى بكا آكلاتان مرحوم لطفى بكك امكداريمى يوقسه طانيديغى‌مى نه‌ايسه بياض پوطورلى ، تنبل يوزلى اختياردن آكلايوردمكه كوى عينى زمانده قيابى بنمسه‌مش وپك چوق سوييوردى .

— سز اونك اقرباسى‌ميسكز ؟ افندى ؟ دييوردى .

— أوت ، تيزه زاده‌سى ، ديدم .

— اويله ايسه بن سزى اورايه كوتوره‌يم ، ديدى .

شيمدى قهوه خانه ايله قيانك اوى آراسنده‌كى مشهور يولدن يورويورم . كوى چوجقلرينك آچديغى بويول براز چارپيق ودوز دكل ، فقط ايكى طرفنه آغاچ ديكلمه‌سى بيله اونودلمامش ، نهايت تام ازميت كورفزينك اوزاق ، اسكيمش قيمتدار بر مينياتور رنكلريله كوچوك ، متناسب طاغجقلرى ، قويو ، قويتو صولرينه ناظر ، يكى ، اخشاب برأوه ياقلاشيورز .

كوى أولرينك درتده اوچى سياه چاموردن. آقشام اوليور.
كوى قيزلرى آياقلرنده طاقونيه، آرقه‌لرنده سياه بزدن فراجه،
باشلرى اورتولو ، قاشلرى چاتيق راستقلى ، رنكلرى فندق
قابوغى كبى قرمزى وزنكين ، اللرنده دستى صويه كيدييورلر.

أوك اطرافى تحته بر پارمقلق ، ايچى آغاجلق وبرقسمى
خندقلق ، برقسمى باغ ، بويوجك برباغچه ؛ باغچه‌قپوسنى اختيار
أليله ايتيور . بكا يولى كوستروب سويملى بر « ايوالله » ايله
اوزاقلاشيور . باغچه‌ده تميز ومنتظم بر يولدن ايلرليورم وأوك
آرقه طرفنه دونيورم . اورادن طاتلى برسس ايشيديورم .
آرتق قلبمده برسكونت وار . بيليورم كه قيا استانبولك كوچوك
كوستكلى قيزلرندن دكل ! أوى دونجه دوريورم . اوبرطرفى
بويوك و برچوق پنجره‌لى اوزون درسخانه . باشلرى ايكى
اوركولى ، آرقه‌لى دوز انتاريلى ، كوزلرى ، يوزلرى ايشيقلى
بر چوق كوچوكلى بويوكلى قيزلر صره‌لرده اوتورمشلر ، بو
طرفده خوجه‌نك سويله‌ديكى بر شيئى ديكله‌يورلر . آقشام
آزادى اولمق اوزره . خوجه برشى اوقيور ، داغلمه‌دن هر
آقشام رؤيالرىنى ، خوليالرىنى تميز وكوزل ياپه‌جق برپارچه .
بونى قيا دائما ياپاردى . قيانك يوزينى كورمه‌يورم .

— بونلر دائما توران يولنى آرايورلردى ، اركك قادين ،
چوجقلر واردى . اك‌چوق چوجوقلر آرايورلردى. اختيارلر،
چونكه يولده دوشوب اوليورلر . فقط چوجقلر كيدييورلر ،

کنجلر کیدییورلردی . اما نهایتسز اوزون یولده سنه‌لرجه
قاله‌جقلرینی ، کوزلری حسرتدن صولانه‌جغنی ، قلبلری
ضعیفلایه‌جغنی حس ایده‌رك کیدییورلردی . فقط یولی ، بو
صارپ ، بوصولاق اولمایان یولی چوق سوییورلردی . او
نهایت یوردلرینك صولاق ایللرینه، یشیل معموره‌لرینه ، سونمز
اوجاقلرینه کوتورییوردی . صوکره یولده یورورکن تنبل
دورمیورلردی . ایکی طرفه آغاجلر دیکه‌رك ، یوللری تمیزلیه‌رك،
چیچك وچمن تخملری آتارق کتوم ، سیاه قیالرینی آچوب
یورکنده‌کی بلورصولری بویوله دوکه‌رك کیدییورلردی . اونلر
حالا کیدییورلر، سنه‌لر وارکه کیدییورلر وکیده‌جکلر . فقط
کچدکلری یول ، توران یولی شیمدی آرتق صارپ ، صوسز
برقیالق دکل . چمنلی ، چیچکلی وبلور ایرماقلر آقان یشیل
کولکه‌لی برمعمور یول!

— تورانی هیچ بولمایه‌جقلرمی ؟

قیانك سوکیلی سسینه غشی اولمش کوچوك ، یوارلاق ،
صاریشین باشلی‌براركك چوجق ، مائی‌دونی ، چپلاق آیاقلری،
حیرتکاربویوك کوزلریله‌اوکه کلیور . قیا نه‌دییور؟ بیلمه‌یورم ؛
کورفزدن وبوتون هوای نسیمی‌دن چوکن ، یره کچن مور ،
پنبه رنکلرك آکلاشلماز سرندن کلیرکبی بر چوق چوجوق
سسی، موسیقی بیلیر چوجق سسی‌وبونلرك فوقنده‌کورومظفر،
ترانه‌دار برقادین سسی :

یکی توران ، ای سوکیلی اولکه ، سویله‌سکا یول نره‌ده ؟
صوکره اوکوچك مائی دونلی چوجق ، بوکونك شانلی
ارطغرلی بنی کوشه‌ده بولیور ، چوجقلر داغلمادن بن اورادن
صاووشییورم . باغچه‌نك اوبرطرفنه،ایکی‌ایجیر آلتنه میخلانیلان
برتخته صره‌یه اوتورییورم ، بکله‌یورم وقیا کلیور. آرقه‌سنده
سیاه یلدیرمه، بیاض برباش اورتوسی وار. باشی عین قیورجق
صاچلی سوکیلی باش. یوزی‌رؤیالرینك هیچ قنادلری قیرلمامش،
کوشه‌مه‌مش یالدیزلی وکونشلی قلبی ایله بویوك وکنج قیا !
قیا اوکون نه کوزلدی، قیا اوکون نه بویوکدی ! ساده‌وطاتلی:
— سز اوغوزسکز دکلی ؟
صوکره اینجه اوزون الی المده ، هیچ ایکی روحك آکلا-
شه‌میه‌جغی کبی‌بر بریمزك‌رؤیالرینی، امللرینی ، روحنی آکلایورز .
قارشی قارشی‌یه ، برکوموش آی کورفزك اوستندن بو یشیل،
اوزاق وادیلری ، قویتو صولری ییقاینجه‌یه‌قدر اوتخته صره‌ده
اوطورییورز . چوجقلری داغتمش ، أوده اسکی بردادیدن
باشقه کیمسه‌یوق . بوراجقده بمکه قدر اوتوره‌بیله‌جکز . او
باشنی براجبره‌دایامش، بن‌ده‌قارشیسنده‌ینه بربریمزی‌دیکله‌یورز .
بردنبره قلبمده حیاتمی یالدیزلایان نهایتسز برسکونت وقناعت
ویرن برشی وار ! شکل‌بیله ویریله‌میه‌ن امللرك الك صمدانیسی
شکل آلمش‌کبی؛ اوآقشام نه‌قونوشدق ، بیلمه‌یورم. افکاریمز،
احتساساتمز یواش یواش برباشدن اوته‌کی‌باشه ، برقلبدن اوته‌کی

قلبه آقیور ، بربرینه قاریشیور ، بربرنی اتمام ایدییور وبر دها بربرندن آیرلامق اوزره بربرینه اورولیور .

صوکره یتك بیدن ، صوکره قیانك اوطه‌سنده اوتوردق ، ایکی دیواری فرانسزجه ، تورکجه کتابلر ، بر کوشه‌سنده پیانوسی ، آلچق برسدیری ، برایکی قولتوغی وپیانونك اوستنده انشته‌م لطفی بکك رؤیالی کوزلریله طاتلی ، حلیم چهره‌سی اولان بو اوطه‌ده پنجره‌لردن آیدینلق کلنجه‌یه قدر قونوشیورز ، یکی تورانك لطفی بکك کوردیکی فقط حیات وحقیقت ویره‌مدیکی بو بیوك رؤیاسنی حقیقته چیرمك ایچون ایکیمزك ده کنج ویپرانمامش قلبنده دنیالرله قارشی‌یه کله‌جك جسارت وامیدوار .

رؤیانك حقیقی رسمنی چیقارمق ایچون بوتون انساجنی روحمزله ، یکی دوغان عشقمزك حرات واملی ایله خاطرلایورز . سنه‌لرجه ، سنه‌لرجه هپ عشقمزی بورؤیایه بر خدمتکار دیه قوللانمق ؛ بربریمز ایچون قلبلریمزده ، اللریمزده ، کوزلریمزده اویانان پیلدزلی ، شفقلی عشق کوکلری ، دنیالری ، صوکره انسانی ، ضعیف ، فقط تا روحدن کلن ایسته‌کلری ، هپسنی ، اوکاصرف ایتدك . زواللی ، صولمش ، کیرلنمش وسقطلانمش رؤیا او کیجه‌دن نه‌قدر اوزاق ، او کیجه‌نك مبذول وفیضدار علوینه نه ضد اولاجق قدر رنکسز .

شیمدی اوغوزك کوزلرندن دامله دامله یاشلریو وارلانیور . صوکره دوام ایدییور . فقط ارتق سسی ضعیف ، چابوق

چابوق سویلەیور ، آلننده ترلر وار ، بوتون بوزمانلرك دوكمك ایستەدیكی تفرعاتی کچمکه مجبور اولدیغنی حس ایدییور .

— دکرمن درەسنده برسنه آننەم كلدكدن صوكره یکی توران ایچون کتابلر آراسنده باش باشه چالشدق ، حاضرلاندق . اوحیاتی بویوجك مقیاسده باشلامق ایچون کوچك دکرمن درەسنك داروتنبل محیطی موافق بولمایوردق. اوسنەنك نهایتنده سنغورده مکتبی بتیرەجکدی ، الندە بر دقتور دیپلوماسی اولاجقدی . دوشوندك ، دوشوندك ، ارضرومدیدك وایرتەسی سنه قیانك ، نم قاچ پارەمز وارسه طوپلادق ، آننەم ، سنغور ، قیانك شاکردی کوچوك ارطغرل کیتدك وتورانك تمللرینی باشلادق . ایلك سنەلرك مشکلاتی ،فقط یورولمق بیلمەین حرارت وکنجلکی ! صوکره انسانی برشی اولدیغنی آکلامەدن سنەلرك، مشترك مساعینك ، مشترك امللرك روحلریمزی هرکون الکصوك تلنه، الکصوك ذرەسنه قدر برینه یواش یواش اوروشی. قیانی شیمدی حس ایدییورم که سومەدیکم بر آن حیاتمده هیچ اولمامشدر . حتی اونی طانیمادن اول بیلەسوییوردم . وئولورکن ده سوییورم . فقط او ، او ناصل کیتدی ؟ صوکره ناصل یان یانه بوقدر سنه ال اله کیدرکن دها یقین ، آرامزه هیچ بر شیئك کیرەمیەجکی قدر روحلریمز وقلبلریمز صوك قابلیتنی ، صوك زنکینلکنی حیاتمزك رؤیاسنه دوكەرك اوته کنی تطمین ایدییوردی . صوکره استانبول واستانبولده قیانك کولکەسی

كى بوتون حيات مساعيسنى تعقيب ايدن حمدى پاشا !

— يورولبورسك ، اوغوز !

— آز قالدى سنغور ، سويلنيله‌جك آرتق برشى يوق .
يالكز مقصد سومكدن ، ال‌اله چالشمقدن باشقه برشى ايسته‌مين
قلبلريمزده دوغان ، ايسته‌ين صوك انسانى وضعيف شى .

محبسك ديوارلرى آراسنده عاصم بك ، اون اون برسنه‌نك
دوبمادن قلبمده طوپلانان آرزولرى بردن بره قلمى پارچالايه‌جق ،
بوتون موجوديتمى داغيداجق برقدرتله توضيح ايتدى . عمرمده
ايلك دفعه‌لك بويوك وصمدانى شى قيايى سومك ، قيانك صاحبى
اولمق اولديغنى دويدم . ذاتاً مقصد ، يكى توران سنه‌لردن برى قيانك
عشقنه كوتورن آنا يولى دكلى ايدى ؟ محبسده اوتوردم ،
اوزون اوزون يازدم ، يازدم ! اعدامم سويله‌نيور ، عفوم
سويله‌نيور ، هرشيم سويله‌نيوردى . بعض آقشاملر توقيفخانه‌نك
پنجره‌سنه باشمى داياردم ، قياايچون هنوزادراك ايتديكم بوسنه‌لرك
تراكم ايتمش مطلق حسرتيله دنيالره صيغمايان امللرم قيانك
ايكى نارين الى ايچنه يرلشير بيتردى ! بر آقشام محبسمك قاپيسى
آچلدى ، واو آقشام . . .

دوردى ؛ سنغورباشنى اوقشايوردى . شيمدى سسى حياتنك
سوكيلى ترانه‌لرنى تكرار ايتمه‌يوردى . شيمدى چابوق آتلامق
ايسته‌ديكى قورقونج وتهلكه‌لى برچيدده پرتلاش ، تضييق برسسله

قاچیوردی . آرتق سنغور ، قولنی باشـنك آلتنه قویمش ، قالدیرمشدی .

— عاصم بك ، تخلیه امریمی سزك کتیردیککزی خبر آلدم . او آقشـام اوده آننه‌م قیانك بویوك بر کدر ایچنده سـوقاغه چیقدیغنی سویله‌دی ؛ او کیجه ، اون بر سنه صوکره ایلك دفعه نهایت مطلق أوده اولماسی لازم کلن کیجه عودت ایتمه‌دی .... سـنغور ، قومیص ویر ، بر یودوم ، یتیشیر . ایرته‌سی کونی نکاح اولدیغنی یازدیکز . نه‌دن ؟ نیچون ؟ بو بر فدا کارلقمی ایدی ؟ یوقسه حمدی پاشانی سوییورمی ایدی ، سودیمی ایدی ؟ بوقابل دکل ، دکلمی ، سنغور ؟ اون برسـنه صوکره ، حیاتمزی تکمیل بیلیورسك ، قاچ دفعه بومسئله‌اوزرینه خایردیدم ، قیا دکیشـه‌من ! سـویله عاصم بك ، بونی ئولن بر روحك ابدی اشکنجه‌سنی کیدرمك ایچون سـویله ! یمین ایدرمکه ...

دارلما سنغور ، عاصم بك مطلق آکلایه‌جق وسویله‌یه‌جك ، سویله‌یکز ، سویله‌یکز .

— نه‌یی ، اوغوز بك؟

— قیـا بر فدا کارلق ایچونمی ، بنی قورتارمق ایچونمی أولندی ؟

سـنغورك یناق کمیکلری قیپ قرمزی ، کوزلری آله‌ولی

واندیشەناك ، تا روحمە باقیوردی . کوزمك اوکندە آچیق
وخستە بر قلب بندن کلەجك بر کلە ایلە شفا بولاجق یاخود
بر ضربە ایلە ازیلەجك ظن ایدییوردم . او قدر اوکا : أوت،
فدا کارلق در، دیمك ایچون دوداقلرم یانیوردی . فقط بونی
ناصل دییەجکدم؟ دیسەم همان قیابی کورمك ایستەمیەجکمیدی؟
بونی دوشونورکن عمجەمك اختیار ، حمالی ، مضطرب چهرەسی
کوزیمك اوکنە کلدی . شیمدی اونك دە کوزلرندە او قدر
براشکنجە واردی کە . صوکرە اکر قیا اوغوزك ئولوم یاتاغنە
کلیرسە بردها عمجەمە دونمیەجکدی . بو ضربەیی او اختیارە
ناصل اوروردم؟ فقط اوغوزدە ، کوزلرینە طوپلانان حیاتندە
سادە وانسانی بر استرحاملە تا روحمی قاریشدیریور، صوریور .
سنغور بوالیم وضعیتدن صیزلانان بر سسلە :
— نە سویلیەجکسەکز سویلیکز، عاصم بك، بو اشکنجە
بیتسون .
— بن، بن . . . بو مسئلە حقندە بنم هیچ بر معلوماتم یوق .
— یمین ایدرمیسکز؟
— ایدەرم!
اوغوزك چهرەسندە کریلن، بکلەین حیات چکلدی، کوزلرندە
آقق ایچون بکلەین صیجاق، انسانی یاشلر قورودی . بردن برە
اونی دنیادن آلان برتعب واوزاقلق واردی . باشی جانسز ،
آرقەیە دوغری دوشدی ، صوغویان وئولن برسسلە:

— كيده بيلميرسكز عاصم بك . سنغور ، مريم ايله آننه‌م كلسونلر !

حياته صوك باغلانديغى تل قوپمشدى ، سنغوره بيله اميد وحياته خطاب ايدن سسى ، شفقت دالغه‌لرى ايله سنغورى قوجاقلايان آهنكى دورمشدى . باشم‌اوكمده قاپيدن چيقدم . ناصل چيقدم، نيچون چيقدم؟ قاپيدن چيقنجه فيضى افندى‌يى مرديونده اوتورمش، بكلر بولدم. آياق‌سسى ايشيدنجه قالقدى، عينى ياشلى يوزيله :

— اولاد، بكله‌ديكى شفايى ، تسلى‌يى ويردكمى ؟

ديدى .

بن بويوك برجنايتمى، يوقسه فداكارلقمى ياپدم بيلميه‌رك چيقدم. سوقاق تنهالاشمشدى . آرقه‌مدن سنغور شدتله قاپى‌يى قاپامشدى. سنغورك يوزندن‌سرت‌ومدهش، پرعصيان اولديغنى، نم يالان سويله‌ديكمى حس ايتديكنى آكلادم . فقط ايچمده برتك آرزو واردى . اوده بورادن ممكن اولديغى قدر چابوق اوزاقلاشمق !

قوناغك قاپى‌سنده‌كى غاز آلتنده ساعته‌باقدم. ايكى‌يى چاريك كچيور . فقط قاپى‌يى چالمادن، آرابه‌دورديغنى‌ايشيدن احمدكلوب قاپى‌يى آچدى .

— بكله‌ديكز مى احمد ؟

— پاشاافندى اويله امرايتدى .

مردیوه‌ن باشنده برصنالیه اوزرنده اویوقلایان الی‌ده قیرلادی.

— پاشایه خبر ویره‌یم، دییه یوقاری‌یه کیتدی.

بن هیچ پاشایه خبر ویریلدیکنی ایسته‌میوردم. هیچ کیمسه‌یی ایسته‌میوردم. شیمدی قیانك اوطوردیغی دامك آلتنه کیره‌لیدن بری وجدانم آتشلرله یانیور، قلبم پارچه‌لانیور. هپ کنج قیایی یالدیزلی، کونشلی قلبی ایله اوغوزه کیدرکن کوریورم وصو کره اوزاق، ئولن برسس تکرار ایدییور:

— قیا او کون نه کوزلدی، قیا او کون نه بویوکدی.

زواللی قیا! صو کره او لچوسز بر قورقو دوییورم، اوغوزك ئولدیکنی دویدقدن صو کره قیانك بویوك کوزلرنده‌کی شمشکلرله اوریلاجغم آنه یاقلاشدیغمی ظن ایدییورم. آلنمده صغوق بر تر وار. هرشی غائب اولمادن بلکه وقت وار، چیقسه‌م قیایی اوغوزه کوتورسه‌م! نه سفالت، نه سفالت یاربم! بن بو بدبخت آدملردن دها نه قدر چوق بدبختم! مطلق، مطلق قیایه کیده‌یم، سویله‌یم! عجبه‌م؟ نه‌مه‌لازم؟ عجبه‌مك آرتق حیاتمده‌کی تحکمی یتیشیر. شمدی یکی عثمانلیلقدن ده یکی توراندن ده نفرت ایدییورم، یالکز حسرت ایچنده، اشکنجه ایچنده ئولن اوغوز واوغوزك حیاتنی صاتون آلمق ایچون بوقدر محرومیت ومشقتدن صو کره اوغوزك ئولدیکنی دویان قیا!

اوطه‌مه سوروکلندم . پالطومی بیله‌چیقارمه‌دن قاناپه‌اوستنه دوشدم. باشم الده صاللانیوردم وجدانمك ، قلبمك، صیزیسنی، اضطرابنی ، آتشنی صیزدیرمق ایچون صاللانیوردم.

— ئولدیمی ، عاصم ؟

ایچمدن بویوك برشی، نره‌دن‌قالقدیغنی بیله‌مدیکم‌برشی‌بونی صورانك قفاسنی ازمك ایچون قالقیور. قارشیمده عمجه‌مه قانلی وکینلی کوزلرله باقیورم . عمجه‌مك اختیار یوزی براز دها قورشونی ، کوزلری دها حمالی وکوتو ، آغزی ، آلنی ، کوزلری پك مضطرب وسفیل . فقط جنایت یاپانلرك سفالتی ، هرشیئه قرار ویرمش یأسی وار ! قورو آتشلی سسیله :

— ئولدیمی ؟

— خایر ، ئولیور !

— نه ایسته‌یور ؟

— قیانك سبب ازدواجنی بیلمك !

عمجه‌مك یوزی‌بوتون بوتون قورویور، قورشونیله شیور، سویله‌یوب سویله‌مدیکمی صورمیور بیله . یوزیمی تدقیقه‌بیله حاجت‌یوق ! آرزولرینی کورکورینه یاپمش برماکنه‌قارشیسنده. اونك ایسته‌دیکندن، اونك خاطرلادیغندن باشقه‌نه‌وقت نه‌یاپدم؟ کنجلکم بوکیجه کندی اراده‌سنی هرشیئك فوقنده طوتان بواختیاره قارشی کین وعصیان دوییور . اونك کوزلری

اوزاقده ، بوزولن ، قورویان دوداقلری آره‌سندن عینی
فنا تبسمله :

— قیا بو آقشام هروقتدن چوق اوغوزی صاییقلایور!
بردن بره آیاغه قالقیورم . کندی سسمی طانیمایورم .

— سزه یالواریرم ، آرتق سویله‌میکز وکیدیکز !

— خسته‌سك، عاصم!

— أوت ، پك ، پك خسته .

بکا برشی تودیع ایتمك ایستر کبی :

— بن‌ده خسته‌یم ، عاصم . بو کیجه آرتق قیانك یانـنه
چیقامیه‌جغم ، بوراده شو لامبالرك هپسنی یاق ، اوتوره‌لم .
قیلدانه‌جق حالك یوق ، دکلمی ؟ دور ، بن یاقه‌یم .

صوکره چینغراغی چکیور .

— اله‌نی ، قیزم ، برصیجاق چای یاپ . عاصم ، آزیجق
راحتسز . بنم‌ده باشم حالا آغرییور . یالکز ، کزرکن‌دقت
ایدیکز ، خانم اویانماسون .

شیمدی بو اشکنجه‌یه‌ده لاقید ، معنویتمك آغریلری
کمیکلریمه قدر سرایت ایتمش ، صامت وسفیل ، قولتوقده
وجدانمی دیکله‌یورم . اوده ، او سفیل اختیارده قارشیمده
روب دوشامبری ایله اوتورییور . چای ایچمك ایچین بکااصرار
ایتمه‌دیکنه متشکرم . او ، بر ، بر فنجان دها ، هپ ایچیور .
دقیقه‌لر ، ساعتلر یواش یورییه‌رك ، سوروکلنه‌رك چوب

کیدییورلر . صوڭره‌دن ساعت چالیور ، نامتناهی برزمان‌صوکره درت . بلکه برعصر صوکره ، بش !

ساعت آلتی‌یی اوردیغی زمان عمجه‌مك آچیق ، مضطرب کوزلری قاپانمش ، آغزی آچیق ، باشی دوشوك، خورلایور. بوتون وجودی ، اختیار ومضطرب وجودی بر اویقو ایچنده غائب اولمش کبی . یاننده صارقان بوروشوق ، یوموشاق ال حس ایدییورم‌که آرتق بوتون ارادت وقوتی صرف ایتمش ، بردها بر فرقه ، بر دولت اداره ایده‌میه‌جك . کینم ، عصیانم آراسندن آجیمق ، بوسفیل اختیاری بوتون بنلکی ایله حیاتك الك چرکین عمقنه چکن انسـانی ضعفی ، خود بینلکی ایچون آجیمق وار . فقط صوکره اونك قارشیسنده کنج ، مشعشع سرت وتمیز عشقنك یوواسنی ، کوکلری اوپن یوکسك، یالچین قیالرده‌کی قارتاللردن بیله یوکسك قوران اوغوز وبویوك کنج قیا! یاربم، بر داملە آغلایه‌بیلسه‌م !

ساعت یدی بوچوق، برشی یاپمق ایچون غازلری‌چویردم، پانطومی چیقاردم، اله‌نی صوبایی یاقیور، عمجه‌م‌حالاخورلایور.

— بوکون خانم افندی ، ایسترسه غزته‌یی ویره‌جکمی‌یز؟

— بویوك اوغوز بکك وفاتی ، داخلیه ناظرینك وفاتی یازییور ، یکی توران ، یکی عثمانلی ، یازییور ، یازییور !

آرتق فضله حیرت وکدر ایچون نه قابلیت، نه‌ده الاستیقیتم وار . قاپی ووروليور . ماری قورقاق بر سسله :

— الەنی ، خانم افندی غزتەلری ایستەدی،المدن آلدی.

الەنی یوزیمه قورقاق ومتردد باقیور. قاپی‌یی کوسترییورم ، نهایت یالکزم ، عمجەم حالا خورلایور وبن وبنم قلبم اوقدر شدتله آتیور ، اوقدر دهشتله آتیور ، پارمقلرم طوتمـایور ودیزلرم تیترەیورکه . اوطەنك سفیل قاپالی هواسنی ، بزم سفیل قاپالی قلبلریمزی کسکین ومنتقم بر بچاق کسر کبی قطعی، کسکین وپارچالانان برسس :

— حمدی پاشا !

حمدی پاشا شاشقین ، وسرسم بر چهرەنك صوك کونلرك تضییق واندیشەسیله چورومش ، داغیلمش بنلکی کوزلرندن کندینی طوپلامغه چالیشەرق باقیور .

— قیا اوکون نه کوزلدی ، قیا اوکون نه بویوکدی !

أوت قیا اوکون پك‌بویوکدی. فقط کوزل دکل! عمرمده اونی اوقدر اوزون، اوقدرمعظم کورمدم: آیاغنده چاریقلری، آرقەسنده سیاه یموشـاق جبەسی ، باش اورتوسی ینه صـاچ خطنك آلتندن چوریمش ، اللری اوزون قوللی جبەسـنك قوللری ایچنده . یوزی ، فقط یوزی آرتق اختیار اولمادن بوتون کنجلکنی غائب ایتمش ! کوزل چهرەسنك چیزکیلری قلبی دلن ، صیزلاتان بر وضـوحله درینلشمش . رنکی عادتا یشـیل ، دوداقلری قورومش ، اینجلمش . مائی کوزلری صولغون. فقط نه مدهش، نەهیچ بروقت صفت ویرەمیەجکم

برقوتله يانيور. شيمدى اونده دشمن اردوسنه دالان برآتيلا، دنيايى آلت اوست ايدن بر جنكيز سكوتى وار . فقط او سكونت آلتنده نه اوليور ؟ ينه عينى سس :

— حمدى پاشا ، اللريكى ، سفيل اللريكى اوزاتما ! قانلى اللريكى ، ملوث اللريكى براق ، يانكه دوشسون !

قلبمى قاريشديران برذلتله اختيار ايكله‌يور :

— قيا ، يمين ايدرم‌كه قيا ...

— يمين‌مى ايدرسك ؟ ناصل يمين ايدرسك ؟ نه ديبه ايدرسك؟ اولدرمدم ديبه اويله‌مى؟ بلكه‌الكلە‌اورمادك،فقط‌اونى برتعصب‌جنتى ايله اوران سنك قدر قاتليمى ؟ اولا بر شيطان ، زبانى ذكاسيله بنى آلداتوب حياتندن چكمك، بكا اونك حياتنى صاتون آلدرمق . فقط بوايشيدلمه‌مش بازارلقده بيله ثبات ايتميه‌جككى بيلمم ناصل دوشونمه‌دم . حياتنى بكا صاتدقدن صوكره ينه حياتنى آلمق ايچون‌چالشماديغكى سويليه بيليرميسك؟ ساخته‌كار ! اونك حياتنى آلمق ايچون سنه‌لرجه آلچق ، عادى بر تزويرله ايناتماديغك مقدس‌برشيئى آلت‌ايده‌رك اونى اوراجق تعصب سلاحنى حاضرلامادكمى ؟ بونى نه‌مهارتله ، نه‌وجدانسز وآلچاق بر ثباتله يابدك ! سلاحكى حاضرلادك ، زهرله‌دك واوردك ! صوكره ، صوكره ، صوكره برانسان اولديغكه اصلا ايناتميه‌جق برغدرله يكرمى درت ساعت بندن بونى صاقلادك. مزارك باشنده بيله اللريمزك‌بربرينه‌دوقونماسنى‌منع‌ايتدك! آلچاق، آلچاق، آلچاق !

— قیا ، قیا !

— قیا ، أوت، قیا ! بوقدر ملوث وعادی اولمەسەك بلکە سنی اولدیرردم ، حمدی پاشا ، فقط چوق ، پك ، پك چوق دوشوك وسفیل‌سك . درت سنه بوتماسنه ناصل تحمل ایتدیکم خیانتکار الله نهایت اوردك! یوزیمه باقما و آغلامه! بن‌اوغوزی سنك ذلیل قلبکك هیچ آکلایەمیەجغی بر عشقله سویپوردم . بن تاقلبمك کوزلرینی ایلك آچدیغی صباحدن بری اونی جانلی شیلرك کونشه احتیاجی قدر بویوك بر احتیاجله سویپوردم . ال اله سنەلرجه کونلر رؤیامزی کورورکن هر کون، هردقیقه قلبم آغزمده الم ابدیاً اونك اللری ایچنه دوشـەجك ، باشم ابدیاً اوموزینه دایانەجق آنی ناصـل بکلەدم ، بیلیرمیســك ؟ بیلەمزسك ! صـوکره اك یقین اولدیغمز بر کونده ، اوزون و آتشـلی انتظارك مطلق ومنفرد بر سـعادت اولاجغی آنده اونی آلدك ، قاپادك .

بن ناصل ایشیدلەمش بر حسرت ومحرومیتله اونك حیاتی ایچون عشقمی فدا ایتدم ! بیلیرمیسك ؟ بیلەمزسك . چونکە سفیل و کهنه نفسکدن باشقەدنیاده برشی، برابیلك، برانسانلی، برانسان آرزوسی‌اولاجغی‌هیچ بردقیقەخاطریکه کتیرمدك! درت سنه،درت سنه ویردیکم سوزه صادق قالیرکن نه اشکنجەلره ، نەنفرتلره غلبه چالدیغمی‌بیله کورمك ایستەمدك! کوکلر کونشیله، آییله سـنك خودبین قلبك وآرزولرك ایچون یارادلدی ظن ایدیپوردك !

— قیا ، قیا !

قیا بیاض چارپقلرینی کیرلنمه‌سندن قورقار کبی یرده‌یو وارلانان بیاض باشه دوقوندرمقسزین کری چکلدی . اشیکك اوستنده بر آز دها بویومش کبی ایدی . رنکی دها ایشـیل ، یوزی دها کرکین ویاش کلمه‌ین کوزلری حیـات قاپیسنی ابدیاً کندیسـنه قپامش اولان دنیایه قارشی بوتون قادینلغنی ، روحنی قوروتمش کبی ایدی .

— شـیمدی آرتق اولدردم ظن ایتدیکك اوغوزك یکی تورانی اوکسوز براقدم ؛ آناسنی اولادسز براقدم ظن ایتمه ؛ بن بومردار محبسه ، کندی اختیارمله ، ویردیکم سوزه اسیر اولارق قپاندیغم اوه آیاغمك توزینی سیلکوب ایشته کیدیورم.

-- قیا ، یمین ایده‌رم ، بنی‌ده آل ، یکی توران یکی جهنم اولسه بیله سنکله کلیرم ، حیاتم ، اساسم ، هرشیئمی بر کوچوك اشارتکله براقیر کلیر ؛ یمین ایده‌رم ، یکی توران ایچون اوغوز قدر چالیشـه‌جغم ، اوغوزدن چوق چالیشه‌جغم ، یکی تورانك الك کوچوك اساسنی قویمق ایچون حیاتمله چالیشیرم. سندن برشی ایسته‌میه‌رك چالیشیرم . یالکز سنکله کله‌یم ، براسیر کبی کله‌یم ، نه‌صفتله ایسترسه‌ك کله‌یم .

— چکیل ، سفیل ، دون اکر بوضربه‌یی حاضرلادقدن صوکره ، حتی‌اوردقدن صـوکره بیله اوغوزك النی بر دفعـه طوته بیلمه‌مه مانع اولمایه ایدك هیچ اولمازسه بوکون سـاکت

بر وداعله بلکه‌ده عفوله چیقـار ، کیدردم . شـیمدی بوتون پیلانلقلرکله ، بو پیلانلقلریکك یارداجیسی نسخهٔ ثانیه‌ك اولان ساخته‌کار پیلان یکنسکله سکا یاله‌یرمه‌مك اوجی بیله‌سورونمه‌دن چیقوب کیده‌جکم .

اوطه‌ده شفا وتسلی بولماز بر آجی ایله ، جنتله اولویان اختیارك یاننده ظن ایتدم که قلبم کناهکاربدبختلری دها چوق آکلایور ، ایچمده انسانی بر مرحمت کندی سـفالتمی‌ده اونوتدیردی . اکیلدم ، اولادینی اوقشایان بر آنا کبی عمجه‌مك یره‌ده‌کی باشنی قالدیردم ، دیزیمه قویدم . قیا ظن ایدییوردم که تمیز ، بیـاض چاریقلریله بزه باصمادن اوچدی کیتدی .

دیشارده قار فیرطنه‌سی اینله‌یور ، اوانجه جبه‌سیله‌اوچوب کیدییوردی . اینمه‌لی بر اختیار بقیه‌سی عمجه‌می برأت کوچه‌سی کبی یاتاغنه قویدیغمز زمان قیـا بلکه اوغوزك ئولوم یاتاغنك باشـنده ایدی . فقط اوغوزك کوزلرینی بیله آرتق آناسی قپامش اولاجقدی !

بوکون بونلردن اوزاق ئولیورم . فقط یکی تورانك آناسی بویوك قیانك نیچون حمدی پاشا ایله أولنوب درت سـنه برابر یاشادیغنی تاریخه تنویر ایتمش اولمق حسی حیاتمك یکانه تسلیسی!

صوڭ

3 1761 05979979 1